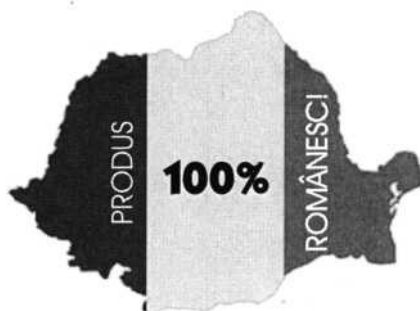


CASA FARA CĂRȚI



Citește românește!

*Suține autorii români prin cumpărarea
cărților lor și promovarea acestora
în rândul prietenilor tăi!*

FANTASY # HORROR # **SCIENCE-FICTION** # HEROIC-FANTASY
FICTION

Colecția Science-Fiction

63

Rodica Bretin
CASA FĂRĂ CĂRȚI povestiri

© 2020, Rodica Bretin
© 2020, Editura PAVCON

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a
României BRETIN, RODICA**

Casa fără cărți: povestiri / Rodica Bretin. -
București:
Pavcon, 2020
ISBN 978-606-9057-74-2

821.135.1

Comenzi:
Editura PAVCON, tel.: 031-100.80.70
0723.26.90.40
office@pavcon.ro www.
pavcon.ro www.colectiasf.ro

Această lucrare nu poate fi reprodusă, parțial sau
integral, fără acordul scris al deținătorului de
copyright.

Coperta: **George Ionescu**
Editor: **Constantin Pavel**

ISBN 978-606-9057-74-2

RODICA BRETIN

asa fără cărți

povestiri

Editura **PAVCON**
București, România, 2020

Completează-ți *Colecția Science-Fiction* cu:

- # 1 Extra-Terestrul
- # 2 Secretul emisferei
- # 3 Nerecurgerea la Forță și la amenințarea cu Forță
- # 4 Scornituri spăimântătoare
- # 5 Rangkook
- # 6 Vendetta lui Ucigă-1 Toaca
- # 7 în anul 4000 sau O călătorie la Venus
- # 8 Erezia egumenului
- Glicherie
- # 9 Scurtă istorie a viitorului aristotelic - IVA 1
- # 10 Forțe ale Naturii, Moartea Vie
- # 110 tragedie cerească
- # 12Cetiți-le noaptea
- # 13 Marginea curcubeului
- # 14 Incredibila aventură a cuviosului Achim
- # 15 Praf
- # 16 Manuscrisul episcopului Petronius
- # 17Steaua fulgurantă - IVA 2
- # 18Un român în Lună
- # 19 Oameni pe care i-am cunoscut
- # 20 Sawtooth
- # 21 Rău de spațiu Omul fără nume
- #22Progradia
- # 23 A doua Lună a Pământului
- # 24 Dialogul păsărilor
- # 25 Cumulonimbus deasupra Atlantidei
- # 26 Știință, Filosofie și Religie în Avatar
- #27Therra
- # 281944 Ein Freak
- # 29 Oameni pe care i-am cunoscut 2
- # 30 CdT 1 - Bacteria nemuririi
- # 31 CdT 2 - Cârligul spațial
- # 32 CdT 3 - Poarta mânturii
- # 33 RSA - Furia fiarelor
- # 34 RSA - Marile migrații
- # 35 Olympus Mons
- # 36 RSA - Noaptea lemurienilor
- # 37 Praf 2 - Atingerea sălbăticiei
- # 38 RSA - Auro Luck
- # 39 Războiul Celestinei
- # 40-49 Aripile Albastre
- # 50 Sânge, Metal și Speranță
- # 51 Decadența sufletelor noastre
- # 52Povestiri spăimântătoare
- # 53 Forțe ale Naturii, Mrejele Focului
- # 54 Războiul Eleninei
- # 55 Casa din altă viață
- #56Dinosauria
- # 57 Mercenarii 1 - Războiul pietrelor
- # 58 învățătorul
- # 59 Noaptea orașului ilustrat
- # 60 Praf 3
- # 61 Saurianul de metan - IVA 3
- # 62 Artefactul
- # 63 Casa fără cărți
- #64Apophis
- # 65 Parlamentul
- # 66 RSA - Hora hoiturilor
- # 67 Dragonul fără aripi
- # 68 RSA - Judecata de Apoi
- # 69 Avatarii faraonului Tlâ
- # 70 RSA - România sub Asediu
- # 71 Efectul Metamorphis
- # 72 Dicționar de Enigme și Mistere
- # 73 Elogiu muncii de partid
- # 74 Insula pescărușilor
- # 75 Aurul beznei
- # 76 București, 2058
- # 77încăpățânarea Timpului
- # 78 Deocamdată... enigme
- # 79 Tunelul de la capătul lumii
- # 80 Ultima frontieră
- # 81 Imaginarium
- # 82 Istoria Literaturii SF
- # 83 Poveștile neobișnuite
- # 84 Orașele caracatițelor
- # 85 Europa Benzilor Desenate
- # 86 Confesiunile Omului-câine
- # 87 Mercenarii 2 - Luptător cu Moartea
- # 88 Oameni goi pe străzi
- # 89Omul cu masca de cobalt - IVA 4
- # 90RSA-Tg. Jiu '59

*Realitatea nu-i decât o
fisură care ne traversează
închipuirile...*



REVOLTA ÎNGERILOR

... îngerul și-a desfăcut aripile, iar zarea s-a cutremurat, înecată într-o lumină sângerie. Am lunecat în genunchi, printre sfărâmat-uri, cadavre, cioburi, traverse răsucite; și-n tăcerea apocaliptică mi-am auzit ruga, deznădejdea.

— Pentru ce?!

Nu toți fuseseră vinovați, de ce o singură osândă? Și cine-i judecase? Cu ce drept?

Am strigat, ridicând pumnul spre cerurile din care El privea nepăsător. Atunci, îngerul mi-a făcut semn să mă apropiu și am pornit, șovăielnic, umbrindu-mi ochii cu palma. Nu-i vedeam chipul, trupul. Doar o siluetă de lumină. Însă privirea îi ardea, iar vorbele mi-au bubuit sub frunte:

— Soarta lor va fi în mâinile tale, Patrick. Numai tu îi poți izbăvi!

M-am uitat la morții din jur - erau atâtea, sute, presărați printre vagoanele zdrobite. Fiecare avusese un nume, o viață. Nu eu le adusesem pieirea - cum să le dau totul înapoi?

Am privit în ochii de foc cu îndoială.

Casa fără cărți

Rodica

— Ce să fac?...

Zdruncinătura m-a dezmeticit; eram treaz, cu inima bătând nebunește. Dincolo de fereastra murdară, o gară aidoma celorlalte: Mala. Am răsuflat adânc, ca să-mi vin în fire.

Coșmarul. Repetat, aidoma - eu, îngerul, trupurile

sfârtecate și întrebarea ce rămânea mereu fără răspuns... Trenul. Asta trebuia să fie! După atâta vreme, mă săturasem. *Cumpără-ți o mașină, Patrick*. Ideea mă ispitea, dar n-aveam destui bani. Poate într-un an, doi...

Locomotiva a pornit iarăși, cu scrâșnete și opinteli. Urmau Grenagh și Blarney. Apoi Corcaigh mă aștepta, cu bastioanele înțesate de tunuri adormite pe vecie, cu străzi largi, case de gresie și grădini, cu frumusețea-! străveche. Două zile în care să-mi trag sufletul: un răgaz.

Nu voiam. Am clătinat din cap și bărbatul de lângă mine a trecut sticla mai departe. Compartimentul era plin, ca-ntotdeauna. Trei mineri, un pădurar, veterinarul cel gras, dirigințele de poștă și nevastă-sa. Am închis ochii să nu-i mai văd, să uit că luni o să mă întorc din nou, cu același tren, într-același vagon.

Mala, orașul de pe Apa Neagră și bătrânul port: hotarele jalnicului meu domeniu. între ele, mine abandonate, gateri, ferme. Și eu, pe drumurile colbuite, bătând la porți mereu ferecate. Zece ani de mizerie, printre săraci cu duhul și suflete ieftine.

Casa fără cărți

Rodica

Cei din Corcaigh mă priveau de sus, ca pe un ratat. Prietenii îmi uitaseră telefonul, apoi numele, iar când ne întâlneam se depărtau în grabă, ferindu-se ca de o boală.

— Domnii vor să cumpere?

Am tresărit. în ușa compartimentului, o fetiță ne arăta coșul: fragi, zmeură, afine.

Ceilalți nu păreau s-o vadă. Minerii destupaseră încă o sticlă, pădurarul se uita pe fereastră, omul de la poștă citea ziarul - doar nevastă-sa a fluturat din mână, de parcă voia să alunge o muscă.

Nu, *copilă, domnii nu cumpără nimic, niciodată*.

De atâta vreme mă căzneau să vând. Săpunuri, aspiratoare, radiouri, jucării... Mă primeau bănuitori,

ostili. N-aveau nevoie de fleacuri ca sclifositii de la oraș - ei trăiau simplu, zgârciți și nespălați, asemeni străbunilor care-1 urmaseră pe Brian Boru. La naiba! Mai lesne aș fi vândut enciclopedii papuașilor.

Și fetița învățase lecția vieții în luminata Irlandă. Se trăgea spre coridor privind în pământ, fără să aștepte vreun răspuns.

Când l-a primit, a ridicat ochii: întunecați, lucind umed, ca ai căprioarelor oprite din fugă. Era uimire în ei, neîncredere. Și speranță.

Da, voiam să cumpăr. Un cornet cu fragi și unul cu zmeură. Ba chiar încă două, cu afinele care nu-mi plăcuseră vreodată.

În compartiment s-a lăsat tăcerea. Pădurarul mă privea ca pe un braconier ivit brusc dintr-o tufă,

Casa fără cărți Rodica Bretin

doamna și-a strâns buzele, veterinarul a murmurat ceva neauzit.

Fetița a făcut un pas înainte și, în lumina săracă am văzut că era desculță. Șuvițele negre, zburlite, îi încadrau chipul ca o aureolă de spini. Câți ani să fi avut? Poate treisprezece, dar părea mai mică în rochia-i albastră, scurtă, atârând pe trupul slab. Mi-a întins fragii zâmbind cu sfială - și-n clipa aceea degete butucănoase i-au încleștat umerii, smucind-o ca pe o paieață de cârpă.

— Vagaboando! Cerșetoareo!

Sprâncenele stufoase se uniseră într-una singură sub cozorocul șepcii, vorbele ieșeau șuierate printre dinții galbeni și rari. Veterinarul dădea din cap cu înțeleș, doamna se înviorase, minerii rânjeau.

— Las-o, domnule, că n-a făcut nimic rău...

Zdrahonul s-a răsucit spre mine ca mușcat de șarpe. Chipul i se schimonosise - furia, indignarea îl sufocau.

— Tu ce te bagi? E cu tine?!

Nu era. Nici cu mine, nici cu altcineva. Doar o orfană azvârlită de valurile sortii pe țărmuri sterpe, neprimitoare.

— îi plătesc eu biletul.

Pădurarul a oftat cu năduf, obrazul buhăit al bărbatului în uniformă s-a întunecat. Doar fetita se uita la mine cu ochii aceia mari, tremurând. Încleștarea ce-i fărâma oasele firave a slăbit.

— Dar... nu se poate... bâiguia namila, văzând că-i scapă vânatul din gheare.

io

Casa fără cărți

Rodica

Mi-am scos portofelul, am numărat hârtiile. Un miner a fluierat a dezamăgire, grăsanul pufnea nepu-tincios; însă doamna a hotărât că era destul.

— Ia ascultă, tinere! Cine te crezi? Dacă ești așa de milos, ia-o acasă. Dacă nu...

O frântură de clipă am fost gata să mă ridic.

Chiar asta aveam să fac! O să mă duc la comisie, la judecător, la orfelinat, oriunde, o voi înfia de va fi nevoie. Tot eram singur și ocolit ca un lepros!

Însă ceva, poate anii de umilințe, poate lenea, m-a oprit. Lipseam de acasă cinci zile pe săptămână. Cu cine s-o las?... Și-apoi, de unde bani să cresc un copil?!

Până la urmă nu era prima, nici ultima nedreptate de pe lume. La ce bun să mă pun de-a curmezișul? Fetița va fi dată jos în cea dintâi gară, iar polițiștii o vor duce la orfelinat. Cineva se va găsi să-i poarte de grijă. Nu era treaba mea, viața-mi fusese îndeajuns întoarsă pe dos.

Am băgat banii în portofel, am înghițit anevoie nodul din gât și mi-am ferit privirea. Doamna a surâs mulțumită, minerii au scos o nouă sticlă, zdrahonul și-a îmbrâncit prada pe coridor. Apoi, pașii, sudălmile s-au îndepărtat și am auzit şuieratul locomotivei, zbaterea văzduhului închis în capcana de piatră a văii.

Am ieșit, mi-am scotocit buzunarele după brichetă, am aprins o țigară cu mâini tremurătoare. *De ce*

trebuia să mi se întâmple toate numai mie?! Păcat, ispășire, vina nepăsării și osânda remușcărilor. Dar de mine se îndurase ci

II

*Casa fără cărți_neva, vreodată? Nu-mi Rodica
ajungea o Cruce, nu era destul de ~ ~
grea Golgota vieții?*

Brazi, stânci, prăpăstii, iarăși brazi. Și bufniturile: rare, înfundate, venind dinspre capătul vagonului. O ușă rămăsese deschisă, se izbea de toc enervant, cu stăruința nesfârșită a lucrurilor ce au hotărât să se revolte.

Din câțiva pași am fost acolo, am tras de mâner. Și am văzut: coșul spart, cometele strivite, ca și cum cineva le călcase înadins... *Și dacă bruta o bătuse, dacă avea să-i mintă pe polițiști?! Am sărit peste balta cleioasă, trecând în celălalt vagon.*

Un compartiment, altul și altul. Pustii, cu sticle goale și resturi de mâncare pe banchete, pe podele, cu perdelele rupte, soioase. Ce așteptam să găesc?!

Ușa toaletei era închisă, dar geamul fusese mîzgălit, vopsit și răzuit de-atâtea ori că nu mai ascundea nimic.

Și m-am uitat: la fetița căzută lângă vasul de fontă în care tremura o mlaștină scârboasă, duhnitoare. La rochia aruncată pe jos, sfâșiată, la petele purpurii care... încremenisem. Buzele mi-erău uscate, obrajii îmi ardeau de rușine, de vină. Încă nu-mi venea să cred ce se petrecuse, ce *eu* lăsasem să se întâmple. Stăteam acolo, uitându-mă, fără să fac nimic, fără să...

Cu capul în piept, cu șuvițele-spini lipite de frunte și chipul învinetit de lovituri, fetița nu părea să vadă nimic împrejur. Însă mă auzise, fiindcă a ridicat capul și m-a privit.

Cu milă.

Zguduitura, urlatul metalului sfârtecat au umplut lumea. Pe urmă n-a mai fost decât tăcere.

Căzusem în genunchi, printre sfărâmaturi, cadavre, cioburi, traverse răsucite. În vagonul răsturnat era praf, era fum. De undeva răsunau gemete, strigăte tot mai stinse, iar lângă mine, omul în uniformă zăcea cu țeasta preschimbată într-un terci roșiatic.

O siluetă, în penumbră: fetița, cu trupul lucind stins sub vânătași și mîzgă. A venit, uitându-se la țeava care îmi ieșea din pîntece, la măruntaiele răbufnind din rană. Era liniște în ochii aceia de rubin. Și neîndurare.

— Voi, oamenii... Credeți că vi se cuvine totul, că vi se iartă toate... Nu și de *noi*

A arătat spre zarea înecată într-o lumină sângerie și i-am văzut venind, cu lănci, spade și platoșe, mulțimi nenumărate, ce aveau să se abată asupra lumii.

— Dar El nu va îngădui... am șoptit.

— Nu ne mai pasă!

Ochii ei vărsau flăcări, aripile i s-au desfăcut.

— Dormi, Patrick, a spus, înainte să pornească spre ceilalți.

Apoi s-a lăsat bezna.

CASA FARA CÂRTI

Întâi am crezut că mi se păruse. Încremenisem, ascultând tăcerea miezului de noapte, când scrâșnetul înăbușit a răsunat din nou și de data asta am văzut clanța mișcându-se. M-am ridicat prea repede; în vreme ce saream peste scaunul răsturnat, dușumeaua din hol a scârțâit sub niște pași greoi, pe urmă am auzit târșâiala papucilor pe treptele scării. Am deslușit, într-o viziune fugară, spatele țeapăn al bătrânului, fluturarea halatului negru ca o aripă de corb, degetele descărnate încleștând balustrada. Am trântit ușa, m-am aplecat să trag zăvorul și abia atunci mi-am dat seama cât de tare îmi tremurau mâinile.

M-am așezat iarăși la masă, înaintea foi pe care rândurile se înșiruiau cuminiți. Dar vraja pierise. Gândurile nu mai voiau să se adune, cuvintele se aștemeau anevoie, frazele îmi ieșeau ciuntite, fără har. Strângeam pleoapele, chemând tărâmul ce abia se închegase, și în întunericul dinapoia frunții îmi apărea doar chipul bătrânului, mască de ceară pe care nu trăiau decât ochii, arzători, scormonitori. *Mâine*, mi-am spus, mototolind furioasă hârtia. *Chiar mâine o să plec de aici,*

14

Casa fără cărți și gândul, atâta vreme Rodica întârziat, mi-a adus o neașteptată ușurare.

Eram de aproape șase luni în casa bătrânului: șase luni fără nouă zile. După-amiaza în care pășisem dincolo de poarta străjuită de câini uriași, cu bronzul înverzit de ploi, îmi venea mereu în minte - poate din pricina pliantului de închiriere, uitat într-un colț al mesei, atrăgând privirea cu coperțile-i lucioase. Între

celelalte case înecate în iedera, departe de forfota străzilor aglomerate, a bătrânului îmi plăcuse cel mai mult. Era austeră și solidă, făcută să învingă timpul. Fațadă cenușie, placată cu gresie desprinsă pe alocuri, ferestre cu arcade gotice, acoperiș înalt, avântându-și spre cer hornurile ca niște degete întinse să apuce, gard cu stâlpi de granit și grilaje ruginite: masivitate și ruină, măreție și decădere. Ivindu-se doar pe jumătate deasupra copacilor grădinii, casa părea una dintre acele corăbii străvechi, ale căror carene putrezite continuă totuși, miraculos, să înfrunte oceanul.

Bătrânul mă primise bănuitor, măsurându-mă cu asprime. Aveam pantaloni mulați, din piele, o bluză străvezie, pleoapele încărcate de fard... Numai după ce i-am plătit pe un an întreg s-a hotărât, aproape în silă, să îmi cedeze etajul de sus, iar când am apărut seara, cu geamantanele pline, încă nu-i venea să creadă că rămân cu adevărat. Însă am rămas. Cu gândul că, într-un an de sihăstrie voi înălța un munte de foi scrise: »

întâmplări pe care nimeni nu le trăise, dar care se pu-

15

Casa fără cărți teau petrece oricând, Rodica oricui. Asta mi-era menirea - să zămislesc din cuvinte făpturi și lumi, în tăcerea dinăuntrul minții. De aceea fugisem de zbâmbăitul telefonului, de prietenii și cunoscuții care nu voiau să-mi înțeleagă neliniștile, care spuneau că îmi iroseam viața.

Aici, în casa cu încăperi răcoroase, veșnic umbrite, crezusem că voi găsi tihna. Mă obișnuisem repede cu jaluzelele mereu trase, cu draperiile ascunzând fiecă fereastră, cu mobilele care trosneau din toate încheieturile. Numai cu mirosul straniu, dulceag, ce umplea întreaga casă nu izbuteam să mă deprind.

Abia simțit dimineața, tot mai puternic odată cu apropierea serii, izul acela de crini putreziți stăruia, pătrunzând pretutindeni, ca o ceață nevăzută. Nu venea din grădină - de acolo adierile aduceau doar zvonuri uscate de toamnă - ci de undeva de la subsol. I-am căutat zadarnic urma. Casa era mai mare decât părea pe dinafară: coridoare lungi, întortocheate, prin care rătăceam ore în șir, scări ce nu duceau nicăieri, uși cât un portal de catedrală, uși scunde, ca pentru pitici, holuri rotunde, aidoma unor stupi. Mai toate canaturile erau întredeschise și dincolo de praguri zăream draperii de brocart și catifea, covoare persane, pereți îmbrăcați cu mahon; în fiecare cameră, statui, tablouri în culori sumbre și o panoplie de arme deasupra nelipsitului cămin. Pe alocuri, câte o armură oglindea în apele oțelului sclipirea marilor candelabre - amintiri din alte vremuri, demult apuse.

16

Casa fără cărți Rodica Bretin

Numai de bibliotecă nu dădusem nicăieri. Mi-o închipuiam pe măsura casei, cu volume legate în piele, cu titluri de aur lucind chiar și în lumina săracă. Poate că bătrânul o tineă zăvorâtă de teamă să nu-i cer vreo »

carte; nici mie nu-mi plăcea să le împrumut și nu îmi găseam liniștea până ce nu le vedeam înapoi, în raft.

Bătrânul: adus de spate, cu părul rar și felul acela de a-și ridica disprețuitor sprânceana dreaptă. Avea întotdeauna un aer de demnitate rănită și pășea încet, ca să își ascundă schiopătatul. De când venisem, nimeni nu îi călcase pragul. Singurătatea omului uitat de lume - trăind într-un timp al său, prăfuit și mirosind a naftalină, ca o molie închisă în dulap - ar fi trebuit să mă înduioșeze, însă de câte ori ne întâlneam în penumbra vreunui coridor mă grăbeam să mă îndepărtez, neștiind cum să-mi

ascund stânjeneala. Răsuflarea întretăiată, tremurul mâinilor galbene, osoase, mă făceau să îmi simt tinerețea ca pe o vină și mă întorceam la masa de lucru, între vrafurile de pagini scrise: o oază, un refugiu.

Ca să mă apere de cine?

Abia târziu am deslușit schimbarea. Bătrânul mă urmărea cu ochi mereu la pândă, iar privirea nu i se mai pleca atunci când o surprindeam ațintită asupra-mi. Uneori, după ce scriam până la apropierea zorilor, ieșeam pe străzile pustii ca văzduhul rece să-mi alunge oboseala - și de fiecare dată când mă întorceam bătrânul era pe coridor, parcă așteptându-mă. Mă privea

17

Casa fără cărți Rodica Bretin

posac, clătina din cap și trebuia să trec pe lângă el în vârful picioarelor, cu ochii în pământ, ca o puștoaică venind de la prima întâlnire. La început, sâcâiala aceea neîntreruptă m-a iritat; apoi, cu vremea, am înțeles. Bătrânul se temea de viața de dincolo de ziduri, tremura ca nu cumva, într-o zi, să i se strecoare pe poartă, neștiută, să umple casa cu râsu-i nepăsător, spărgând tăcerea de urnă a încăperilor.

O dată l-am găsit în camera mea: aplecat peste masă, citea o pagină neterminată, mormăind ceva nedeslușit. Restul foilor zăceau pe jos, ca niște frunze risipite de vânt. Auzindu-mă, și-a îndreptat umerii, atât de brusc încât mi s-a părut că aud un trosnet de oase. Gestul nu avea nimic ostenit ori bolnăvicios și l-am privit uimită, uitându-mi mânia - părea dintr-o dată mai înalt, iar ochii aveau o strălucire care dăduse viață chipului ofilit. Mâinile nu-i mai tremurau; în strânsoarea lor stiloul s-a frânt, sângerând albastru, apoi bătrânul a plecat cu pași

mari, înfășurat în stră-vechiu-i halat ca într-o mantie. Am rămas lângă ușă cu un singur gând, obsesiv, fără noimă: nu mai schiopăta sau doar mi se năzărise?

De atunci nu l-am mai văzut. Uneori auzeam o ușă închizându-se în spatele meu, treptele scârțâind, și știam că era acolo, printre umbrele casei-cavou, făptură a întunericului, hrănindu-se cu noapte.

Am tresărit: pendula din salon bătea a douăsprezecea oară și ecoul răsuna grav, aidoma clopotului de

18

Casa fără cărți Rodica Bretin

pe un cuirasat ce se scufundă... Am așternut câteva cuvinte, le-am tăiat, am scris altele. Frazele curgeau anevoie, ca izvoarele închise în munte, când, pe nesimțite, contururile din jur au prins să se șteargă. Ideile năvăleau iarăși din bârlogul unde dormiseră, se închegau în cuvinte, chei deschizătoare de lumi.

Beznă.

Atât de neașteptată încât în primul moment n-am înțeles ce se întâmplă. M-am ridicat, pierdută în noaptea care mă înghițise ca o mlaștină; păseam încet, pipăind văzduhul cu mâinile, poticnindu-mă în mobilele ce îmi ațineau calea cu perfidie. Când am dat în sfârșit de scrinul unde îmi țineam lanterna, aproape că i-am smuls sertarul și doar globul auriu pe care-l răspândea jucăria nichelată m-a dezmeticit din spaima aceea fără noimă. Am ieșit, dar întunericul s-a luat după mine, atingându-mă cu degete de gheață pe coridorul pustiu, pe scara păzită de nenumărate portrete, generații după generații de bărbați cu chipuri deopotrivă de uscate, semănând ca firele de nisip dintr-o dună.

Gândurile mele începeau s-o ia razna. Am bătut la ușa bătrânului, l-am strigat, apoi am pornit să-l caut. Luni la rând îmi călcase pe urme; unde era acum, când aveam nevoie de el?!

Explorasem zadarnic parterul și am coborât în sub-solul plin de vechituri. Mese șchioape, fotolii cu pielea zdrențuită, scrinuri fără uși, oglinzi aburite, cufere și sertare de-a valma, lemnărie de tot felul, atâta că abia mă puteam strecura.

19

Casa fără cărți

Rodica

Deodată am simțit sub tălpi răceala apei - un fir subțire, prelingându-se pe podea, unindu-se cu altul, și altul, într-un pârau de o palmă, care șerpuia alene spre un loc numai de el știut. Aplecându-mă, am deslușit o albie miniaturală, săpată în lespezile de gresie: apa aceea cursese pe-acolo mulți ani ca să își croiască asemenea făgaș. Unde ducea? Voiam să aflu și, uitând de întuneric, de bătrânul ce se făcuse nevăzut, de bateriile pe jumătate sfârșite, am urmat micul șuvoi. După o vreme, lângă perete s-a ivit un spațiu liber - poiană în hățișul încremenit al mobilelor. În mijloc, o spărtură în podea, unde veneau să moară o duzină de pâraiașe aidoma celui care mă adusese aici. M-am lăsat în genunchi lângă oglinda argintie. Apa era limpede și atât de adâncă încât nu izbuteam să îi zăresc fundul. Undele păreau străbătute de luciri iuți, ca niște licurici; dar apropiind lanterna, am văzut că formele sidefii, îngrămădite unele într-altele, pluteau nemișcate, nu departe de mine.

Înainte să mă gândesc ce fac, îmi afundasem brațul până la umăr; am apucat ceva lunecos, am tras cu putere și prada smulsă apelor a ieșit la iveală într-o ploaie de stropi. Un ciucure de cristal! Mi-am amintit de candelabrele atârinate în toată casa, până și în cele mai înguste coridoare; aceeași dantelărie slefuită, aceleași sclipiri sidefii, nepălite de ani.

Un candelabru sub ape? Fără să șovăi am pășit

peste marginea gropii. Vârful piciorului nu întâlnea nimic

20

Casa fără cărți și atunci l-am coborât Rodica și pe celălalt, rămânând agățată în mâini. M-am cufundat cu grijă în undele care mă trăgeau parcă spre adânc; când mi-au trecut de mijloc, brațele începuseră să-mi tremure de încordare și, ho- tărându-mă deodată, mi-am dat drumul.

M-am dus la fund ca un bolovan. Țineam ochii des-
»

chiși, rotindu-mi privirea prin sala imensă, cu pereții acoperiți de rafturi îndoite sub povara miilor de volume. Când am atins covorul, lângă picioarele de leu ale mesei pe care se înșiruiau sfeșnice de argint, m-a pufnit râsul: un hohot năvalnic, cu neputință de stăpânit. M-am oprit abia după ce înghițisem destulă apă ca să-mi vin în fire. Toate erau reale. Și biblioteca înecată și căminele de marmură în care nu ardea niciun foc și fotoliile-scoici, din piele neagră.

Cu salturi stângace - fugă de vis, imposibil de lentă - m-am apropiat și mi-am trecut degetele peste cotoarele rotunjite: Homer, Dostoievski, Shakespeare, Dickens, Zola... Am rostit ceva, o întrebare sau o șoaptă uimită și bulele de aer mi s-au desprins de pe buze, ridicându-se spre tavanul de nuc sculptat. Citeam titlu după titlu - scrise în cuvinte potrivite, cu har sau doar cu meșteșug, erau acolo năzuințele și eșecurile omenеști dintotdeauna, eterna poveste a sufletului în căutare de sine, eterna goană după ceva cu neputință de atins.

Înțelepciunea și nebunia lumii.

Mi se pusese un nod în gât. M-am întors cu spatele la rafturi și atunci am zărit volumul zăcând pe covor.

Paginile se răsfoiau singure și cerneala se prelingea într-un nor negru, aidoma sângelui unei vietăți răpuse. O carte moartă, în cimitirul cărților îngropate sub lespezi străvezii.

Deodată, mi s-a părut că literele de pe cotoare încep să tremure, să se subțieze. Privirea mi se împăienjenea și, împrejur, undele alunecau, înșelătoare, îmi pătrundeau printre buzele strânse. Am zvâcnit în sus, orbește, o dată și încă o dată, până ce m-am izbit cu creștetul de tavan: nu nimerisem spărtura. Am început s-o caut. Tâmpilele îmi bubuiau și m-am pomenit împingând în grinzile de lemn, râcâindu-le disperată cu unghiile. Apăsarea care-mi strivea pieptul sporea mereu, îmi simțeam picioarele ca de plumb, fiecă mișcare mă golea de vlagă, grăbind uitarea. Pe neașteptate, peștii de cristal ai candelabrului au prins să se zbuciume în cârligele lor, un curent rece m-a învăluit și, fără să vreau, am privit în jos.

În sală se deschisese o ușă - nu, o poartă uriașă, cu canaturile ascunse de rafturi. În prag stătea cineva. Nu i-am văzut decât umbra ascuțită, diformă, însă mi-a fost de ajuns. Cu un țipăt prefăcut în bolboroseală, am pornit mai departe; dibuind marginea gropii, m-am săltat și am țâșnit ca dintr-o țeavă de tun, iar aerul mi-a explodat în plămâni, copleșitor. M-am cățarat cu mișcări frenetice pe dalele de piatră, am rămas câteva clipe încovoiată, sorbind văzduhul, gâfâind și tușind, apoi am luat-o la goană printre vechiturile prăfuite.

Niciodată coridoarele nu-mi păruseră atât de

lungi. Când am ajuns înaintea scării genunchii îmi erau moi, dar am suit treptele câte trei deodată, cu un singur gând, o singură dorință: să fiu în camera mea și să ză- vorăsc ușa, alungând amintirea sălii înecate!

Însă abia ieșisem din subsol, că m-am pomenit scăldată într-o lumină orbitoare. Becurile ardeau pretutindeni, cum nu le văzusem până atunci în casa-cavou și m-am oprit sub ploaia albă, strângând pleoapele.

Arsura unei priviri: bătrânul se uita la mine. Ochii i-au întârziat asupra sânilor pe care satinul se lipise ca o altă piele, udă și încrețită, au coborât încet spre coapsele dezgolate de cămașa prea scurtă. Mă înăbușeam, dar ceva mai puternic decât voința mea mă ținuse locului. Degetele scheletice păreau gata să mă apuce, tăcerea îndesea ziduri de gheață între noi; mi-am coborât privirea spre pata ce se lățea sub mine pe podea, obrajii îmi ardeau, trupul mi-era scuturat de fiori care...

Brusc, bătrânul mi-a întors spatele și vraja s-a rupt. Din câteva salturi eram pe coridor, apoi în camera unde m-am prăvălit în pat și într-o clipă adormisem - un somn greu, fără vise, mai curând încremenirea unei statui.

Mă chema un glas îndepărtat, atât de slab încât nu izbuteam să îi deslușesc strigătele-șoapte. Am sărit din așternut - în cameră nu era nimeni. Dar ușa ră-

Casa fără cărți măsesse dată de Rodica perete, lumina aprinsă, foile împrăști-
ate pe masă, pătura îngrămădită lângă pat. Fusesse

bătrânul aici, cu mine...?

M-am rezemat de stâlpul baldachinului, așteptând ca fantomele de sub frunte să dispară, însă chemarea s-a auzit iarăși. Glasul îmi părea cunoscut și când a răsunat din nou, poruncitor, m-am răsucit spre oglinda cât peretele. Femeia dinăuntru eram eu; și totuși, era alta. Avea trupul meu, chipul meu, cămașa în care dor- misem. Dar pleoapele și buzele îi luceau, negre și surâdea îngăduitor - ori, poate, malițios.

Când a întins brațele m-am apropiat, cu pași de somnambul; în vreme ce degetele ni se încleștau, mi-a trecut prin minte că visez. Apoi m-am lăsat smulsă, trasă prin perdeaua argintie a sticlei și n-am mai simțit nimic.



Dincolo de oglindă era noapte. O negură cleioasă, prin care mergeam fără să știu de când sau încotro, înapoi și înainte același întuneric, sub tălpi pietre ascuțite zdrelindu-mi carnea, câte o fâșie de nisip, nici un fir de iarbă. Și flăcările. Întâi licăriri stinghere, pe urmă tot mai mari, subțind beznă. La răstimpuri, o răbufnire de vânt le făcea să crească pe neașteptate și vârtejuri de aer cald se năpusteau asupra-mi. Orizontul se preschimba într-o dungă purpurie, văzduhul

Casa fără cărți Rodica Bretin

începea să dogorească. Mi-am dus mâna la buze, la pleoapele ce mă usturau: erau umede și pe degete mi-au rămas pete negre, care nu voiau să se șteargă.

Târziu, foarte târziu, am ajuns la primele focuri. Mormane peste mormane de cărți din care vâlvătaile

mușcau lacome înălțau un labirint cu ziduri și bastioane roșii, întrerupte de ruine fumegânde. De pretutindeni, foșnetul paginilor mistuite se ridica într-un vaiet neîntrerupt și rugurile ardeau, ardeau întruna.

Rătăceam prin ninsoarea de funingine ce mi se lipea de cămașă, de pielea scaldată în sudoare. Uneori, câte un perete de flăcări se năruia în spatele meu, alteori calea era închisă cu metereze de jeratic. Fiece răsuflare îmi zgâria pieptul și, trecând de ultima movilă, m-am prăbușit istovită.

Un râs scârțâitor: bătrânul, într-o mantie largă, cu capul gol, mă privea. Avea în mână o carte; cu mișcări parcă încetinite a azvârlit-o și am auzit fâlfâitul paginilor în zborul moale, curmat de flăcările ce înhățau pasărea de hârtie.

Am dat să fug, însă bătrânul m-a apucat de umeri, ridicându-mă până ce n-am mai atins pământul. Țipătul mi-a murit pe buze - acum știam cine este, știam că toate pe lume i se supun, temându-se numai de el. Doar că mi-1 închipuisem altfel: nepăsător, fără patimi. Avea *el* slăbiciuni, păcate?

Degetele de os mi s-au înfipt în trup ca niște cârlige. Mirosul de crini putreziți l-a biruit pe cel de hâr-

25

*Casa fără cărți*_tie arsă, apoi pieptul Rodica mi s-a strivit de un altul, din care nu se ridica nicio răsuflare. Sfârșitul - nici durere, nici bucurie, numai amintiri destrămându-se ca aburul în furtună. Și apoi? În noaptea cea fără de capăt aveam să fiu a *lui*, pentru totdeauna.

Deodată, din depărtare s-a ridicat un murmur de puhoie revărsate și pământul a început să se cutremure. Cel care nu cunoștea îndurarea s-a răsucit într-acolo săltându-mă ca pe o povară de nimic. M-am zvârcolit zadarnic: fără să mă ia în seamă, privea la primele umbre ce intrau în

crepuscul și am văzut că erau oameni.

Mulțimi fără număr, înaintând alături, într-o tăcere mai amenințătoare decât orice strigăt. Chipuri străine și totuși atât de cunoscute... Menestreli, bufoni, regi și regine, corăbieri, husari, arcași, centurioni. Un bărbat cu joben ținând de mână un băiețel în zdrențe, o fată în crinolină lângă un samurai purtându-și sabia de-a curmezișul spatelui, mușchetari, cerșetori, pirați, florărese. Răscrucea timpului și-a lumilor: un scoțian în plaid și o gheisă, un soldat german și unul englez, cu cizmele pătate de același lut galben, trecându-și unul altuia țigara, o curtezană călăuzind un bătrân orb. Făpturi neînfrânte, dăruite cu viață de cei care dormeau în toate bibliotecile, înecate, arse, dar niciodată uitate.

Ghearele *lui* s-au crispat, apoi mi-au ieșit din came. Am lunecat în țărâna amestecată cu cenușă, iar Păzitorul Uitării a trecut printre cei ce nu-și plecau ochii

26

Casa fără cărți dinaintea lui, spre Rodica focuri; pe chipu-i neclintit nu se deslușea nici ură, nici dezamăgire. Doar când a pășit în văpaie și flăcările s-au ridicat până la cer, furioase, mi s-a părut că îi aud urletul: *așteptare*.

Cineva m-a prins de braț, ajutându-mă să mă ridic. Un negru cărunt, cu ochi în care se adunase toată bunătațea lumii. Alături îmi zâmbeau grenadierii din Vechea Gardă și am pornit cu ei pe câmpia de piatră. Unde, când aveam să ajungem? Nu știam. Dar undeva, într-o bibliotecă, o fetiță citea deja, ținându-și răsuflarea, paginile în care femeia în cămașă de satin, desculță, rătăcea prin subsolul plin de vechituri, smulgea un ciucure de cristal stârnind o ploaie de stropi, se cufunda în apele ce umpleau cimitirul cărților îngropate sub lespezi străvezii...

ÎNTOARCEREA

Bătea un vânt rece și puținii trecători mergeau grăbiți, fără să ia seama la nimic împrejur. O mașină a trecut în goană, împrôșcându-mă cu noroi; l-am zărit pe omul ascuns în carapacea de metal și sticlă hohotind, ca după o glumă bună. M-am lipit de un perete până ce pâraiele tulburi s-au scurs spre marginea trotuarului, apoi am pășit mai departe, oprindu-mă la răstimpuri înaintea câte unei vitrine. Din văzduh se cerneau neconținut picuri, iar norii umpluseră cerul de la o zare la alta, acoperind întreaga lume cu prelatele lor plumburii.

Ploaia începuse odată cu zorii. îmi ciocănise în geam și, când am dat perdeaua la o parte, lumina mohorâtă a dimineții m-a învăluit ca un abur. Afară totul era jilav: oamenii, casele, copacii. Rătăceam dintr-o cameră în alta, fără să-mi găsesc locul, fără niciun gând și în zadar îmi șopteau apele încremenite ale oglinzilor că sunt încă tânără și frumoasă. O oră, două, amiaza... Intr-un târziu, nemaiputând îndura tăcerea încăperilor, am pornit la întâmplare prin orașul înfrigorat de prima suflare a toamnei.

Casa fără cărți

Rodica

Străbătusem parcul unde bătrânii castani se zgribuleau sub revărsarea ploii, intrând în labirintul străduțelor de lângă gară. Zidurile coșcovite erau pline de afișe pe care se prelingeau șiroaie groase, ștergând contururile, amestecând culorile în pete informe. Lumea aceea de hârtie, gata să piară, mă deprima într-atât că, instinctiv, am vrut să iuțesc pasul.

Atunci am zărit o vitrină altfel decât celelalte: ferită sub o boltă joasă, adâncă, părea un acvariu adăpostind un spațiu fără timp, înghețat pentru eternitate. Erau acolo orologii și pendule miniaturale, modele de corăbii, bucăți de pirită și cuarțuri, pumnale, vase și monede străvechi, încrustate fiecare într-un strat gros de praf.

Am coborât câteva trepte lunecoase, știrbite, apoi am împins ușa și scârțâitul balamalelor a răsunat ca un geamăt. Înăuntru nu era nimeni. O lampă-pagodă lumina prea puțin rafturile îndoite sub povara unei învălmășeli de neînchipuit: vase, flaute, cupe, jobene, păpuși, sfeșnice, cărți, gravuri și, mai ales, statuete și figurine de toate felurile. În penumbră, obiectele păreau de același cenușiu fantomatic. Numai într-un colț, un cal și un călăreț tăiați dintr-o piatră verde se nimeriseră în drumul unei raze.

M-am apropiat curioasă: armăsarul atingea pământul doar cu două copite, capul, grumazul și trupul îi erau o singură linie, omul se ghemuise în sa, lipit de greabăn, una cu el, șuvițele coamei fluturate de vânt

29

Casa fără cărți Rodica Bretin

Îi ascundeau chipul pe jumătate, sulița abia se deslușea, dar era acolo, în prelungirea brațului gata să țâșnească; se năpusteau înainte ca o furtună, cu nepuțință de oprit, veșnic înainte, tot mai departe, tot mai repede.

M-am dezmeticit cu greu. Gâtul, umerii, spatele mă dureau, tâmplele mi-erău strivite de o menghină fierbinte, inima îmi bătea năvalnic. Era ca și cum simțisem efortul, sfortarea cumplită a celor doi, le trăisem goana, auzisem urletul văzduhului spintecat. Ce căutau printre lucrurile din jur, moarte, adâncite într-o încremenire minerală? Am privit din nou chipul

călărețului cu ochi oblici - crispare, îndârjire neomească, oboseală, măreție, cruzime. Mongol? Poate. Cu secole în urmă puhoaiile lui Subotai trecuseră prin locurile acestea, prefăcând totul în sânge și scrum. Nimeni nu știa de unde apăruseră, unde se duceau. Groaza dănuise o vreme, apoi apele istoriei o spăla-seră, o luaseră cu ele, ștergându-i amintirea.

Pașii, înceți, ezitanți, m-au făcut să mă răsucesc; un bărbat cărunt și adus de spate mă aținea pe deasupra ochelarilor aburiti de ani. Când i-am arătat călărețul ³

verde a dat din umeri, statueta era de vânzare, ca tot ce vedeam pe rafturi. Nu cerea prea mult, doar că... Am început să-mi scotocesc înfrigurată buzunarele. Un minut, încă unul. Apoi mi-am amintit că schimbasem canadiana în ultima clipă: n-aveam la mine niciun ban.

30

Casa fără cărți Rodica Bretin

Anticarul a lăsat mâna în jos, zâmbind subțire. Dar zâmbetul i-a încremenit - inelul pe care i-l întindeam era mic, însă rubinul făcea cu siguranță mai mult decât piatra aceea prăfuită. Vânzătorul credea și el asta, fiindcă mi-a pus statueta în brațe și am ieșit aproape în fugă, de teamă să nu mă răzgândesc.

Ploaia stătuse. Farurile mașinilor pipăiau seara ca niște bastoane de orbi, ferestrele se luminaseră pretutindeni, răsfrângând luciri de stele în băltoacele străzii, câțiva trecători își scuturau umbrelele în mărunte vârtejuri de stropi. Piatra era grea, mai grea decât crezusem. Am săltat-o iarăși, uimită că nu-mi părea rău după inel, singurul pe care-l purtasem vreodată. Dar formele acelea perfecte, fără o pată, fără o știrbitură...

Se înnoptase de-a binelea când am ajuns acasă. Am așezat statueta deasupra căminului și m-am lăsat

într-un fotoliu, fără să îmi pot lua ochii de la ea.

... Flăcările se apropiau și am cutezat să ridic privirea. Tremurând, mi-am ascuns sânii cu brațele, dar călărețul s-a aplecat, întinzându-mi inelul căscat în două jumătăți-fălci. Le-am luat, mi le-am închis în jurul gâtului - erau atât de reci... - și, când metalul s-a îmbinat perfect în dreptul marelui rubin, am știut că așa trebuia să fie.

Trotuarul se muia în vipia ce pârjolea văzduh, pietre, trupuri. *El* mi-a făcut semn și am pornit, alături: călărețul în blană de lup și femeia cu ciorapi lungi, de

31

Casa fără cărți Rodica Bretin

mătase. Copite și tălpi se afundau în asfaltul fierbinte, din urmă se auzeau tropote înăbușite, ploua cu scânteii și cenușă, dar noi pășeam mai departe, printre carcasele de tablă incandescentă, printre leșurile străpunse de sulite, spre zarea nesfârșită...

M-am trezit țișând, cu ochii larg deschiși, cu buzele arse. Adormisem în fotoliu și, de sub tocurele pantofilor, două pete se lăteau pe covor. M-am ridicat anevoie. Statueta era la locul ei, scăldată în razele Lunii, cernute de crengile castanului de peste drum. O vreme am rămas nemișcată, ascultând zgomotele familiare ale nopții: foșnetul copacilor din grădină, pocnetul unui oblon zgâlțâit de vânt, mieunatul pisicilor ce se fugăreau pe acoperișuri, sirena îndepărtată a unei fabrici.

Treptat, spaima s-a tras în străfundurile minții și inima a încetat să-mi mai zvâcnească nebunește. Fusese un vis, doar atât, mi-am spus scoțându-mi fusta,

pantalonii și strecurându-mă în așternutul rece. Dar somnul întârzia. În lumea de sub pleoape vedeam zidurile casei și dincolo de ele alte ziduri, case și străzi, strângându-se împrejurul meu, ocrotindu-mă; numai că, undeva deasupra, nori vineți începeau să se îngrămădească în urletul vântului.

32

Casa fără cărți

Rodica

Mi-am rotit fotoliul, întorcând spatele furnicarului de oameni și mașini. Pereții de sticlă opreau sunetele, dar mișcarea aceea necurmată avea ceva obsesiv, hipnotic.

Cartonul alb, creioanele așteptau. Mi-am lăsat privirea și gândurile să rătăcească în voie. Eram la ultimul etaj, departe de larma telefoanelor și a mașinilor de scris; mobila, puțină, doar metal nichelat și plastic, liniștea ochii cu neutralismul ei aseptice. Peste tot, afișe, reviste, teancuri de cărți, reproduceri și fotografii, amalgam de culori și imagini aparent amorte. Îmi plăcea să le dau viață, să mă uit cum prindeau contur în vreme ce mâna îmi alergea pe hârtie, parcă în joacă.

Nici nu-mi terminasem gândul, că marile coloane se născuseră deja. Înalte, cu capiteli-flori peste lujerele de porfir. Apoi, zidurile groase, menite să înfrunte veșnicia, vasta rotunjime a cupolei, alte coloane, arcuri și bolți împletindu-se într-o dantelărie ce umplea foaia, înghițind fiecare spațiu încă gol. Nu mai era doar o construcție, devenise un zăgărit, un turn Babei întregit veac după veac. Prin fața ochilor îmi treceau imagini fugare, năruindu-se într-o clipă

pentru a se întrupa iarăși, altele, altfel. Și Construcția creștea, plăsmuia singură detalii la care nu mă gândisem până atunci, un vitraliu, o nișă boltită, brâuri de frize; curând a devenit prea complicată ca s-o mai pot cuprinde cu mintea. Eram înăuntrul ei, o siluetă mărunță, pierzându-se în imensitatea podelei de mar-

33

Casa fără cărți mură, cupola continua Rodica să se înalțe, până când, într-un târziu, am înțeles că albastrul acela curat era cerul. Zidurile au prins să se topească și oglinda de sub picioarele mele s-a crăpat, dezvelind colți de cremene.

... O câmpie pietroasă, nemărginită și o tabără: mii de vetre fumegânde, cai, oameni, arme. Bărbații netezeau tăișul săbiilor, puneau șeile pe cai, încercau corzile arcurilor, răvășeau tăciunii, stingându-i. Aveau chipurile arse de soare și vânt, ochii negri, îngustându-se spre tâmpile. Scunzi, cu veșminte și cușme din blană de lup, călcau greu, parcă cu stângăcie pe pământ; însă odată urcați în șa deveneau alții, fiecă mișcare părea mai firească, mai iute.

Caii nechezau, își scuturau capetele, măturând țărâna cu coamele ca niște pâraie sure și negre. Când călăreții au început să-i îndemne spre mijlocul taberei, tropotul copitelor a copleșit toate celelalte sunete. Greabăn lângă greabăn, animalele păseau alături, în șiruri ce se arcuiau, deveneau inele, înconjurând un loc rămas gol, neatins de stihia omenească ce-și aduna forțele, ca ochiul unui uragan.

Iar acolo, neclintiți, omul din vis și armăsarul cu trup de beznă așteptau...

Miniaturală sulită argintie, creionul mi-a alunecat printre degete și zgomotul căderii m-a făcut să tresar. Mi-am dus mâinile la tâmpile și le-am apăsat furioasă,

34

*Casa fără cărți*_ca să alung nălucile Rodica de sub ele. Încet, cu greu, imaginile mi s-au șters din minte; dar fuseseră atât de amănunțite, de aievea! M-am aplecat din nou asupra Construcției. Numai că împletirea fără de răgaz, creșterea nestăvilită încetaseră. Desenul se golise de viață, de înțeles, de măreție - nu mai păstra decât ordinea seacă a nemișcării.

M-am sculat și am ieșit, fără o privire în urmă.

Am mers multă vreme pe străzi, sub un soare blând, care îndulcea contururile, înecând totul în nuanțe de aur și aramă. Mă lăsam purtată de șuvoiul omenesc ce umplea trotuarul, cu o senzație de ușurare: nu eram decât o picătură într-un fluviu, pașii mei, ecou al altora, nu mai răsunau stingheri și nimeni nu mă putea găsi în mulțimea anonimă.

Apoi mi-am amintit că nu mâncasem nimic toată ziua. Am intrat în primul restaurant. Nu era foarte luxos, dar liniștea confortabilă a salonului mi-a mai risipit teama. Un pahar de coniac, apoi încă unul și totul împrejur - lambriurile vechi, mozaicul pătat al podelei, chelnerul care mă privea cu interes, făcându-și de lucru la mesele învecinate -, lumea mea întreagă, așa cum o știam, cum voiam să rămână, s-a învăluit într-o ceață plăcută.

Afară, vremea amiezii potolise forfota. Doar la răstimpuri zăream câte un trecător: o brunetă a cărei rochie părea o teacă prea strâmtă, un copil cu o minge roșie, un vânzător de înghețată împingându-și căruciorul alene, cu nostalgia verii.

35

... Dincolo de geam, văzduhul devenise mai dens, căpătând o strălucire vâscoasă, de lavă topită. Strada, casele dispăruseră și, în locul lor, o mare de spice se întindea de la o zare la alta.

Spre apus, orizontul era doar o dungă neagră - și ruri după șiruri de călăreți veneau, creșteau și în urma lor câmpia părea arată pentru a doua oară. Înaintau ca unul singur, strunindu-și caii, cu sulile înălțate spre cer în rânduri drepte. Nu mi-i închipuisem astfel: o putere calmă, în stare să se înfrâneze, să nu-și asculte pornirile. Apoi l-am văzut pe cel care le arăta drumul, tăind lanul asemeni unei săbii. Chipul încremenit, ochii oblici atintiti într-ai mei...

Chelnerul mă fixa stăruitor, vrând să știe dacă mai doream ceva. *Să nu mai văd peste tot hoarde cotropitoare, călăreți din piatră verde care mi-au pus gând rău mie și orașului.* Să îi spun asta? Am achitat nota, lăsându-i un bacșiș care i-a ridicat sprâncenele a mirare. Dar mă simțeam generoasă, de parcă ar fi fost ziua mea.

În stradă, răcoarea serii abia lăsate m-a înfiorat iarăși - ori poate era neliniștea care se întorsese ca un câine vagabond pe care degeaba încerci să îl alungi. Visul, apoi ce văzusem dimineață, acum... Oamenii treceau grăbiți, uitându-se prin mine ca printr-o statuie de sticlă; arareori cineva întorcea capul. Eram doar o femeie singură, printre atâtea altele, într-un oraș unde mai toți erau, chiar fără s-o știe, singuri.

lumină, muzică, voci domoale sau ascuțite, pașii mulțimii, neliniștea fără noimă dinăuntru meu...

Un scrâșnet de frâne, apoi țipătul de pasăre rănită al claxonului. Cineva m-a tras înapoi pe trotuar, amortită de spaimă, din fața mașinii care a trecut fără să oprească.

Am rămas acolo, printre necunoscuții care mă uitaseră deja. Clipiri roșii, galbene îmi răneau retina, motoarele răbufneau la răstimpuri în urlete, curmând fășăitul monoton al roților pe asfalt. Duhoare de cauciuc ars, gaze: răsuflarea bolizilor de metal, turmă fără stăpân.

... Talazuri nesfârșite, năvălind spre un țărm încă nevăzut - caii, cu gâturile întinse, boturi înspumate și albul ochilor împăienjenit de sânge, oamenii aplecați înainte, cu sulile coborâte, cu trupurile încordate până la ultima fibră. Armăsarul din frunte gonea atât de iute încât părea o volbură vie; ghemuit în șa, una cu el, cu chipul pe jumătate ascuns de șuvițele coamei, călărețul cu ochi de șarpe mă privea. M-am întors și, undeva, în zare, am deslușit o uriașă vatră de jar: luminile unui oraș...

O vreme am rătăcit în neștire. Clocotul de sub tâmpă era de neîndurat - ce râvniseră călăreții pustiei? Să năruie, să prăvălească, să spulbere orice îngrădea

*Casa fără cărți*_orizontul. Să își vadă Rodica iar câmpiile libere, ca-n prima zi a lumii. Dar tot ce prefăceau în țărână, în cenușă se ridica din nou și teama înmulțea zidurile, mereu mai trainice, mai înalte. Până într-o zi, când fiii stepei s-au pomenit prinși între ele, învinși, supuși; timpul le-a tocit neînfrânarea, făcându-i să uite de unde ori de ce veniseră.

De ce îi adunase din colbul veacurilor omul de pia-tră verde, aducându-i acum și aici? Care-i era prada, eu sau orașul?

Străzile se goliseră, stele de cremene împungeau cerul cauciucat al nopții, gata să-1 străpungă, să cadă peste lume. Am dat colțul. Dincolo de a treia casă lucea gardul de cărămidă smălțuită al grădinii mele, se înălța portalul care...

Pe neașteptate, pământul s-a mișcat: o dată, scurt, apoi a izbucnit un vacarm asurzitor. Sirene, vuietul de avalanșă al clădirilor ce se năruiau, claxoanele ră-sunând obsedant, la unison. Cutremur? Însă n-a ur-mat o nouă zguduitură. Doar undeva, deasupra aco-perișurilor, bolta începuse să se lumineze - o lumină sângerie, înfricoșătoare, apropiindu-se dinspre mar-ginea orașului, înecată la răstimpuri de nori groși, trâmbe de fum și moloz explodând ca niște gheizere.

Apoi am văzut flăcările: șerpuiau de la o casă la alta, prefăceau copacii în torțe și acoperișurile în ru-guri, grăbind sau domolindu-se după răbufnirile vâ-n-tului, dar fără a se opri. Aerul dogorea, valurile de

38

*Casa fără cărți*_sunete se loveau de Rodica ziduri, amestecându-se în vârtejuri peste care se rostogolea, năvalnic, bubuitul unor tobe uriașe.

Priveam refuzând să înțeleg, când primii călăreți s-au ivit la capătul străzii, cu sulitele în cumpănire. Cel din frunte a pornit drept spre mine. Era el; gândul m-a izbit ca un urlet și am luat-o la fugă, poticnindu-mă în pietrele smulse din caldarâm, gâfâind, lovind cu pumnii în porțile ferecate.

Din spate, cineva m-a prins de poala rochiei, rete-zându-mi avântul. M-am smucit din răsputeri, încă și încă, până ce am simțit țesătura destrămându-se. Am tâșnit ca dintr-o piele moartă, tocurile mă-ncetineau

și pantofii au zburat într-o clipă, dar era prea târziu: el îmi tăia drumul.

În urmă, ceilalți azvârleau torțe în grădini, în case; în lături, alte flăcări se apropiau. Tremurând, mi-am ascuns sânii cu brațele, dar călărețul s-a aplecat, întin- zându-mi inelul căscat în două jumătăți-fălci. Le-am luat, mi le-am închis în jurul gâtului - erau atât de reci... - și, când metalul s-a îmbinat perfect în dreptul marelui rubin, am știut că așa trebuia să fie.

39

CEL CARE VINE DIN URMA

... Văzduhul fierbinte, cu iz de mocirlă și flori putrezite, chipul sergentului care urla ordine neluate în seamă de nimeni și, în jurul nostru, jungla ca un talaz verde, gata să se prăvale, să ne înghită. Apoi, din mlaștina cerului s-au ivit trei bondari uriași, coborând în zumzet de motoare și țăcănit de mitraliere. Zidul copacilor a prins iarăși să scuipe foc peste noi și unul dintre oamenii mei s-a prăbușit ca o marionetă scăpată din sfori. Ne-am aruncat în noroiul cleios al luminișului, trăgând orbește; nu auzeam decât răsufla- rea-mi chinuită și vuietul elicelor, tot mai aproape, făcând aerul să vibreze...

Am deschis ochii și strigătul mi s-a curmat în gâtleej. Deasupra mea, paletele ventilatorului se roteau alene, împingându-și umbrele. M-am așezat pe marginea patului, încercând să îmi amintesc unde eram. Cărțile de pe cuvertură, scrumiera plină de

mucuri nu-mi spuneau nimic. Draperiile erau trase și mi-am aprins țigara pe dibuite, cu degete tremurătoare - fumul s-a ridicat într-o spirală efemeră, fără să alunge miasma de mlaștină, nălucile, spaimetele.

40

Casa fără cărți

Rodica

De doi ani încercam zadarnic să uit ce nu putea fi uitat. La început mi-era teamă să rămân singur; căutam mulțimea, zgomotul, orice numai să nu mă văd iarăși alergând prin hățișuri, printre coloanele de noroi și spărturile ucigașe ale exploziilor, sub lianele purpurii ale trasoarelor. Îmi iroseam zi după zi, dintr-un oraș într-altul, de la niște necunoscuți la alții, așa cum îmi irosisem atâția ani în iadul mustind de apă.

Nu mai voiam nimic - doar să uit, să uit.

Țigara se stinsese de mult. Flacăra brichetei a lucit pe geamul unei fotografii pălite; eu, sergentul, ceilalți trei care scăpaseră - am fost patruzeci. Pe chipurile îmbătrânite, o copleșitoare osteneală, și, mai ales, mirare. Nu puteam crede că se terminase, că avionul acela burtos ne ducea, într-adevăr, acasă. De-atunci nu ne-am mai văzut. Resortul care ne legase atâta vreme, care ne ținea în picioare se rupsese; și ce l-ar fi putut înlocui?!

Am dat draperiile la o parte. În lumina crudă a dimineții, dezordinea din cameră era și mai depri-mantă: reviste, scrum de țigară, haine azvârlite la întâmplare. Intr-un colț, mașina și un teanc de foi scrise - încercasem să aștern pe hârtie ceea ce trăisem *acolo*. Nu ieșise decât o înșiruire searbădă de cuvinte care îmi răscoleau spaimetele, fără să trezească nimic în alții. Dar cum să fie altfel, cum să înțeleagă cei pentru care Vietnamul fusese doar un reportaj de seară, înghesuit între două reclame?

Casa fără cărți Rodica Bretin

Afară, soarele poleia acoperișuri și copaci, asfalt și iarbă - peste tot liniște, o calmă simetrie. Mă oprisem întâmplător în oraș, după zile și nopți de goană pe autostrada nesfârșită și în patru luni nu mă gândisem vreodată să plec. Poate fiindcă nimeni nu știa cine sunt, de unde veneam, ce făcusem; poate pentru că mă săturasem de zgomotul și frenezia metropolelor. Oamenii de aici nu se grăbeau, își îngrijeau copacii, își creșteau copiii, îmbătrâneau cu lentoarea soarelui ce se ridica și apunea printre munții din jur. Și, uneori, privind crestele acelea roșii, sterpe, care vegheau de la începutul lumii, simțeam o frântură din pacea locului și a verii târzii coborând asupra-mi.

Un huruit de motor: prin fața casei trecea un Ford turtit ca o broască țestoasă și atât de prăfuit că nu i se putea ghici culoarea. A frânat și dinăuntru s-a ivit o fată. N-o mai văzusem până atunci, iar când a rămas acolo, nehotărâtă, trecându-și mâna prin păr, am știut că abia venise. Un câine a lătrat-o din curtea de alături, o ușă s-a deschis, dar străina se uita ținută la casa de peste drum.

Era o clădire în stil colonial, cu frize și coloane de piatră albă; scândurile care-i astupau ușile și ferestrele, iedera cățărându-se în voie pe ziduri, grădina sălbătică, nu izbuteau să îi umbrească măreția. Pe-reții n-aveau nicio crăpătură, dantelăria balcoanelor era întreagă, la fel arcadele și frontonul. Dar casa părea prea mare, strivea, copleșind, ținând la distanță.

Casa fără cărți Rodica Bretin

După o vreme, fata a pornit spre poarta înaltă, masivă. A descuiat-o, a împins cu greu un canat și a pășit pe aleea plină de bălării, dispărând în hățișul trandafirilor, fără să observe ori să îi pese de oamenii ce se adunau în jurul mașinii, vorbind toți odată, cu însuflețire. »

Clopoțelul de la intrare a răsunat iarăși. De o oră îl auzeam mereu, însă tăcerea care se lăsase m-a făcut să ridic ochii. O clipă, doar o clipă; apoi vacarmul a izbucnit, asurzitor, paharele s-au golit din nou, poate prea repede.

Străina se opri în prag, șovăind. Fără mormanul de pachete și-ar fi trecut, ca întotdeauna, degetele prin șuvițele scurte, de un negru strălucitor. Gestul o trăda: vulnerabilă, sfioasă. O mai zărisem de câteva ori - în bătrânul Ford, la singura fereastră desferecată a casei-leviathan - dar nu atât de aproape. Avea trăsături delicate și ochi de un violet fosforescent; numai buzele prea subțiri, strânse și pielea albă, neatinsă de soare nu i se potriveau deloc.

Hotărându-se, fata a trecut printre mese, surdă la murmurul ce creștea în urma ei. S-a așezat la bar, și-a pus pachetele alături și a rămas nemișcată, așteptând. Gesturi firești - dincolo de care ghiceam crisparea, nesiguranța. Bărbatul din potcoava nichelată număra sti-

*Casa fără cărți*_clele, le schimba locul, Rodica le orânduia înapoi, fără să se întoarcă. Din sală au răsunat râsete, fluierături. Când străina s-a răsucit spre cei din local, unii au tăcut, dar alții au continuat ce începuseră. Minute lungi, fata le-a îndurat privirile, batjocora, apoi s-a ridicat, a început să-și adune pachetele. Mâinile îi tremurau și,

când primul a alunecat, celelalte s-au prăvălit unul după altul. Le-am văzut căzând, avalanșă rostogolindu-se prin aer, am văzut chipurile din jur deformatе de o veselie răutăcioasă.

Am pornit spre bar și tăcerea s-a lăsat iarăși; toți mă urmăreau atenți, nedumeriți. M-am aplecat să o ajut, deși străina nu părea să-și dea seama, nici măcar să mă vadă; doar atunci când mâinile ni s-au atins întâmplător a tresărit, înălțându-și fruntea. Genele îi erau umede, însă nicio lacrimă nu a curs. Pașii au purtat-o spre ușă cu voită încetineală, apoi clopoțelul a sunat scurt, ca o șfichiuire, spărgând încremenirea clipei.

De undeva, dintr-un colt, a izbucnit un râset; curând, vocile și clinchetul paharelor s-au amestecat într-un zumzet monoton, fumul a țesut noi perdele. Nimeni nu se uita la mine. Sudul nu voia să ierte, iar eu veneam din Nord, ca și fata, însă ceva, poate felul cum îi privisem, le spunea să-mi dea pace.

Am aruncat câteva monede pe masă și am ieșit.

Strada era pustie. Arșița amiezii gonise oamenii, moleșea frunzele copacilor, iarba gazoanelor. Mergeam fără vreo țintă anume, lăsând arșița să îmi alun-

44

*Casa fără cărți*_ge umezeala din oase. Rodica N-aveam să mă satur vreodată de soare. *Acolo* îl vedeam arareori; cerul nu era decât o punte cenușie, murdară, între ploaia ce abia se sfârșise și cea care tocmai se pornea.

Trecând prin fața caselor cu grădini sau peluze îngrijite mă gândeam la cei dinăuntru, a căror existență se orânduia firesc, după curgerea anotimpurilor. Oricât aș fi încercat, nu izbuteam să mă fiu asemeni lor, să le împart existența tihnită, zilele toate la fel, măsurate cu pasul niciodată grăbit

al unei urbe de provincie. În jungla de unde veneam, din care parcă nici nu plecasem vreodată, fiecă clipă era un dar al sortii; iar viața avea hotare, praguri, în fiecare zi.

Pășind printre tufele de trandafiri galbeni am înțeles că aici voisem să ajung. Era o fată ca atâtea altele, nici măcar frumoasă, doar puțin ciudată. De ce îmi păsa, pentru ce îmi aminteam fiecare gest ori trăsătură, de unde înfrigurarea cu care doream să îmi iasă în cale? Până acum căutasem doar un loc unde să uit - și iată că nu-mi mai era destul.

Rezemată de una dintre coloane, străina mă aștepta; m-am oprit înaintea ei și am scos din buzunar un trandafir ce abia se deschisese, delicat ca o bijuterie de jad.

... Noroiul gros înăbușea sunetul pașilor, oțelul armei șiroia de apă; în urma mea, trestiiile frânte alune-

45

*Casa fără cărți*_cau spre adâncul Rodica mlaștinii, care le înghițea repede, fără zgomot. Și, deodată, casa. Coloanele tășnind din crusta de mâl, zidurile, balcoanele, frontonul, toate albe, ca o cetate de zăpadă. Le știam, le mai văzusem, ca și pe fata care alerga spre mine afundându-se până la glezne în clisa rece, cu iz de putreziciune. Încă încercam să îmi amintesc un nume, ceva, orice, când din cer a izbucnit urletul obuzelor ce cădeau, tot mai aproape...

M-a trezit o spaimă care-mi aducea scânteii roșii sub pleoape. O mână mi se încleștase de marginea patului, cealaltă s-a întins spre locul unde ar fi trebuit să fie Sondra. N-o simțisem plecând. Până după miezul nopții îi privisem chipul scaldat de Lună.

Iar apoi, adormind, o regăsisem pentru a o pierde iarăși, ca-n- totdeauna.

În jur, mobile masive, lambriuri înnegrite, crăpate, firide-vitrină cu vase și statui de bronz. Din tablouri mă așteptau ochi bănuitori, lipsiți de bunăvoință. Nu-mi plăcea casa cu încăperi și holuri nesfârșite, cu aer stătut, de muzeu, dar Sondra râdea de câte ori i-o spuneam și, curând, râdeam și eu, fără să-mi mai pese. Ca atunci, în prima noapte, când am ținut-o pe Sondra în brațe, i-am ascultat glasul spunând mai mult decât vorbele, am făcut dragoste, i-am privit lumina din ochi și iarăși am vorbit până ce somnul ne-a prins strânși unul într-altul, lângă căminul cu plăci de onix în care nu ardea niciun foc...

46

Casa fără cărți Rodica Bretin

Începusem să mă îmbrac și, ca de obicei, nu găseam mărunțișurile - ceasul, bricheta, cheile. Un sertar, altul, până când în al treilea a lunecat huruind *Coltul*. L-am privit doar, fără să-l ating. Masiv, lucind stins, amenințător - trecutul de care nu puteam fugi, nu mă puteam ascunde. Mă aștepta noapte de noapte, mereu același și mereu altul; dar de ce o voia și pe Sondra? Trântind sertarul, am ieșit din cameră cu pași mari, măsurati de bătăile inimii.

Sondra era în grădină.

În mâinile ei, foarfecă părea o libelulă argintie fluturându-și aripile deasupra tufelor, săltând de la o ramură la alta fără să poposească vreodată. Am rămas câteva clipe uitându-mă la fata zveltă, în bluză și pantaloni decolorați, cu părul veșnic ciufulit, apoi, când s-a înălțat pe vârfuri să reteze o tulpină rebelă, m-am strecurat în spatele ei, încolăcindu-i mijlocul cu brațele. Ne-am rostogolit amândoi în iarbă, râzând, până ce buzele ni s-au găsit și am uitat de toate, acolo, în

căldura blândă a dimineții.

Întâi am simțit mirosul: de apă stătută și flori putrezite. Am vrut să mă ridic, însă degetele mi s-au afundat în ceva umed, cleios. Am rămas nemișcat, cu pleoapele strânse, ținându-mi răsuflarea. Izul de mlaștină nu voia să dispară. Plutea în văzduh, aducând cu el su-

47

*Casa fără cărți*_netele - la început Rodica slabe, zvonuri ce răzbăteau ca prin- tr-un clopot de sticlă, apoi tot mai apropiate: foșnete, bătăi de aripi, țiuturi. Țipătul unei maimuțe a răsunat chiar deasupra mea, făcându-mă să deschid ochii.

Iarba, cerul albastru, trandafirii nu mai erau. În locul lor - o boltă de plumb și trunchiuri ce urcau, arcuindu-se unul spre altul ca gratiile unei colivii. Cu gesturi mecanice mi-am pipăit uniformă, armele, cu- tiile de piele de la centură. Nu lipsea nimic, până și busola era la locul ei, în mânerul pumnalului; totul la fel ca odinioară, așa cum începea fiecare coșmar. Pe mâini, pe mâneci, noroiul se uscaseră. Și abia atunci, desprinzând crusta cafenie ce se cojea, se fărâma, am înțeles că de astă dată nu visam.

Alături, Sondra dormea și am privit cu inima strân- să petalele galbene, presărate în șuvițele mustind de apă. Am ridicat-o încet, cu grijă și am făcut câțiva pași până la un trunchi prăbușit, rezemând-o de lemnul rugos... Furia, neputința mă sufocau. Eram iarăși la capătul lumii, în iadul viermuind de salopetele negre ale Vietcongului, între lătrături de Kalașnikov și duhoarea cărnii topite de napalm.

Vietnam: copii uciși de ai lor pentru o ciocolată primită de la noi, santinele găsite fără ochi, fără limbă, sate și crezării stâlcite cu bombe de-o tonă, prizonieri îngropați de vii, femei sfârtecate cu ferăstraie de bambus. Aici îmi pierdusem prietenii, aici avea să se trezească Sondra.

48

Casa fără cărți Rodica Bretin

Un foșnet ca de nisip într-o clepsidră mi-a curmat gândul. M-am răsucit instinctiv și pumnalul a şuierat prin văzduh înainte de clipa în care am văzut șarpele. Când lama i-a ținut capul de scoarță, iar cureaua neagră a început să biciuiască văzduhul cu zvârcoliri turbate, am auzit un scâncet slab, uimit: Sondra se uita la trupul cobrei cu pupile lărgite de spaimă. Am luat-o în brațe și s-a lipit de mine tremurând, fără o vorbă. Voia să fie curajoasă, să fie asemeni mie... Mi-am ferit privirea. Reptila atârna de-a curmezișul trunchiului ca o liană moartă - jungla ne urase bun-venit.

Am luat mâinile Sondrei într-ale mele, încercând să le dezmořtesc. Obrajii albi ca varul, ochii goi, fără strălucire... Așa era cu toți, așa fusese și cu mine prima oară. Să nu poți crede, să speri că, poate, nu-i decât o amăgire - dar atunci știam de ce venisem, cât aveam de stat, ne mai înșelam cu gândul că un an, doi, trec repede. Acum... Am smuls pumnalul, zvârlind trupul cobrei în noroi.

În jur, hățipurile aținteau spre mine crengi pline de spini. Am retezat până ce mi-am umplut brațele și, curând, o palisadă înconșura trunchiul - n-ar fi oprit un tigrul, dar pentru șerpi era de-ajuns. O boare abia simțită aducea neguri tot mai dese. Aici noaptea se lăsa dintr-odată, ca o cortină. Și pânda, goana vieții și-a morții se dezlănțuiau mai aprig, mai nemilos ca

în timpul zilei. Căci jungla nu era decât un gâtlej flă-mând, înghițindu-i pe cei slabi, pe cei tari, deopotrivă.

49

Casa fără cărți

Rodica

M-am așezat lângă Sondra - care se ghemuise, strângându-și genunchii cu brațele - și am început să aștept.

Dimineața, razele soarelui s-au strecurat printre frunze, încălzindu-mi pleoapele. Am tresărit - adormisem târziu, după ore de trosnete, țipete și mârâituri, când apropiate, când pierzându-se în tunelurile de beznă de sub arbori. Sondra nu se mișcase, cufundată într-un somn greu, ca un leșin. Acum se trezea. I-am ascuns jungla, aplecându-mă să o sărut, dar ochii îi erau limpezi, netemători - în loc să o frângă, încercarea îi dăduse o putere ce mă uimea. Fără un cuvânt, s-a ridicat, pășind peste palisadă.

Copaci, plase de crengi și liane, iarăși copaci. Trunchiuri din care furnicile nu lăsaseră decât un schelet putred, hățișuri aidoma unor baricade de sârmă ghimpată, cerul îndepărtat, lumina ce se cernea cu zgârcenie...

Era la fel - și totuși nu era Vietnamul. Nu doar pentru că nimeni nu ne împrôscase încă cu gloanțe, sau măcar cu lozinci. Locul ăsta îmi părea *prea* identic celui din amintire. Numai oamenii lipseau și, poate, capcanele ce ar fi trebuit să îl împânzească. Dar carnea mi se-ncrâncena de aceeași spaimă și fiecare sunet mă făcea să tresar, ca o împușcătură. Alături, Sondra se poticnea uneori în încâlceala rădăcinilor, însă nu se plângea. Învățase mai repede decât aș fi crezut - căci în junglă trebuie să te miști mereu, să fii vânător ca să

*Casa fără cărți*__n-ajungi pradă. Rodica Deocamdată nici nu puteam face alt-
ceva. Numai un râu ne-ar fi scos din iadul umed; dar când o să dăm de el? Peste o zi, o lună, un an? Răsuflăm anevoie, palmele îmi alunecau pe patul armei, jilave de sudoare, văzduhul atârna deasupra noastră, ne învăluia ca o ceață, ne lipea hainele de piele. Un pas, o sută, mâna Sondrei pe umărul meu, țipete de păsări, larma maimuțelor...

Ploaia: întâi stropi grei, care izbeau frunzele, apoi șiroaie tot mai dese, până ce n-a mai fost decât o revărsare neconținută, amuțind celelalte sunete. Nici fulgere, nici tunete; doar cascada prăvălindu-se peste junglă, înecând-o. Ape cu gust de metal coclit scăldau copacii, se prefăceau în torente, rupeau, dezrădăcinau, târau cu ele ramuri, tufe, încâlceli de liane. Pășeam prin noroiul subțiat, prin bulboanele clocotitoare, prin albiile de pâraie născute într-o clipă. Împrejur, arborii se lungeau, se estompau, ploaia devenea o gigantică picătură de apă suspendată deasupra pământului, o lupă cât zarea.

Când ne-am pomenit înaintea trunchiului uriaș, învăluit de aburul ce suia dintre rădăcinile dezgolite de puhoai, am știut că găsisem un adăpost. Tekul acela străjuia pădurea de secole, neșubrezit de scorburile-grote care se căscau în scoarța-i cenușie. Am ales una cu intrarea îngustă, mai mult o crăpătură șerpuitoare, înăuntrul, mormane de crengi uscate, oase înnegrite de vreme - o vizuină părăsită. Am frânt câteva lemne,

Casa fără cărți Rodica Bretin

am aprins focul, apoi am început să-mi scot armele,

centura, blazonul. Până să isprăvesc, Sondra își lepădase veșmintele, se trăsese lângă flăcări; așa, strălucind printre umbre ca o statuie de fildeș, părea mai frumoasă ca oricând. Nu s-a mirat când i-am întins carabina și Coltul, nici când am sărutat-o fugar, pe tâmplă, strecurându-mă iarăși afară.

Ploaia se întetise. >

Am smuls niște ramuri și le-am îngrămădit în deschizătură. Cizmele mi se afundau în mlaștină, pantalonii, cămașa se îmbibaseră de apă. Mai departe... Copacii se răreau, lianele dispăruseră, dar până la desişul de trestii verzi, înalte, mi s-a părut o veşnicie. Bambusul creştea numai lângă apă şi... Nu mă înşelasem. Râul era acolo, umflat, gata să zdrobească totul în cale: el avea să ne scape din labirintul junglei şi tot el avea să ne hrănească.

M-am lăsat între tulpini, pândind. O oră, încă una...

Începea să se întunece când cerbul s-a ivit, iscodind temător în jur. I-am dat timp să se liniştească, să-şi cufunde botul în undele tulburi; apoi ploaia mi-a ascuns saltul, vâjâitul pumnalului prin văzduh. Intrând din nou în crângul de bambus, cu sălbăticiunea aruncată pe un umăr, am mai privit o dată malul: şiroaiele înghiţiseră şi sângele şi adâncitura zbaterii din urmă.

Paşii mei, osteniţi, tăişul de baionetă al unei trestii fulgerându-mi pe lângă obraz, povara încovoiindu-mă spre mâlul tot mai gros; într-un târziu, tekul cel mare,

scorbura... Bariera ţepoasă s-a tras înapoi. M-am strecurat înăuntru, iar Sondra a împins crengile la loc; n-avea pe ea decât bluza, încă udă şi abia atunci am zărit carabina rezemată de perete, mormanul de

vreascuri întreg lângă vatra stinsă. N-am apucat s-o întreb ceva. Un strigăt, un urlet cum nu putea scoate om, fiară ori mașină, a izbucnit din depărtare, crescând, străpungând trunchiul copacului, făcându-ne tâmplele să se zbată dureros. Apoi ecoul s-a pierdut în înalțurile de unde cobora, atotputernică, bezna.

La șuieratul flăcării țâșnite din tubul nichelat, Sondra a tresărit - ochii plini de lacrimi lângă ai mei, degetele pipăindu-mi fața, părul, ca ale unei oarbe. Am lăsat cerbul să cadă, am luat-o în brațe și pentru o vreme am rămas nemișcați, ascultându-ne inimile.

Tigrul zăcea pe o parte, cu labele dinainte în apă, așa cum îl găsisese moartea. Avea spinarea ruptă - aceeași lovitură îi despicase coaste și pânțe - , iar ochii păstrau încă uimirea, neîncrederea că fusese biruit cu atâta ușurință, că el, regele junglei, pierea asemeni mâncătorilor de iarbă.

În nisipul malului, niște adâncituri ciudate, cum nu mai văzusem până atunci, duceau spre pădure printr-un pâlc de copaci preschimbați în tulpini frânte și așchii. M-am uitat la Sondra: privea tigrul fără spaimă

Casa fără cărți Rodica Bretin

sau oroare, doar cu nesfârșită oboseală. Am coborât patul armei, i-am arătat urmele, apoi am pornit și, lângă mine, Sondra pășea atentă, pândind. Înțelesese.

De zile și nopți, făptura fără nume ne hăituia cu aceeași viclenie - acum era undeva, aproape, ațintindu-ne poate din umbra desigurilor. Dar n-avea să se arate cât timp vegheam. De zile și nopți nu ne pără-

sise decât pentru a ne-o lua înainte și încordarea ne tocea simțurile. N-o văzuserăm niciodată. Pe alocuri, cărări croite de un trup uriaș, trunchiuri scrijelite; și urletul, amuțind jungla, încremenind-o. Nu se grăbea și nici noi nu fugeam - orice ar fi fost, hotărâse deja clipa și locul când ne va ieși în față.

Mâna Sondrei a atins-o pe a mea, curmându-mi gândurile. Râul își iuțise apele și în zare se ridica o coloană de abur. Ne apropiam de o cascadă, cu tot ce însemna asta - un prag de stâncă, niște fâșii de prundiș, un loc deschis unde făptura care ne călca pe urme nu mai putea rămâne umbră printre umbre.

Puhoaietele se năruiau cu zgomot de tunet în hăul încă nevăzut, jungla, pământul însuși păreau retezate cu o macetă cât zarea în locul unde apele se aruncau în gol, lăsându-se sfârtecate de colții stâncilor... Când ne-am întins pe pietrele ce păstrau căldura zilei, soarele era deja la asfințit și Sondra a adormit imediat în brațele mele, istovită. I-am dat la o parte șuvițele murdare, dezvelindu-i chipul drag, chinuit de încercarea brutală pe care n-o ceruse, nu o merita. Neputința de a ocroti ființa pe care o iubești, pentru care ți-ai da

54

Casa fără cărți Rodica Bretin

viata nu o dată, ci de o mie de ori... Poate fi ceva mai rău de-atât? Da, ca totul să se întâmple din vina ta. Dacă mă întreba al cui era coșmarul care ne înghițise pe amândoi, ce i-aș fi putut răspunde? Însă Sondra nu-mi ceruse socoteală, nici nu mă acuzase vreodată, cu vorbe ori cu tăceri. Se deprinsese cu *iadul meu*, nu șovăia, nu se plângea - iar resemnarea cu care primea totul, numai fiindcă venea de la *mine*, era câteodată mai grea decât orice reproș.

Deasupra, bezna care îngemăna stânci și prăpastie, junglă și amenințare se umpluse de scânteii reci, îndepărtate, iar amintirea pe care au iscat-o din

cenușa anilor era atât de stranie încât o voisem uitată: o noapte cețoasă, un foc hrănit de copii cu pielea ca arama, un bătrân povestindu-ne nouă, soldaților iviți din hățișuri, o legendă stranie, sumbră. Legenda lui *Katyadin* - Cel care Vine din Urmă. Nimeni nu-i știa adevărata înfățișare, căci nimeni nu trăise destul ca să spună și altora cum arată. Fiară sau om, vânător sau pradă, pe toți îi aștepta la capătul drumului, după ce le însoțise pașii în fiecare clipă, nevăzut dar mereu aproape. Și atunci, lași ori puternici, toți se plecau înaintea celui de care se temuseră o viață. Nici eu, nici oamenii mei nu luasem în seamă vorbele bătrânului - pentru noi, *Katyadin* era Vietnamul scuișând fier și foc, friguri și venin. Și nici când am rămas singur nu mă gândisem să dau alt nume spaimelor ce-mi otrăveau nopțile. Dar acum...

Dacă îmi venise rândul, ce se va alege de Sondra?

55

Casa fără cărți

Rodica



Lumina zorilor cădea peste norii de ceață, clocotul apelor, insulele de granit; mai încolo, jungla era un ocean verde-auriu. De ce o lume - oricare - este întotdeauna mai frumoasă în ceasul dintâi al zilei? Am scos încercătorul, numărând boabele lungi de metal, l-am pus la loc, am armat cu grijă.

Vine o vreme pentru toate, spusese cândva bătrânul. *Pentru viață și moarte, pentru păreri de rău și aduceri- aminte*. În noaptea aceea le depănasem pe rând, bune sau rele, iar acum eram gata. Sondra nu s-a trezit când buzele mele i-au atins pleoapele, nici când am învelit-o cu blazonul.

Alături de ea, Coltul lucea masiv, liniștitor.

Jos, la poalele crestei, m-am oprit ca să îmi domo-

lesc bătaile inimii. Coborâsem repede, salt după salt, și sângele îmi bubuia în tâmpile mai tare decât cascada. Am închis ochii, strângând carabina de parcă voiam să o fărâm. De astă dată alesesem eu clipa și locul - dar va primi el oare... Atunci am simțit tremurul pământului sub tălpi și am privit în față, la jungla care exploda, aruncând spre cer trunchiuri rupte, crengi și liane.

Cap de șarpe, ochi fosforescenți, fără pupilă, trup cenușiu-tern, ca oțelul: Katyadin. Pășea pe labelle dinapoi și, de la cinci metri înălțime, mă ațintea cu o curiozitate rece, dominatoare. Am ridicat arma; nu

56

Casa fără cărți era un fier mort ci o Rodica parte din mine, o prelungire a brațului încordat. Pornind, am auzit un glas - poate al meu - care urla ceva de neînțeles, apoi doar împușcăturile, plesnete seci, succedându-se la intervale egale, în ritmul pașilor, al răsuflării.

Un încărcător, altul... Intre mine și șopârta cu nume de zeu se țesea o plasă de fire luminoase și noi gloanțe o îndeseau, spintecau văzduhul, timpul se lungea nefiresc, gesturile păreau sacadate, anevoioase, dar nu-mi păsa: atâta vreme cât făptura aceea venea neabătută, n-aveam să mă opresc.

Abia târziu mi-am dat seama că trăsesem ultimul foc, iar percutorul izbea în gol. O clipă, am avut o ezitare. Apoi am continuat să merg înainte și atunci împușcăturile au izbucnit iarăși, din stânga mea. Cu mâinile încheștate pe mânerul Coltului, Sondra pășea fără grabă, însă trupul i se cutremura de fiecare dată când degetul apăsa pe trăgaci, ca și cum azvârlea din toate puterile un blestem asupra celui ce voia să ne despartă.

Katyadin s-a oprit, căscându-și botul pentru prima oară. Era atât de aproape că umbra lui ne atingea pi-

cioarele; dar dintre fălcile înțesate de colți arcuiți spre- năuntru n-a ieșit nici un sunet... Uruitul apelor, freamățul junglei au încetat și peste lumea încremenită s-a lăsat o tăcere grea, năucitoare. Cerul s-a umplut de crăpături ce se lăteau mereu, iar bucățile s-au rupt, s-au mărunțit, pornind să cadă peste copaci într-o imposi-

Casa fără cărți Rodica Bretin

bilă ninsoare. De la o zare la alta, lumea aceea pierdea: un Apocalips în care jungla își pierdea culorile, arborii se prefăceau în fum, pietrele se topeau, apă și văzduh se amestecaseră într-o ceață cenușie, iar pământul... nu mai era.

Înainte să mă prăbușesc, am prins-o pe Sondra în brațe. Cădeam împreună, când l-am văzut pe Katya-din sfâșiat în bucăți ca un monstru de carton în mâinile unui zeu-copil, apoi totul a dispărut într-un vârtej de negură ce se rotea nebunește, în aceeași tăcere de moarte.



Dogoarea soarelui pe pleoape m-a făcut să deschid ochii. Zăceam în iarbă, sub trandafirii ce își scuturau petalele peste noi. Am sărutat obrazul ascuns de suvițele negre, și Sondra a început să se dezmeticească sub asfințitul ce scălda poteca, grădina, casa-leviathan.

Lumea noastră.

Ne-am uitat unul la altul. Cu gestul dintotdeauna, Sondra și-a răsfirat părul și degetele ni s-au întâlnit când i-am prins floarea lângă tâmplă. Apoi ne-am ridicat și am pornit, mână în mână, sub razele calde,

spre o casă și o noapte în care nimeni n-avea să ne mai calce vreodată pe urme.

58

UNDEVA, CANDVA...

Astăzi împlineam patruzeci de ani. Am ridicat paharul, golindu-l până la fund, iar femeia din oglindă mi-a repetat gestul, grăbită. Timpul îmi însoțise fiecare pas, desenându-mi linii fine pe lângă pleoape, învăluindu-mă uneori într-o oboseală ciudată. Pe stradă, când mi-am amintit de aniversarea îngropată sub noianul întâmplărilor de zi cu zi, cifra căpătase rezonanțe de tragedie antică. Însă în liniștea de acasă tristețea mi se risipise și nimic nu mai părea atât de ireversibil. Anii trecuseră, poate prea repede, dar îmi aduseseră destule și, înainte de orice, libertatea de a-mi trăi viața așa cum doream. Și, cu toate astea, aș fi vrut să o pot lua de la început încă o dată, de o sută de ori.

În fața mea, câteva portrete: Goya, Bosch, Grien, Diirer. Vechii maștri care *văzuseră* lumi și făpturi ce n-au fost și nu vor fi, singurii, adevărații mei prieteni.

Fantasticul - călătorie spre îndepărtatul tărâm al somnului, spuneau unii. Ceilalți, destui, credeau că realitatea ar fi doar o fisură ce traversează închipuirile. Oricare era adevărul, fantasticul a fost întotdeauna cu noi. Ne-a însoțit, din bezna peșterilor, călăuzit

59

Casa fără cărți Rodica Bretin

de dălțile egiptene și grecești, printre spaimile me-

dievale, și ne va fi mereu alături.

Mă fascina, ca pe mulți alții. Dar eu nu eram decât un simplu cronicar, încercând să transforme imagini șocante în cuvinte banale, să pătrundă înțelesuri ce nu putea fi explicate, menite poate să rămână ce erau: taine... Nici acum, după ani de căutări, nu izbutisem să pricep cum începuse totul. Priviseră maestrul de odinioară în adâncurile unor oglinzi magice? Fusesse de vină veacul, schilodit, bolnav de fanatism și orbire? Le îngăduise oare soarta să întâlnească fapte din vise sau coșmare?

Și cum putuseră oameni despărțiți de prăpastia timpului, a vorbelor și a simțirii să se înfioare la fel, să zugrăvească lumi tulburător de asemenea? Căci pe pereții templelor, în suluri de pergamente zdrențuite, pe pânze sau plăci de aramă apăreau ființe ivite parcă din aceleași neliniști.

Se afla undeva un loc în care nălucile căpătau trup și nume?

Încercasem s-o spun, mereu altfel, în cărțile mele. Erau acolo, înșirate în singurul raft pe jumătate gol, zece volume. Primele scrise cu siguranța anilor de-atunci, celelalte, cu un dram de înțelepciune. În fiecare rămăsese o parte din mine; le dorisem călăuze prin alte tărâmură și erau tot ce aveam mai de preț. Însă când le vedeam tipărite, nu puteam alunga o senzație supărătoare: îmi scăpase ceva important, ascunzându-se de iscodirea oricărui gând.

Dar ce?

Poate că el, uriașul tigră al lui Klinger, știa. Mă privea tăcut, de pe coperta volumului luat la întâmplare. Se învelise în hlamida de aur și purpură a asfințitului ce cobora peste trecătoarea cu pereți abrupti și aștepta. Labele dinainte ca niște coloane de templu persan, gâtul înălțat trufaș, încruntare sub

care ghiceam siguranța unui păzitor al secretelor lumii. Și ochii... ce voiau ochii aceia atintindu-se într-ai mei cu înțele- » » gere, aproape cu milă?

Podeaua a zvâcnit brusc și am scăpat cartea din mână, încercând să mă agăț de fotoliu. Zadarnic: în jur, zidurile, tavanul se roteau, depărtându-se tot mai iute. Mi-am mușcat buzele - nu se putea să fie aieva.

Nu se putea.

Cădeam dintr-o boltă străină și neagră; uneori, pe lângă mine treceau o pernă, un scaun, răătăcite, plutind fără țință prin vârtoarea care se lărgea neîncetat. La marginea ei au mai fluturat câteva clipe perdelele albe. Apoi n-am mai zărit nimic și atunci a răsunat vuietul, o mie de viori laolaltă, hoarde galopând pe o câmpie de piatră, păduri ce se năruiau ca un singur trunchi.

Un pas, încă unul. Ca niște ogari credincioși, valurile îmi lipăiau pe urme. Sandalele mi se legănau în

61

Casa fără cărți Rodica Bretin

mână, atârând de curele; mă ispitea să le arunc de parte, cât mai departe, să le văd săltând în văzduh, prăbușindu-se, lunecând spre adâncuri, cu o ultimă sclipire aurie. Un val m-a împrôșcat pe neașteptate și rochia mi s-a lipit de trup, înfiorându-mă. M-am aplecat să-mi răcoresc obrajii, apoi am privit chipul ce mă cerceta dintre unde.

La început fuseseră doar întunericul și tăcerea. Voiam să țip, să plâng, să zgârii tencuiala de beznă; dar nu aveam glas, nici lacrimi și nu era cine să mă audă. Nu-mi era frig sau foame, ori somn, nu eram decât un ghem de amintiri încetoșate. Încercam să

rechem senzații, imagini, frânturi din care să reclădesc lumea ce dispăruse de o veșnicie. Aveam nevoie de un cuvânt, *unul singur* - cum să-l găsec?

Și deodată am știut.

Lumină, s-a zbatut gândul-strigăt înăuntrul meu și a fost lumină. Copleșitoare, nesfârșită, ca marea pe țărmul căreia zăceam. În spatele meu, o faleză se avânta spre înălțimi, șerpuind de la o zare la alta; de-a supra-i, un soare imens, aproape alb. Am pornit de-a lungul fâșiei de nisip, cu ochii plecați, fără să mă mai gândesc la nimic.

Cinci zile și cinci nopți. Doar ape, nisip și piatră. Un pustiu de albastru și cenușă, prin care vântul se furișă tăcut, stingher. Ziua mergeam până la istovire, iar la apus mă lăsam la poalele vreunei stânci, plângând.

62

Casa fără cărți

Rodica

Uneori credeam că totul nu era decât un coșmar. Dar nisipul frigea, soarele îmi înroșise umerii, scoicile îmi creseau tălpile. Alteori îmi venea să mă lungesc pe plajă, așteptând ca vântul să mă îngroape ori să pășesc în valurile ce o să-mi aducă uitarea. De fiecare dată plecam mai departe, târându-mi umbra după mine; eu și ea, sub un cer fără păsări, pe țărmul unei mări fără pești. Apoi, în cea de-a șasea zi, am zărit promontoriul ce înainta spre larg, frângând linia falezei...

Scoica era mare, așa cum rareori găseam pe mal. Am izbit-o de o piatră până când fălcile i s-au deschis și carnea gelatinoasă a lunecat afară. Avea gust de sare, de alge, dar am înghițit-o pe toată fără să șovăi. Pe urmă am pornit iarăși spre promontoriul tot mai apropiat.

Dincolo...

Nu puteam să cred că va fi tot o fâșie de nisip pierdută între boltă și valuri, că voi pieri pe plaja aceea, neștiută de nimeni... Zidul de piatră se mărise într-atât, încât puteam desluși fiecare bolovan, fiecare spărtură din grohotișul prăvălit de pe creastă. Am strâns pumnii cu furie: *nu, n-aveam să mă opresc.*

Rotunjite de vânt și ploi, pietrele se înșiruiau în brâuri lungi, coborând spre mare ca treptele unei scări clădite pentru uriași. Am apucat marginea rochiei și, din câteva smucituri, am desprins ce era de prisos. Fără să-mi dau seama, împăturisem catifeaua

63

Casa fără cărți murdară, așezând Rodica deasupra sandalele - un semn că pe acolo trecuse un om. O femeie.

Am pus piciorul pe prima dală: era lucioasă, umezită de stropi și se clătina. Am sărit pe a doua, apoi pe alta, ținându-mi răsuflarea. Sub mine hăul înspumat, în jur zarea ce dansa, amețitor. Dansam odată cu ea, cu muntele, așteptând ca menuetul vieții și-al morții să se curme cu zborul scurt, cu plutirea spre adâncurile reci.

Când am ajuns pe una din terasele promontoriului, am îndrăznit să mă uit peste umăr, să văd ce lăsasem în urmă - talazuri și cer, dar acum păreau altele, sumbre, sfâșiate de răbufnirile vântului ce prinsese glas.

În depărtare, apele își schimbau culoarea.

O pată albă se lățea într-o fierbere lentă, peste care văzduhul atârna greu, ca înaintea unei furtuni. Tâșnit de nicăieri, un fulger s-a înfipt în valurile zbuciumate, despicându-le până în adânc. Și, dintre ele, a prins să se ridice un om. Ori poate că marea scădea, dezvelindu-l treptat, ca pe un munte ce se năștea a doua oară. Nici o mișcare, nici o tresărire pe chipul împietrit. Doar ochii ardeau, ațintiți spre orizontul unde săbii de lumină se încrucișau tot mai

des. M-am uitat într-acolo și am țipat, lipindu-mă de stâncă.

Acum îi vedeam și eu.

Spinări lungi, serpuind peste talazuri, spărgându-le ca niște râuri de sânge închegat. Fălci înțesate de colți, ochi fără pleoape, creastă subțire, străvezie, ajungând

64

*Casa fără cărți*_până în vârful cozii - Rodica murene. Cruzimea reptilei și lucrul necarea iscusită, fără efort, a peștelui; iar înaintea bo- turilor-capcană, bărbați și femei zbatându-se să mai câștige o clipă de viață.

Mi-am încleștat tâmplele gata să plesnească. O mu- renă țâșnise dintr-o singură zvâcnire a cozii și ultimul înotător a dispărut în genunile gâtlejului întunecat. Peștele-șarpe s-a scufundat, urmat de ceilalți, ca să apară iarăși, deschizându-și larg fălcile. Apoi, toate s-au învălmășit: trupuri roșii, lucind ca sticla, trupuri albe, dureros de mărunte, zvârcolindu-se în spuma însângerată, mâini sau picioare retezate, iarăși fălcile-ghilo- tină...

Când clocotul valurilor s-a potolit, vânători și pradă nu se mai zăreau nicăieri. Am ridicat ochii spre uriașul din larg: își acoperise chipul cu un braț, iar celălalt i se înălța spre cer într-o implorare sau un blestem mut, neputincios.

Soarele asfințea și am început să urc mai departe, pipăind pietrele, văzduhul, printre umbrele care îmi vegheau truda, călăuzindu-mă în tăcere spre limanul crestei ce se împreuna cu bolta.

Suiam mereu. Nu știam când sau dacă voi ajunge pe culmea la fel de îndepărtată după două zile și-o

noapte. Tot mai multe trepte îmi treceau de piept și

Casa fără cărți trebuia să mă agăț de Rodica ele, săltându-mă până la cea de deasupra. Zăceam o vreme întinsă, ca să îmi adun puterile, curajul, apoi o luam de la capăt. Pe înserat mă ghemuiam lângă perete, tremurând sub șfichiuirea vântului; adormeam degrabă, dar somnul mi-era mai curând amărât. Visam mereu același lucru: o scară nesfârșită, ducând spre lumea în care mă născusem.

În zori mă trezeam, cu trupul numai gheață și durere și porneam iarăși... într-o zi am pășit pe ultima treaptă. Jos, în urmă, fâșia de plajă subțiată, pierdută, în față, un zid vertical, plin de găuri și crăpături îmi tăia calea.

M-am lăsat în genunchi, prea istovită ca să mai plâng.

Soarele mi-a fulgerat pleoapele, orbindu-mă; atârna deasupra stâncii și îmi vărsa în creștet șuvoaie de plumb topit. *Amiaza*, a rostit un glas înăuntrul frunții, fără ca gândul să-și găsească vreun ecou. Mi-am plecat ochii, lipindu-mi obrazul de piatră și calvarul a reînceput.

Întâi fusese teama. Nu cutezam să mă uit nici spre înalturi, nici dedesubt; urcam, și frica suia alături, desprinzându-mi bolovanii de sub tălpi, rostogolindu-i cu un hohot scrâșnit. Stânca era când netedă, luncă, când plină de ascuțituri ca niște cioburi - dar mă târâm mai departe, cârțiță surdă și oarbă, săpându-și tunel prin văzduh. Încet, trudnic, de parcă m-aș fi născut din nou, spărgând o crisalidă de lumină și beznă, căreia nu izbuteam să îi dau de capăt.

Picioarele îmi tremurau, răsuflarea îmi zgâria gât-lejul uscat. Foame, sete - trecuseră ca și cum n-ar fi fost. O amintire revenea, stăruitoare: un bărbat slab, palid, scrijelind ceva pe un zid dungat de umbre subțiri, paralele.

Curajul celui care pierde singur...

Mi-am strecurat degetele într-o crăpătură și m-am săltat dintr-un zvâcnet, înverșunată. Și nimeni nu a văzut suișul căznit de pe ultimii metri, nu mi-a auzit șoaptele fără șir, n-a măsurat clipele-veacuri în care m-am târât peste buza falezei.

Zăceam răstignită la răspântia dintre munte și cer, numărându-mi bătăile inimii; întâi pripite, ca niște izbituri în coaste, apoi tot mai rare, ostenite, înmuiate. Izbutisem, dar acum nu găseam puterea să privesc în jur. Eram la capătul drumului sau abia la început? Nu-mi păsa, nu voiam decât să-mi ascult vuietul sângelui în trupul chinuit.

Într-un târziu m-am ridicat și am făcut primii pași; stângaci, călcând cu luare-aminte, încleștând dinții de câte ori ace de foc îmi străpungeau tălpile. Mă poticneam mereu, ca o marionetă stricată, iar când am intrat în umbra portalului, aproape că am țipat de spaimă.

Era negru, lucios, iar dincolo de el începeau pereții de granit ai unei trecători peste care înserarea se furișă hoțeste.

Și, chiar lângă mine, trei jilțuri cu spătare înalte, drepte.

M-am tras înapoi neștiind dacă să fug ori să pufnesc în răs. Din jilțuri, maimuțele mă aținteau cu gra-

vită, fără să clipească. *Nimic nou sub soare*, păreau să spună chipurile lor zbârcite. *Noi știm totul, aflăm totul, pricepem totul*. Ochii vioi, scormonitori, brațele ajungând până la pământ, blana argintie și fețele, creștetele netede, lipsite de păr. Oare chiar știau ce voiam să întreb? Și cunoșteau într-adevăr răspunsul?

N-am apucat să-mi isprăvesc gândul, că maimuța din mijloc și-a dus labele la urechi, privindu-mă mustător; alta și-a acoperit ochii, în vreme ce ultima își astupa gura, clătinând din cap a deșertăciune. M-am întors, cu umerii căzuți. Nu mai aveam ce aștepta, iar nălucile se îndesau în jur, zorindu-mă.

Din pragul porții m-am uitat în urmă: maimuțele erau tot acolo, păzitori încremeniți.

De la o vreme trecătoarea se lărgise, vegheată de cactuși mari, ca niște santinele. Nu mă luau în seamă; nici ei, nici vulturii ce dormeau cu capul sub o aripă. Mai departe, mereu mai departe, zile și nopți în tăcerea stăruitoare ca o ceață, fără să știu unde eram sau încotro mergeam, fără să mai *vreau* să știu.

Și, deodată, tropotul.

Întâi doar un vuiet venit de undeva, din spate, apoi umplând defileul de bubuituri ce se loveau, ricoșau

68

Casa fără cărți între stânci. Năucită Rodica de sunetele care se năpusteau asupra-mi de pretutindeni, m-am oprit. Cutremur? Avalanșă?... Am luat-o la goană, mânată de o spaimă mai curând a trupului decât a minții.

Soarele, lumea ardeau. Alergam, scăldată în sudoare, printre bolovanii ca niște carapace zdrobite, cădeam, ridicându-mă iarăși și iarăși, văzduhul îmi

șuiera pe la urechi dar auzeam, *simțeam* tropotul ce creștea, se apropia, zguduind muntele.

Nu privisem vreodată înapoi - *repede, să nu mă opresc, să nu...* - însă goneam de prea multă vreme și picioarele îmi șovăiau, parcă gata să se frângă. Vântul urla, îmi învolbura pletele: *poate va izbuti să mă salte, să mă ia cu el...* Brațele mi-au tâșnit spre cer, trupul mi s-a încordat, gata de zbor; dar vântul s-a stins fără veste, mâinile mi s-au lăsat în jos singure și m-am prăvălit în genunchi, așteptând.

În urma mea veneau patru călăreți în armuri, umăr lângă umăr.

Numai unul avea coif, iar viziera prelungă sfârteca văzduhul aidoma unui clonț. Negre îi erau scutul, lancea, mantia atârând până la pământ, negre valtrapurile, frâul, șaua. Un corb se rotea deasupra-i. Mi s-a părut că aud strigăte, gemete, scrâșnetul fierului izbit de fier - însă nu era decât croncănitul păsării prevestitoare de moarte.

Alături de războinic, un bărbat cărunt, purtând o legătură peste ochi, își strunea calul cu o singură

69

Casa fără cărți mână. Armura și Rodica mantia îi erau albe - un alb ciudat, fără puritate. În loc de armă, bătrânul avea o balanță ale cărei talgere săltau zăngănind. Dreptatea... Cât atârna în cumpăna unei lumi? A mea, a lor, oricare.

Doar al treilea călăreț știa. Din grumăzarul platoșei verzi se ivea o ticvă, iar degetele înmănușate strângeau o clepsidră. Înăuntrul globurilor străvezii cenușa se prelingea într-una, fără ca grămada de jos să sporească, fără ca mormanul de sus să scadă - câte un grăunte pentru morți, câte unul pentru vii.

Ultimul din cei patru avea armura ruginie, mantia de purpură și o spadă lungă, muiată în sânge. Cap de taur, orbite adânci, vărsând flăcări rupte din focul

veșnic. Și rânjetul Fiarei de care Condotierul, Judecătorul Orb și Moartea nu se puteau lipsi.

Călăreții au trecut nepăsători, fără să mă vadă. Nu-mi venise rândul - sau poate nu eram pregătită pentru vama din urmă. Altfel primeau Apocalipsa cei care o așteptaseră o viață, în spaimă și resemnare... Și mie îmi era frică. Dar nu de Judecătorul Orb, nici de Condotier sau de Moarte: ce să ucidă, să-mi pângărească mai mult decât trupul, cine să pună în cumpănă ce eram și cu ce drept? Doar ochii-flăcări ai Fiarei mă făceau să mă cutremur - căci nimeni nu scapă de străinul ascuns înăuntrul său, mereu treaz, mereu gata să ia în stăpânire.

Ascultam tropotul tot mai slab și gândurile mă hărțuiau, hoitari nesățioși. Într-un târziu, amorțeala mi

70

Casa fără cărți s-a risipit și am privit Rodica în jur, nehotărâtă. Înapoi? În urma
Celor Patru?!

Defileul se sfârșise. Cât puteam cuprinde cu ochii nu vedeam decât țărână și undeva, la capătul zării, un val împietrit de-a curmezișul câmpiei. Pământul fri-gea. Ca întotdeauna, cerul era prea albastru, prea limpede. Îmi ridicam câteodată privirea spre îndepărtatul zid de neguri, dar soarele mă orbea și aținteam iarăși mozaicul crăpat de sub tălpi, pe care nu călcam decât eu și vântul.

Se făcuse amiază când am deslușit copacii. Zăgazul mării de țărână era o pădure: trunchiuri răsucite, noduroase, scoarță brună, ca mușcată de flăcări, rădăcini ce căutau parcă să se smulgă din pământ, crengi sterpe țeșând în văzduh plasele unor păianjeni de lemn în care se împotmolea orice adiere.

O pădure moartă.

Abia pășisem printre arborii-schelete, că o ploaie de sunete a înecat lumea, revărsându-se odată cu ne-fireasca înserare. Curând am zărit torțele, sute și sute, torent de flăcări răbufnind printre copaci, trezind umbre strâmbe, tremurătoare. Pe urmă s-a ivit și mulțimea: oameni și jivine dansând, tropotind, furișându-se. Bărbați cu trupuri herculeene, lei învolburându-și coamele, țapi încălecați de pitici burtoși, căprioare și

71

Casa fără cărți fete mânate de Rodica șopârle cu mers legănat, cerbi albi și tigri cu blana dungată. Pașii, răsuflarea le erau hotărâte de sunetele ce izbucneau de pretutindeni, ritmice, obsedante, pulsau ca o inimă, frâneau deopotrivă gând și voință.

Până să-mi vin în fire, eram în mijlocul unei turme de capre, săltând ușor, fără să mă pot stăpâni. Alături, o fată s-a întors spre mine și am văzut că cingătoarea care îi încolăcea șoldurile, urcând printre sâni, era un șarpe. Capul jivinei îi ajunsese sub bărbie și limba bifurcată țâșnea la răstimpuri, pipăind, căutând; fata nu se ferea, deși buzele îi tremurau, rostind ceva, poate o rugămintă... Acum pășeam alături, ce trebuia să-i spun, să fac? Uitasem. Să merg înainte, tot mai repede, să fiu una cu mulțimea de trupuri ce fremătau ca o singură ființă, acesta-mi era rostul, menirea.

Ceva mi-a zgâriat umărul: un cerb își deschidea drum cu coamele. Luna înghițise jumătate din cer, flăcările torțelor se micșorau, se stingeau. Chemări și mugete străpungeau văzduhul tot mai iute, mai năucitor. Ochii luceau, degete și gheare răvășeau pletele femeilor de parcă ar fi răscolit mormane de jar, perechile se căutau, se încleștau orbește, izul de rut um-

plea lumea; însă nimeni nu se oprea, măcar o clipă.

Sfârșitul. Așa trebuia să fie sfârșitul unei lumi, al tuturor lumilor: turme, gloate forfotind larvar sub plesnetul unor glasuri de trâmbiță, scăldate într-o lumină rece, spectrală.

Casa fără cărți

Rodica

Un strigăt înăbușit, aproape un scâncet: fata înco-lăcită de pitonul verde se zbătea cu mișcări frânte de lanțul acela viu, care lupta să îi stăpânească zvârcolirile, s-o doboare... Uram șerpilor - era doar o amintire palidă, din altă viață, însă mi-am afundat degetele în ceafa solzoasă, strângând cu o furie care-mi aducea cercuri de foc îndărătul pleoapelor. Când i-am dat drumul, pitonul s-a desprins, a căzut, moale. Fata plângea; am tras-o de mână mai departe, răzbind prin învălmășeală. Alergam, ne strecuram, loveam și eram lovite - poate că aceasta era Apocalipsa celor Patru, ori poate că nici nu era nevoie de ei.

Durerea din coapsă mi-a curmat gândul. Un copil se agățase de piciorul meu, îmi înfîgea dinții în carne - l-am scuturat ca pe un șobolan și a ridicat spre mine un chip bătrân, scofâlcit, cu ochi de gheață. Era ghebos, cu mâini prea mari, păroase. Gnom, lutin, goblin? Alți douăzeci ne-au năpădit, smulgând-o pe fată. Am mai zărit-o deasupra grămezii de mâini ce o treceau peste valul de capete ca pe o corabie vie, apoi a dispărut în mlaștina de trupuri și am rămas iarăși singură.

Sunetele se înteteau, grindină căzând peste furnicarul de oameni și jivine, mânându-1 într-o rostogolire frenetică, încrâncenată. Curând, în jur nu mai vedeam decât năluci: tauri cu două capete, șopârle cu coamă, tigri care unduiau șerpește... Siluete mereu în prefacere, căutându-și adevărata

Cineva m-a apucat de umeri, săltându-mă. într-o clipă atârnam între cer și pământ, în următoarea eram călare pe spina unui bivol cu botul îmbăloșat și coarnele cât niște seceri. Am întors capul spre o femeie cu plete scurte, verzi, cu ochi de onix. Trupul lucind pe alocuri sub crusta de colb nu era într-un tot omenesc, iar aripile... N-am apucat să văd mai mult. Cleștele brațelor ei mi-au cuprins mijlocul, strângând până ce am rămas fără suflare, buze fierbinți mi-au ars obrazul.

— Vrei să afli *Marele Secret*? Ești gata să plătești prețul?

De unde îmi știa dorința cea mai ascunsă? După o viață irosită în așteptare, căutând răspunsuri ce n-aveau cum să vină - fiindcă nu știusem să pun întrebările potrivite? - tocmai acum, când renunțasem să caut, să sper, să vreau... Tocmai aici, într-o lume de neînțeles, cineva, femeie sau înger, era gata să-mi destăinuie taine mai vechi decât piramidele, acolo, în mijlocul mulțimii nebune, pe un drum care nu ducea nicăieri. Ce îmi va cere în schimb?

Sunt gata.

Da, voiam să aflu, în sfârșit, *adevărul*. Ce era dincolo de noi? Nimeni și nimic, Raiul sau Iadul cu anteca-mera lor, Purgatoriul? Să ne fie menită viață după viață, trepte urcate cu trudă pe scara devenirii?

— Sunt gata... am repetat.

Fusese un gând, o șoptă? Însă străina mă auzise. M-a răsucit spre ea și m-a sărutat, sorbindu-mi lacri-

Casa fără cărți_mile, răsuflarea. Apoi Rodica mi-a spus mai mult decât îi cerusem, decât voiam. *Totul*.

— Acum știi. Și la ce-ți folosește? S-a schimbat cu adevărat ceva?

Taina aceea, atârnând cât cerul, copleșea, strivea! O clipă, numai una am simțit inima Pământului, a tuturor lumilor bătându-mi în piept. Apoi... am uitat. Străina m-a privit cu îngăduință și neîndurare, după care a răs și m-a lepădat în țărână, printre ceilalți înfrânți.

Am rămas zăcând în calea tuturor, până ce a dispărut - șolduri albe deasupra crupei de întuneric, călcâie îngropându-se în animalul care galopa ca turbat. Intr-un târziu am pornit iarăși, abia ținându-mă pe picioare, spre un liman ce n-avea să se arate.

Încet, foarte încet, începeam să-mi vin în fire. Pașii mei nu mai erau ecoul altor pași, mișcările nu-mi mai ascultau de ritmul înrobitor. Încă nu cutezam să mă împotrivesc poruncii sunetelor, dar rămâneam tot mai în urmă - și mulțimea se-nghesuia, mă îmbrâncea, trecea de mine, oarbă, nepăsătoare.

Se lumina de ziuă, când zidul copacilor s-a sfârșit pe marginea unei văi rotunde, adânci. În mijlocul ei, o stâncă uriașă, un cap pe jumătate îngropat în pământ mă privea cu găvane-peșteri care înghițeau două fluvii gemene de trupuri. Oameni și fiare treceau de-a valma pe sub bolțile înalte, fără puterea sau gândul de a se răzvrăti. Pășeau înăuntru pentru a nu mai ieși

Casa fără cărți_vreodată, pierind Rodica
laolaltă, cu strigătul dintâi și ultima
zbatere, cu tot ce le dăduse un nume sub soare.

Și atunci m-am oprit.

Sunetele mă loveau ca niște pietre, însă am încremenit acolo, de parcă prinsesem rădăcini. Valea

rămăsese pustie. Doar lumina cobora din tării, revărsându-se peste copacii morți, peste țărâna bătătorită de atâtea picioare, labe, copite... Răsăritul. Nu al unui soare, ci a o mie de sori care plesneau pe boltă în explozii mute, înlănțuindu-se peste zare.

Muzica contenise.

Văpăile cerului curgeau pe țeasta lucioasă, albul pietrei devenea încetoșat, străveziu, contur destră-mându-se printre volburile de scânteii ridicate din pământul ce se cutremura ca spinarea unei făpturi trezite din somn. Apoi n-a mai fost decât lumina, tăioasă, înghețată, cu neputință de îndurat.

Mi-am înălțat fruntea. Trupul întreg îmi amortise și, când mi-am dat părul la o parte, un chip cu ochii rătăciți m-a privit din oglindă. Fără voie, m-am sprijinit de clapele pianului: au răsunat câteva acorduri distonante, pierzându-se în tăcerea camerei. Măinile, arse de soare, cu unghii rupte și pline de mazăgă, îmi tremurau. Mi-am umezit buzele, apoi am cutezat să mă ridic. Durerea m-a străbătut ca un curent electric, cu-

Casa fără cărți tremurându-mă, după Rodica care a venit prima senzație, ca după un lung îngheț: mi-era sete.

Ochii mi s-au oprit pe tabloul din fața mea: Goya. Privirea hăituită de himere nevăzute, ascunzând neliniștea cuiva care știe - *acunt* o înțelegeam. Și el fusese în lumea aceea... La fel ca mine, ca alții înaintea lui, trecuse prin tărâmul unde nălucile capătă trup și nume, unde Cei Patru își hăituiesc prada, unde Uriășul născut din ape plânge a neputință, iar Maimuțele

nu văd, nu aud și nu spun vreodată ceva.

Acolo, aflasem secretul timpului și-al lumilor. Îl știam, îl avusesem pe vârful limbii, în palma unui gând și... îl uitasem.

77

FOTOGRAFIA PERFECTA

Declic, apoi bâzâitul aparatului ce se încărca din nou. O boabă sidefie prelingându-se în jgheabul unei frunze, raze aurind creștetele plopilor - imagini născute din limpezimea văzduhului, lucruri peste care privirea ar luneca prea iute, neatentă sau nepăsătoare. Frânturi din miracolul nesfârșit al lumii, furate de cutia cu ochi magic.

Aleile erau încă pustii, dar, curând, primii veniți aveau să alunge pacea de pe potecile înguste, pietruite. M-am așezat pe o bancă, așteptând. Știam, după depănarea pașilor, șovăitori sau grăbiți, cine o

să rămână, cine trecea fără să vadă nimic împrejur. Cel mai mult îmi plăcea parcul în zori, când copacii, statuile nu erau decât năluci pierdute în abur, așteptându-1 pe cel dintâi om, care avea să le dea un nume.

Ce să aleg? Iedera încolăcind șoldurile nimfei de bronz? Nuferii alungându-se pe cerul oglindit în bazin? Ori poate cei doi brazi gemeni, cu ramurile încheștate ca niște brațe ce își cumpăneau puterea... Continuam să răsucesc obiectivul, căutând. Declic. O furnică trudind să suie în camionul-jucărie răsturnat,

78

*Casa fără cărți*_o vrabie care țopăia Rodica pe coiful călărețului de piatră. Pe neașteptate, o ploaie de lumină a căzut peste parc, aprinzând focuri bengale în magnolii. Petalele vișinii, marmorate cu negru străluceau, aproape translucide și dintre ele se înălțau nori de fluturi albi, zăpadă urcând, miraculos, spre cer...

N-am văzut-o decât târziu pe femeie.

Pășea încet, râzând ninsorii ce i se aștemea pe trup, peste pletele de un auriu roșcat... Am tresărit: mâna mea se mișcase sau aparatul pornise singur? Necunoscuta s-a răsucit spre mine. Mă pregăteam să rostesc o scuză, dar nu găseam cuvintele potrivite și, până să mă dezmeticesc, femeia dispăruse. Doar fluturii mai dansau printre ramurile clătinându-se stinhere, ca să mă încredințeze că fusese cu adevărat acolo.

Ușa a scâncit metalic, urându-mi bun venit. Nu o încuiam niciodată - deprindere veche, pe care prietenii mei nu reușeau să o priceapă. De fapt, niciun hoț nu s-ar fi ostenit cu puținul din casă. Numai

fotografiile valorau ceva, dar cine știa asta?

M-am trântit în fotoliul de la fereastră, luând o revistă și răsfoind-o la întâmplare. Cousteau descifra limbajul delfinilor, Bernstein începuse un nou ciclu de concerte, în Japonia existau zece roboți pentru fie-

79

Casa fără cărți_care locuitor... Apoi Rodica
plicurile: una dintre expozițiile mele
primise Marele Premiu, o soră îmi scria de la munte. În jur, pereții goi îmi întorceau privirea, neîngăduindu-i să se oprească undeva. O casă în care nu trăia nimeni. Poate de aceea lăsam ușa descuiată: speram că într-o zi cineva avea să intre și, poate, să rămână.

Atingeam, cu gândul aiurea, rotocoalele de fum născute din vârful țigării. Se încolăceau, se desfăceau în șuvițe subțiri, se învolburau tot mai sus, spre tavan, aidoma vârtejului de fluturi din zori. Hotărându-mă brusc, am pășit spre cămăruța unde pierdusem atâtea nopți și zile în căutarea *fotografiei perfecte*.

fa

După lumina crepusculară din laborator, strălucirea lustrei îmi ustura ochii. Am măturat masa cu gesturi febrile, aruncând pe covor revise, albume, pahare, înșirate pe tăblia neagră, fotografiile păreau niște mici holograme. Fata de bronz zvârcolindu-se în strânsoa-rea tentaculelor vegetale, gângania roșie urcându-și Golgota, furtuna de fluturi și flori... Apoi ultima.

Desăvârșită, unică, așa cum o dorisem dintotdeauna.

Cer argintiu, strălucitor de atâta soare, iarba ca un tipăt de seve încătușate, peste care apăsa povara

magnoliilor, pete de purpură și noapte... Și, chiar în mijloc, pășind desculță în veșmântul de in străveziu, fără

80

Casa fără cărți Rodica Bretin

sfială și fără ostentație, *Primavera*. Cu trup adolescentin și chip de madonă, străina radia o frumusețe pură, castă, cum nu mai era la modă de secole în lumea cea adevărată, mercantilă și practică până la cinism. Însă Botticelli nu pictase vreodată asemenea ochi, grei de nostalgii și regrete. Înger sau muritoare, femeia din parc știa ce-i suferința, învățase să ierte, să uite. Dar ...ar îngădui cuiva să îi fie alături?

Lumina zorilor se cernea printre draperii: noaptea trecuse, întreagă, iar eu încă mai priveam fotografia. Surâsul cu o mie de înțelesuri, ochii ce nu păreau să mă vadă și care mă citiseră ca pe-o carte deschisă... De ce n-avusesem curajul să o opresc din drum? Am alungat gândul printr-o ridicare din umeri și am început să adun fotografiile cu nespusă grijă, ca pe niște fluturi osteniti. f

Din fotoliul de lângă ușă, priveam perindarea mulțimii, singur, cochilie goală pe țărmul oceanului de murmure. Oamenii se opreau o clipă înaintea unei fotografii, treceau mai departe, încântați, nerăbdători.

Să descopere ce?

O armură lucind în lumina lichidă a deșertului, îngropată până la glezne în nisip, cu viziera coborâtă, cu mânușile de zale încrucișate pe mânerul spadei drepte. La picioarele omului de fier, un ghepard dor-

*Casa fără cărți*_mita leneș. Dar ochii Rodica jivinei pândeau, mușchii i se ghiceau încordați sub blana de catifea, trupul îi putea țâșni oricând, într-o fulgerare letală. Încremenirea eternității și viața vibrând tensionată - dar cine să le vadă, să le simtă bubuind sub tâmpile?!

Criticii: eleganți, de o distincție căutată, zăbovind în dreptul păpușii blonde, încurcată în pânze de păianjen. Nu păreau să știe că se zbat în aceeași capcană, trăiesc în aceeași lume prăfuită, seacă, anostă. Cântăreau arta, aplecând talerul succesului cu dreptate ori cu părtinire, dar câți dintre ei o înțelegeau cu adevărat?

M-am ridicat și murmurele s-au prefăcut în tăcere. Publicul, criticii, se grăbeau să îmi facă loc, cu zâmbete pline de complicitate: eram una, eu și ei. Artistul scamator și cei care-l aplaudau, convinși că pot oricând să îl judece sau să-l imite. Cândva, asta mă iritase, până când nu mi-a mai păsat.

Am desprins din cui fotografia femeii-înger și am ieșit, urmărit de priviri uluite, scandalizate sau doar teme, înregistrând placid ceea ce vedeau.

Am încuiat ușa de două ori și m-am rezemat de ea, încercând să-mi recapăt răsuflarea. Jumătate din drum îl făcusem în goană, nici eu nu știam de ce. Parcă mă striga cineva, un glas necunoscut, venind de-aici, din camerele-peșteri, scobite în munții de gheață ai singu-

rătății... M-am uitat împrejur cu senzația ciudată că se schimbase ceva. Însă toate erau la locul lor, până și revistele risipite pe mocheta cenușie.

Atunci am văzut-o. Stătea în colțul cel mai umbrît, cu mâinile strânse la piept, ca și cum s-ar fi ferit de un vînt rece. Zeci, sute de aripi îi tremurau pe trup și, cînd m-am apropiat, femeia s-a dat un pas înapoi, înaltă, aproape androgenă, cu veșmîntul acela ireal, din Quatrocento, cu pletele de aur arămiu.

Primavera. Era cu putință?

Am privit fotografia: magnoliile, soarele erau la fel ca în dimineața aceea. Dar *ea* și fluturii... O mîna a atins-o pe a mea, șovăitoare, apoi degetele ni s-au împletit, un gest pe care l-am făcut amîndoi firesc, de parcă îl repetam a mia oară.

Poate era doar o iluzie frumoasă, o clipă furată eternității. Știam asta, la fel de bine ca străina. Și tot de noi depindea să o transformăm în realitate, să o facem să dureze...

Era o seară senină și, ieșind de la școală alergasem în parc, la banca îngropată aproape sub frunze galben- roșcate. Liniștea copleșise întreaga

fire; doar uneori, câte o adiere mai stârnea ecourile rătăcite între tufe. O oră, alta, de acalmie ireală. Trecători, copaci sau umbre, nimic nu părea aieva și ziua se scurgea leșioasă, încă o zi din viața pe care nu începusem să o trăiesc.

Apoi, la capătul aleii s-a ivit o femeie care se apropia încet, cu un mers obosit și nesigur, de parcă ar fi coborât o scară nesfârșită. Tocurile îi sunau pe pietre ca niște picături stinghere, culorile toamnei ardeau în jurul pletelor ce o învăluiau cu totul, smoală scursă pe trupul arămiu. Nu-i deslușeam hainele, numai compleșitoarea revărsare de bucle, căzând până la pământ, dezvelind la răstimpuri un umăr sau picioarele goale în pantofii negri, și, deodată, mi-am simțit gâtul uscat, nu se putea... însă nu era nimeni să o vadă, chiar vântul i se furișa pe urme cu pași de hoț - și cum să fi fost altfel?

Nebunie ori sfruntare a uneia ce nu cunoscuse înfrângerea, îndrăzneala aceea nu-și avea locul între ca-

Casa fără cărți Rodica Bretin

sele și oamenii aidoma, mereu cenușii. Necunoscuta căreia nu-i păsa de ei nu se născuse aici, în orașul provincial, prea mic, prea tihnit... Părea cufundată în gânduri ce rătăceau undeva, departe, și am cutezat să o privesc până când, ajunsă în dreptul băncii, ochii i-au întârziat asupra-mi cu un fel de curiozitate distantă. Am roșit fără să vreau și ea a trecut, scăldată în lumina apusului, dreaptă și mândră asemenea Dianeii, zeița fără suflet. Dar cine erau eu să o judec; eu cu sarafanul lucios de atâta purtat, cu șosete scurte și degete pătate de cerneală?

Am deschis cartea la întâmplare, însă literele o lua razna, alcătuind cuvinte pe care degeaba mă

străduiam să le recunosc. M-am încăpățânat să întorc paginile ce îmi deveneau tot mai străine, până i-am auzit din nou pașii, iar sângele a prins să-mi zvâcnească mai iute.

S-a oprit înaintea mea și, când m-am tras într-o parte încercând să mă arăt nepăsătoare, s-a așezat, dăruindu-mi un zâmbet neașteptat de blând. O clipă, zece; apoi îmbufnarea mi-a dispărut și am uitat, am *vrut* să uit cei șaisprezece ani de sfială, de mizerie, de vini ce nu erau ale mele.

Curând m-am pomenit destăinuindu-i ceea ce nu spuseseșem nimănui vreodată. Cuvintele mi se îngrămădeau pe buze într-un șuvoi necurmat, fără șovăieli sau ocolișuri, mărturiseam visuri care nu mi se limpeziseră pe deplin, mie, eleva neluată în seamă de nimeni.

85

Casa fără cărți

Rodica

Căci pentru ceilalți, toți, rămâneam *cea care nu se mulțumește cu ce este*. O rușine, un accident într-o lume perfectă, clădită pe invidie, nimicnicie și, mai ales, pe ura pentru tot ce nu putea să aibă ori măcar să priceapă.

Când am sfârșit se înoptase; eram tot singure, femeia stătea lângă mine, lumina lăptoasă a unui felinar îi poleia pielea, părul, iar ochii aceia de culoarea ierbii străluceau nefiresc, ca ai unei feline. N-a scos niciun cuvânt; mâna i s-a lăsat peste a mea și ne-am ridicat, pornind împreună pe sub bolta de frunziș fremătător.

Străzi pustii, lătrături rătăcite în beznă. Înaintea casei cu ziduri groase m-a trecut un fior - spaimă, așteptare? - însă ea a deschis ușa larg, ca o invitație. Am intrat în sala întunecată, printre statui cu forme nelămurite și străina m-a dus, prin coridoare cărora nu le puteam zări tavanul, pe scări cu balustrade

încrustate, mereu mai adânc, în casa ce părea să crească neconținut, sumbră, tăcută. Dar mie nu-mi stătea gândul la asta. Nu vedeam decât, repetate la infinit în zecile de oglinzi, femeia acoperită doar de buclele-i negre și fata în sarafan mergând alături, cu buzele strânse, ca spre un eșafod.

Răsuflarea mea, a ei, imagini fugare, tablouri din care personaje hieratice ne aținteau cu asprime. Și încăperea parcă săpată în calcar zgrunțuros, pianul, lumânările, ușa de fier...

M-am lăsat pe podea, cuprinzându-mi genunchii cu brațele și închizând ochii pe jumătate, în vreme ce

86

*Casa fără cărți*__necunoscuta își Rodica strângea alene părul. Pălise, dar degetele i-au lunecat pe clape și *Sonata Lunii* a prins viață, sfâșietor de tristă, ploaie de sunete zămislite odinioară din sufletul celui care se zbuciumase în lumea tăcerii, strigându-și revolta în muzica-i veșnică.

Treptat, dincolo de glasul titanului am deslușit un altul, chemând, tot mai slab, o descătușare ce n-avea să vină. Pe urmă pianul a tăcut, flăcările au început să tremure. Prea multă liniște dospea în casa aceea, prea multă...

O lacrimă strivită, stingheră, buzele femeii au cules-o, le-au găsit pe ale mele, am vrut să întreb de ce, însă un geamăt spart mi-a luat-o înainte. Ceva se zbătea în trupul de zeiță, îi umfla zadarnic pieptul, gâtul.

— Nu, am murmurat înțelegând în sfârșit, nu trebuie...

Era prea nedrept; dar nu putea să mă audă și n-avea cum s-o spună. Muzica a răsunat iarăși - cine cânta, cine suflase în lumânări? - străina era tot aplecată asupra-mi, nici n-am simțit mușcătura, numai gustul sângelui în gură, al fricii și-al durerii.

întâmpinată de aplauzele crescând și stingându-se într-un susur abia auzit, am trecut printre bărbații și femeile ce așteptau în picioare și m-am așezat pe taburetul de catifea vișinie. Apoi, urmărite de privirile tu-

*Casa fără cărți*_tutor, mâinile mele au Rodica pornit singure și torentul m-a luat cu sine. Un acord, încă unul și, brusc, *allegro tumultoso*. Viorile se năpusteau vijelios asupra-mi, dar le înfruntam, le-am silit să dea înapoi, pianul vărsa râuri după râuri argintii, îmi croiam drum prin pădurile Nordului, alergam abia atingând pământul, iar hăitașii sorții n-aveau cum să mă ajungă...

Pe ultimele sunete, tunetul ovațiilor a cutremurat sala. Mi-am scuturat buclele retezate scurt, deasupra cefei, m-am înclinat și luminile mi-au aprins scântieri-paiete în rochia lipită de trup ca o smoală. Ploua cu flori, dirijorul spunea ceva ce nu se auzea, însă eu am șoptit:

— Da, te aud, acum și în veci...

Aș fi vrut să le-o strig tuturor, chiar cu prețul... Nu, trebuia să mă stăpânesc, acasă mă aștepta o puștoaică izbind cu pumnii în pereții grotei-chilie, urlându-și fără glas neputința. Ca și mine, odată, nu voia să priceapă, să se supună. Dar mințile nu i se rătăciseră, chipul nu îi mai era brăzdat de lacrimi, în ochi i se deslușea o hotărâre nouă. începuse să atingă clapele albe și negre - tresăream de câte ori nimerea vreun acord -, pletele o învăluiau cu totul, revărsându-se ca o miere grea când ne rostogoleam pe podeaua aspră și mai apoi, după ce adormea istovită, în brațele mele.

Nu îi știam numele. In seara *aceea* vorbele ei nu

răzbătuseră până la mine, *acum* nu le mai putea rosti. Și nici n-ar fi făcut-o: ura o sufoca, îi umfla pieptul, gâtul,

88

*Casa fără cărți*_îi înroșea obrazii... Rodica
Însă, cu anii, avea să deprindă mândria singurătății, avea să învețe să pândească, să aștepte. Va fi de gheață, va fi *Diana cea neîndurătoare*.

Până când, într-o zi, pentru o clipă, soarta va uita, îngăduindu-i să fure cheia ce deschide Lumea Tăcerii.

ORA PRO NOBIS

Bărbatul în costum Armani mi-a aruncat o privire scrutătoare, apoi și-a scos ochelarii, apucându-se să îi șteargă pe îndelete, cu batista de un alb imaculat. Avea o expresie preocupată și o gheară îmi încleștase gâtul, strângând, strângând...

O clipă, o veșnicie. Pe neașteptate, omul din spatele biroului a început să caute ceva printre hârtiile dinaintea lui, apoi stiloul de aur a prins să alerge peste o foaie verde, îngustă și am răsuflat ușurată.

Mi-a întins-o cu un zâmbet ciudat, mai degrabă o crispă a buzelor. Părea atât de sigur că o să primesc, încât am simțit dorința nebună să rup hârtia și să-i arunc bucățile în obraz ca pe un pumn de noroi. Însă ochii îmi rămăseseră pironiți pe șirul de zerouri de după prima cifră. Era mai mult decât cerusem, de zece ori cât îmi dădeau totii ceilalți într-un an... Am ,

J

împăturit cecul cu degete tremurătoare și l-am băgat în buzunar; împrejurul meu pereții se învârteau, carusel de forme și culori.

Aș fi dorit să pot spune că viața îmi adusese măcar o parte din ce voiam. Însă ar fi fost o minciună. Cândva,

Casa fără cărți Rodica Bretin

desenele mele tulburau, fascinau. Apoi, vremurile s-au schimbat și nimeni n-a mai avut nevoie de artă. Cărți, gravuri, tablouri, simfonii - desuete, obositoare, prea mari, prea grele! Publicului îi ajungea televiziunea, circul grotesc al proștilor ce se dădeau în spectacol pentru alți proști.

Căci nu asta era viața, certitudinea că nu ești singur, că în lume sunt milioane, miliarde asemeniție, stupizi, lași, prea leneși ca să gândească, să simtă cu adevărat? Fericiți să adore zei născociți sau idoli de mu- 1 *

cava și neon - și să le ajungă asta, într-o veșnică propășire a celor puternici! Care alegeau Raiul de fiecare zi și striveau, ucideau, cumpărau suflete și trupuri ca să îl aibă. Așa ajunsese să vând numai ce prețuiau la mine. Nu era ceea ce puteam să fiu, ce visasem să dăruiesc lumii, dar era ce voiau ei...

Cineva mi-a atins brațul; cu același surâs ambiguu, bărbatul mi-a arătat o ușă capitonată, alta decât cea pe care venisem.

M-a călăuzit prin câteva coridoare întunecate, pustii. Tăceam amândoi, iar zgomotul pașilor pierdea înghițit de covoarele groase; din când în când îl priveam pe furiș. Subțire, chiar ascetic, cu mers măsurat. Pentru el nu era decât o afacere - pentru mine... Mi-am strecurat mâna în despărțitura de pânză, căutând hârtia care îmi aducea o șansă nesperată și chiar atunci, canaturi perfect mascate sau căscat în fața noastră.

Amfiteatrul era plin, de la marginea scenei până aproape de cupola acoperită cu stucaturi și fresce, iar zecile de voci răsunau asemeni zumzetului necurmat dintr-un stup. Murmure, râsete afectate, bijuterii, toalete extravagante - ucenicii penelului? Mai curând o adunătură de snobi și odrasle de bani gata, plictisiți să mânuiască doar bancnote, cocaină și cocteiluri cu nume exotice. Câte o remarcă, o înțepătură, un comentariu răutăcios ori cu două înțelesuri ajungeau până la mine - vorbăria goală a răsfățaților sortii, ce nu știau cum este să te umilești

înaintea cuiva.

Pe ultima treaptă, bărbatul de-alături s-a oprit. Am întors capul, dar zâmbetul pierise și ochii reci, poruncitori m-au mânat înainte. Am făcut un pas, apoi încă unul, pe scena cufundată în beznă, șovăind de parcă mă pomenisem cu tălpile goale pe o crustă de gheață.

Strălucirea orbitoare, venită de pretutindeni, s-a abătut brusc asupra-mi, prinzându-mă ca într-o plasă; abia după o vreme am zărit *Roata*. Se sprijinea cu osia pe doi stâlpi răsăriți din podea, manivele asemeni unor brațe frânte atârnav de fiecare parte a butucului, iar spițele și obada era atât de lustruite încât păreau vechi de veacuri. întreaga mașinărie arăta ca sculptată în negură. Chiar și lumina reflectoarelor dispărea în lemnul acela întunecat - abanos, cedru?

Ceva s-a mișcat dincolo de *Roată*: trei bărbați în veșminte roșii, pete de culoare în decorul auster. Erau figuranți plătiți cu ora, ca și mine, venind din maha-

92

*Casa fără cărți*_lalele de la periferie, Rodica din cloaca celor fericiți și săraci cu duhul. Cine ar fi fost gata oricând să se înjosească pentru câteva monede, dacă nu dezmoșteniții sortii?! Și eu fusesem de-a lor, însă astăzi puteam să mă vând mai scump. Iar mâine...

Călăii-actori și-au intrat repede în roluri: unul se chinuia să îmi scoată bluza, încurcându-se în nasturii de la gât și manșete, smucind-o cu zel și neîndemănare, altul îmi cobora fusta, făcând-o să alunece peste coapse cu o încetineală exasperantă. Când inelul de pânză mi-a căzut în sfârșit la picioare, al treilea bărbat în roșu mi-a încleștat brațele, răsucindu-le brutal la spate, de parcă voia să mi le smulgă din umeri.

Cei din amfiteatru nici nu se uitau la ce se întâmpla pe scenă și, prefăcută sau nu, nepăsarea lor m-a îngre- Țosat. Vagabonzii în schimb, își luaseră prea în serios rolurile. Le-am aruncat o privire de gheață menită să le mai tempeze zelul, apoi am schiopătat între ei până la *Roată*. Îmi pierdusem un pantof, iar pe celălalt mi l-au smuls când mă rezemam de lemnul rugos. Apoi m-au săltat în văzduh și toate s-au învălmășit: frânghii apărute de nicăieri îmi încolăceau gleznele, încheieturile, o răsuflare duhnind a alcool mi-a ars obrazul, palme aspre, asudate ori fierbinți îmi atingeau trupul cu o stăruință deloc întâmplătoare - când o să înceteze?! - până ce, cu un scârțâit, mașinăria s-a pus în mișcare.

Mi-a fost teamă să nu cad, însă legăturile erau zdravene și m-am pomenit deasupra podelei care curgea

93

Casa fără cărți atât de aproape că Rodica puteam desluși fiecare crăpătură, fiecă pată pe scândurile de un galben murdar. Când am ajuns să atâr-n cu capul în jos, zvâcnetul din tâmple s-a întetit, dar, până să devină dureros, lunecam deja pe sub tavan. Pântecelul mi se preschimbase într-un ghem ce nu-și găsea locul, urechile îmi vâjâiau, aveau un gust acru în cerul gurii și, minute în șir după ce roata se opri, n-am izbutit să văd limpede.

În sală, cei mai mulți se foiau plictisiți - nu pentru asta plătiseră, nu era destul?! -, iar bărbații în veșminte de piele se proțăpiseră înaintea mea cu brațele încrucișate, așteptând. O clipă, numai una, am vrut să renunț. Dar în buzunarul fustei uitate pe scenă rămăsese o filă verde, mototolită.

M-am căznit să zâmbesc și cei trei au trecut din nou la manivele.

Roata abia se urnise când am simțit o zdruncinătură. Scârțâitul a răsunat totuși mai departe; purtată de tăvălugul obezii, mi se năzărea că podeaua se înal-

ță mereu, însă n-am apucat să mă sperii cu adevărat. Scândurile au fost deodată sub mine, pieptul mi s-a târât o veșnicie pe lemnul aspru și ceva mi-a scrijelit carnea.

Tipățul meu s-a împletit cu tânguirea osiei într-un vaier prelung. *Roata* se învârtea tot mai repede, curând eram iarăși cu fața spre sală și o durere arzătoare m-a încredințat că nu visasem. Vârfurile cafenii ale sâ- J

nilor mei îmbroboniseră sânge, iar în amfiteatru se lăsase o liniște de catedrală.

94

Casa fără cărți Rodica Bretin

Dinapoia șevaletelor, pictorii aspiranți mă priveau de parcă atunci m-ar fi văzut întâia oară. I-am auzit pe cei trei călăi umblând la butucul sărit din lăcaș; apoi, mâini grăbite au apucat manivelele și am știut că *Roata* fusese coborâtă, de astă dată înadins.

Nu o s-o facă, m-a fulgerat un gând, *nu așa, înaintea tuturor...*

Scândurile m-au strivit ca niște labe de monstru, lacrimi de neputință mi s-au prelins pe obraji, pe bărbie. *Nimeni n-o să-i oprească - mă cumpăraseră și pentru încă două ore eram a lor!*

M-am zbatut în legături, mi-am urlat furia, revolta, sub ochii de lup strălucind în penumbră. Multime de oameni sau o haită flămândă? Și cum să rup lanțurile care mă tintuiau în cea mai bună dintre lumi?! Încor-
»

darea mă istovise, pleoapele mi-au căzut aidoma unor lespezi, iar când bezna a venit iarăși asupra-mi, m-am lăsat în voia ei.

A zecea trecere; sau, poate, a suta. Podeaua mânjită cu dăre roșii se apropia. Genunchii, coapsele, pântecelul mi s-au frecat de ea pe rând, o coastă s-a

frânt cu un trosnet sec. Am văzut din nou tavanul găurit de focurile reflectoarelor și iarăși sala în care siluete tremurătoare, aplecate peste dreptunghiurile de pânză, lipeau zdrențe din trupul meu.

95

Casa fără cărți

Rodica

Călăii. Aceiași și parcă alții. Încet, aproape solemn, mi-au șters cheagurile de sânge de pe carnea terciuită, greblată de așchii. Am auzit bătăile unui orologiu îndepărtat. Undeva, în pâcla ce umpluse sala au pâlpăit torțe, au lucit coifuri și săbii. Un cal a nechezat, un șir de umbre venea spre noi îngânând cântări monotone.

— Ora pro nobis... Roagă-te pentru noi...

Cine să o facă? Exista atotputernicul, îndurătorul Judecător? Dacă da, *acum* trebuia să se-arate, să își întrerupă eternul somn!

Lumea, timpul galopau într-o polcă nebună. Deasupra mea un cer spuzit de stele, dedesupt stâlpii roții, înfipti într-o țărână uscată ca osul, în jur bărbații în rase, cei în armuri, femei cu veșminte brodate. Puținii aleși, care hotărau pentru cei fără noroc - ieri, azi și de-a pururea, veac după veac. M-am văzut în ochii lor, pe altarul de abanos, jertfă și pradă, ispășindu-mi o vină neștiută, alta decât cea de a mă fi născut.

Totul era adevărat - și nu putea fi, cu ce greșisem ca să merit asta? Eram *modelul* care trezea inspirații de-o zi și avânturi de-o noapte, eram femeia cu sabie, urmată de revoltații ce aleseseră dreptatea în locul supunerii oarbe?

Tremuram, o flacăra mi se zvârcolea în măruntaie; am șoptit ceva - o întrebare? o rugă? - dar călăii nu mă luau în seamă. Unul mi-a dat la o parte șuvițele muiate-n sudoare, altul trăgea din răputeri de

frânghii, încrustându-le mai adânc. Al treilea și-a lipit buzele

96

Casa fără cărți de tâmpla mea; doar Rodica atât, însă butucul s-a mișcat din nou pe cei doi stâlpi.

— Să nu-ti fie teamă, a rostit călăul ce mă sărutase.

Apoi le-a făcut semn celorlalți să pornească roata.

FORTAREATA

UNU

— *Puttana!*

M-am răsucit încet. Camilla Ruggeri mă privea cu ură, buzele îi tremurau, grele de alte ocări, nerostite - de ce atâta înverșunare? N-aveam de împărțit decât, vremelnice, același drum de ape sub același cer. Până atunci stătuse închisă în cabină, împreună cu prețioasa ei fiică. Dar iată-le pe punte, ieșite să o vadă pe curtezana, pe târfa venită nu din Babilon, ci din Venetia. J

— Nu este molipsitor, am spus.

Fata a făcut ochii mari - mă privea fără fățărnicia mamei, cu o fascinație de care nu știa încă să se rușineze.

— Bianca!

Femeia o apucase de mână, trăgând-o după ea spre bârlogul de scânduri; de ce nu rămâneau acolo până la sfârșitul călătoriei?

Ruggeri-tatăl își frământa mâinile, încurcat. Nu știa nici ce să spună, nici ce să facă. Singur, ar fi știut...

*Casa fără cărți*_l-am zâmbit ca unei Rodica vechi cunoștințe. Poate ne mai întâlnisem, în penumbra vreunui alcoov. Mi-a răspuns cu un salut țeapăn, înroșindu-se până în vârful urechilor.

Am trecut pe lângă el și, într-o clipă îl uitasem. La provă, am închis ochii, ascultând zbaterea aripilor de pânză. Îmi plăcea vântul încurcându-mi pletele, mirosul sărat al depărtărilor. La Veneția, marea era cenușie, avea iz de mâl și alge putrezite. Nu mi-o

închipuisem atât de... albastră. Corabia plutea aproape de țărm și umbra sirenei de abanos atingea uneori stâncile falezei, albite de soarele Adriaticii.

Fortăreața se înălța în mijlocul unui pustiu de piatră. Un loc izolat, unde puteam agonisi destul ca să... în ultimii ani nu-mi mersese prea bine. Venețienii deveneau tot mai strânși la pungă, darnici doar cu vorbele. Iar eu nu întineream: o curtezană trecută de patruzeci de ani își pierdea din căutare. Venise timpul să îmi mut negoțul într-altă parte.

— Francesca...

Căpitanul Cardano se apropiase neauzit, ca-ntotdeauna. Am rămas alături, în tăcerea măsurată de valurile ce izbeau ritmic chila - bătaile de inimă ale mării... îmi plăcea bătrânul; dintre toți, numai el nu mă privea cu dorință sau cu mânie, poate fiindcă trecuse demult de vârsta patimilor.

Se uita în depărtare, la o culme pe care se deslușea ceva ca o creastă zimtuită: creneluri.

»

99

Casa fără cărți

Rodica

— *Fortăreața?*

A încuviințat încruntându-se. Cândva, bătrânul fusese unul dintre soldații ei - vorbe scăpate la un pahar de vin, într-o seară. Mai târziu, de câte ori încercam să îl iscodesc, se închidea într-o tăcere sumbră. Acum, sfredelea cu privirea zarea de apus sau poate propriile amintiri; iar ce vedea îi deschisese o rană veche, niciodată vindecată.

— Curând vom fi la Ragusa, doamna mea.

Nu eram o doamnă; nici Ragusa capătul drumului. Mă învoisem să mă lase într-un sat de pescari. Mai departe... *Precupețește vorbele despre tine* - iată o pildă de înțelepciune ce nu se cuvenea irosită.

— Stai departe de *Fortăreață*, Francesca.

Cuvintele sunaseră ca un avertisment... Ce lăsase căpitanul Cardano între zidurile ce creșteau, clipă de clipă? Iubire, ură? Am ridicat din umeri. Nu era taina mea, nici nu primeam sfaturi de la nimeni.

Lângă timonă, Lorenzo mi-a tăiat calea. Marinari sau călători, bărbații de pe corabie nu mă scăpau din ochi. Le-o îngăduisem - uitatul nu se cuvine vămuit. Lorenzo voia însă *mai mult*, pe degeaba și m-a tras spre el, încercându-și norocul. L-am lăsat să mă strângă în brațe, să-mi caute buzele, să creadă că eram o pradă ușoară... Apoi l-am îmbrâncit cu putere; peste bord.

La plesnetul trupului spărgând valurile, toți s-au năpustit la parapete. S-au uitat cum omul bătea marea cu brațele, înghițind apă, scuipând sudalme. Când

100

*Casa fără cărți*_cineva i-a aruncat o Rodica frânghie a prins-o și a început să se cațere, în încurajările celor de pe punte. Fiecare ar fi vrut ce el cutezase; îl iertaseră însă, fiindcă dăduse greș.

Marinarul a încremenit deodată, agățat între apă și copastie, ca un păianjen pe firul lui. Glasuri, râsete amuțiseră și am ridicat privirea: o navă de război se ivise din spatele promontoriului, cu pânzele umflate de vânt, cu dragonul purpuriu năpustindu-se spre noi, gata să se desprindă din piroane... Corsari?! Gândul m-a înfiorat; însă numai o clipă.

— E de-a noastră!

Pe catarg fluturau culorile Venetiei. Nu ne văzuseră stindardul, geamăn cu al lor? Corabia venea neabătută, ca și cum... Adormise cârmaciul?! Strigam odată cu ceilalți, de parcă am fi putut stăvili muntele de lemn ce se prăvălea asupra-ne. Botul dragonului a

șuierat pe lângă mine și o zdruncinătură cumplită m-a prăvălit pe punte.

N-am apucat să mă ridic - m-am rostogolit între niște butoaie, din calea soldaților revărsați de pe nava străină. Cu coifuri și armuri lucitoare, păreau niște arhangheli coborâți din înalturi... Însă îi trimisese iadul. N-au pus întrebări, n-au cerut nimic.

Nu voiau decât sânge.

Marinarii s-au risipit pe punte, repede ajunși de fulgerarea tăișurilor, s-au cățarat pe catarge, cu o iu-teală ce nu o întrecea însă pe a săgeților. În genunchi,

101

Casa fără cărți neguțătorii încercau Rodica să se târguiască pentru viețile lor - erau gata să dea orice, oricât, doar să curgă aur, nu sânge. Străinii le-au împins vorbele înapoi în gâtlejuri; cu pumnul, cu fierul, fără patimă și fără cruțare.

Căpitanul Cardano era încă în picioare. Sabia îi era la fel de tăioasă ca a potrivnicilor și doborâse destui - dar nu de-ajuns. Haita în zale l-a năpădit și, când s-a dat la o parte, un soldat ținea de plete o căpățână însângerată. Ceilalți și-a pus săbiile în teacă: se isprăvise.

Unul dintre străini și-a scos viziera, ștergându-și sudoarea de pe frunte. Ultima îndoială mi s-a spulberat atunci - erau creștini, ca și noi. Câțiva au coborât sub punte, întorcându-se cu lăzi, cufere: aurul, argintul și nestematele neguțătorilor.

Jefuitorii le târau afară pe cele două Ruggeri. Bianca își chema tatăl, care n-avea cum să o audă: zăcea cu pieptul despicat, un leș într-un morman de cadavre. Camilla l-a văzut, fiindcă a început să urle, să se zbată. A scăpat din mâinile soldaților, i-a smuls unuia pumnalul și am auzit scrâșnetul lamei pe zale. Bărbatul i-a încleștat gâtul cu brațul - o smucitură,

un trosnet de os rupt și nesăbuita a lunecat încet, izbăvită de durere și zbucium.

— Tu, ridică-te!

Străinul nu a trebuit să repete porunca. Vârful săbiei era un îndemn îndestulător. M-am supus, cu ochii la lucirile înghețate ce mă urmăreau de după gratiile vizierei.

102

Casa fără cărți Rodica Bretin

Am simțit împunsătura oțelului sub bărbie, șiroirea sângelui, iar groaza mi-a înmuiat genunchii. Mă sileam să-mi vin în fire: dacă voia să îmi curme răsuflarea, ar fi făcut-o deja. Mi-a răsucit brațele la spate, legându-mi încheieturile, apoi m-a împins spre pasarelă.

M-am pomenit pe corabia jefuitorilor, între prăzi. Alături, Bianca plângea nestăvilit, cu suspine. Până la urmă, cineva avea să pună capăt scâncetelor ei, vieților noastre.

— Taci! i-am șuierat.

Mi-a aruncat o privire tulbure, rătăcită - măcar amuțise... Împrejur, soldații ridicau pasarela, scoteau har- poanele, tăiau frânghiile, punând în gesturi o deprindere îndelungată.

Navele s-au desprins, lăsând în chila uneia o spărtură pe care marea s-a năpustit să o umple. Câteva săgeți au greblat văzduhul cu dăre de foc și, din pânze, din lemnărie au țâșnit, au crescut flăcări. Corabia căpitanului Cardano ardea și se scufunda, tortă dispărând în adâncuri, până ce valurile au stins-o, închizând mormântul de ape.

Apele rămâneau pustii până departe, în zarea de

miazănoapte. într-un amurg, de acolo aveau să vină corăbiile Semilunii. Eram cel mai înaintat avanpost al

103

Casa fără cărți Rodica Bretin

creștinătății; păgânii nu ne puteau ocoli, pe drum de uscat ori de ape. Voiau să ne slăbim veghea, ca să lovească - mâine, peste un an, peste zece.

Dar nu astăzi.

Din turnuri, de pe creneluri, oamenii mei scrutau nesfârșirea mării. Era atâta încremenire... Până și vântul contenise. În amiezi ca aceasta, tăcerea atârna mai greu decât plumbul, nisipul se prefăcea în mâl, împotmolind clepsidra, iar așteptarea devenea de neîndurat.

Glasul clopotului de ceață: două dangăte scurte, unul lung. O corabie ne călcase apele dinspre miazăzi... Prin lunetă am deslușit fumul, pânzele ce coborau spre adâncuri, apoi una dintre navele noastre venind înapoi.

Fortăreața s-a scuturat din amorteală; răsunau glasuri, nechezat de cai, scrâșnete de lanțuri. Călăreții au ajuns la grilaj înainte ca păzitorii porții să îl ridice, să coboare podul. Cei de acolo se mișcau repede, dar nu îndeajuns.

Nu cum îi voia *ea*.

Cezare Mantegna urca treptele, câte trei odată. L-am lăsat să își recapete suflarea.

— Era o corabie venetiană! 1

L-am măsurat cu răceală:

— Știu asta.

Era prima pe care o vedea scufundându-se și nu pricepea de ce câinii de pază ai Venetiei se hrăneau

Casa fără cărți cu oi venețiene. Ce să- Rodica
i spun? *Noi* le îngăduiam celor din
Lagună să își guste în tihnă vinurile vechi, să hu-
zurească sub umbrare. Însă Dogele uita, an după an,
de nevoile noastre. Își amintea de *Fortăreață* doar ca
să ne trimită vreun bastard cu ifose și sânge albastru:
unul ca Cezare.

— Altceva?

Fiul ducelui de Mantegna nu mi-a răspuns. *Ea* nu-i
vorbiise încă - când o s-o facă, va înțelege.

Am coborât în curtea ce se umpluse iarăși de tro-
pote, scârțâitul osiilor. Călăreții se întorceau,
însoțind căruțele cu pradă. Sergentul Battista a
fărâmat încu- ietorile unui cufăr, i-a săltat capacul -
aur, argint, smaralde.

Luaseră și prinși: două femei și cinci bărbați,
cărora trebuia să le hotărâsc soarta. Voi găsi vreunul
vrednic să o slujească?

— Cum te numești? l-am întrebat pe primul.

— Lorenzo...

— De astăzi, Lorenzo, ești soldat al *Fortăreței*. Ce
spui?

Răspunsul a venit de unde nu mă așteptam.

— Are de ales?

Sfidarea femeii nu își avea nici locul, nici rostul.
Ochii verzi-cenușii, aidoma apelor veșnic schimbă-
toare, mă priveau cu o liniște pe care marea nu o cu-
noștea. Doamna aceea, deprinsă cu ascultarea altora,
venea din Veneția. Lăsase, poate, acolo, un soț, un

frate... M-am încruntat: oamenii mei greșiseră adu-
când-o. Venețiana în rochie de catifea trebuia înapo-
iată mării, ca valurile să o înghită, să-i șteargă amin-
tirea.

Am fost gata să lepăd porunca, când ceva m-a oprit: umerii goi, despicătura adâncă a decolteului, cerceii prea mari, brăţările prinse lângă cot, inelul cu rubine... Toate erau roşii - părul, veşmintele, spoiala de pe buze. Şi înţelegerea a venit, deodată.

M-am plecat înaintea ei, cu batjocoritoare deferenţă, zâmbindu-i.

Femeia a tresărit, de parcă o pălmuisem, iar masca trufaşă i s-a jupuit de pe obraji. Iar eu... Am făcut semn să fie dusă la bucătărie, împreună cu fata de neguţător. Nu ne pândeau nicio primejdie din partea ei şi nimeni nu va veni să o caute, din Venetia sau de aiurea.

Nu era decât o târfă.

DOI

Fereastra zăbrelită dădea spre zidul din curte, dincolo de care... Am tresărit: o picătură roşie îmi mustea pe deget; piatra podelei a sorbit-o, repede, lacom. M-am uitat la cuţit, la movila de cartofi gata să se prăvale peste noi - o să sfârşim vreodată?

— ...soldaţii l-au spintecat pe Rinaldo, iar pe mine... Era noaptea nunţii noastre şi-am crezut că vor să...

106

Casa fără cărţi

Rodica

Dar nu m-au atins, nici atunci, nici mai târziu. Voiau o slujnică, atât.

Trecuseră treizeci de ani, iar Miranda îşi primise soarta fără să se revolte. Poate fiindcă nu cunoştea decât dreptatea *celui mai tare*. Când i-am spus că rostul soldaţilor era să îi apere pe săteni, nu să-i prigonească, m-a privit cu uimire.

Nici eu nu pricepeam: nici țelul, nici faptele celor din *Fortăreață*. Corabia căpitanului Cardano nu fusese prima lor pradă. Soldații așteptau la răstimpuri drumul neguțătorilor, pe ape ori pe uscat. Ucideau, luau robi, făcând legea cu ascuțișul săbiei, ca într-o țară cucerită... Iar la Veneția nu se știa nimic. Jefuitorii în uniformă dogelui aveau grijă să nu lase guri slobode; pe unele le umpleau cu pământ, pe altele le încheșta botnița spaimei.

Bufnitura ușii date de perete, bărbatul ce aștepta în prag, fără o vorbă. Bianca pălise, buzele îi tremurau a plâns... A dat să se ridice, însă am fost în picioare înaintea ei. M-a privit cum luam coșurile, iar spaima i s-a prefăcut în ușurare.

Păstrează-ți recunoștința, micuță negustoreasă. Nu pentru tine o fac.

Afară, soarele amiezii încingea văzduhul, dalele curții. Nicăieri vreo tufă, vreun fir de iarbă - pereții cenușii erau una cu stânca falezei, uscată și netedă ca... o carapace?

Am cutezat o privire spre poartă: grilajul lăsat, lanțurile, drugii. Pretutindeni încuietori, zăbrele - să îi

107

Casa fără cărți Rodica Bretin

împiedice pe nechemăți să intre? Pe cei dinăuntru să iasă? În fortăreața-închisoare, până și gândul fugii părea o nebunie. Totuși, trebuia să existe o cale.

Orice lacăt are o cheie.

Dangăte de clopot, rare, poruncitoare. Se schimbau gărzile - soldați coborau scările, alții le luau locul la creneluri. Glasul de aramă răsuna la fiecare patru ore, zi sau noapte.

Aici, veghea nu se curma niciodată. Străjile rămăneau neclintite în lumina fulgerelor, a răsăritului, a Lunii, sub sfichiuirile vântului, arșiță sau ploaie. De ce scrutau întinderile de ape cu atâta stăruință?... Corăbiile neguțătorilor veneau întotdeauna dinspre

miazăzi. Pe unele le jefuiau, le scufundau - pe altele, nu. în schimb, triremele din Orient, burdușite cu lemn de cedru, amfore, mătăsuri și mirodenii erau lăsate să treacă. Cei din *Fortăreață* nu le vânduiau. Altceva așteptau să vină din zarea de miazănoapte. Pradă sau primejdie?

Îl vedeam câteodată pe *el* scrutând depărtările... Dar turcii nu mai cutezau demult să calce hotarele creștinătății. Și-atunci?!

M-am ferit din calea unei căruțe trase de catări. So- *sise* cu alte zece, iar soldații rostogoleau prin curte butoaiele cu pulbere, cărau spre armurărie cămăși de zale, platoșe, coifuri, săbii, arbaletе. Cât pentru o armată... Dar *lui* tot nu îi păreau de ajuns. Se pregătea de un război? Cu cine? O taină ce nu mă ispitea să o

108

*Casa fără cărți*_dezleg. Nu voiam Rodica decât să plec, fără să mă uit în urmă.

Lângă Capelă, umbra turlei negre domolea fierbințeala văzduhului; ori poate că răceala izvora din vechile ziduri... Ușile de fier erau, ca întotdeauna, deschise - însă nu văzusem intrând pe nimeni.

Băiatul mă aștepta, ghemuit lângă trepte.

— Angelo?

Mi-am trecut degetele prin părul lui - aur amestecat cu cenușă. Copilul nimănui și-a ridicat spre mine ochii de un albastru limpede, cum nu văzusem decât în cristalele de Murano ori în vitraliile Domului din Milano. Un înger murdar, în zdrențe, fără glas. Și mereu flămând. I-am pus în mâini pâinea de secară și am pornit mai departe.

Curtea Armelor: doi câte doi, soldații se luptau încă de la primii zori - până când îi doboră un potrivnic sau măcar oboseala. Seara plecau spre cazarme cu tăieturi noi peste vechile cicatrici. Atâta râvnă... ca să curme viețile unor neguțători ce nu

puseseră vreodată mâna pe sabie. Iar dacă Dogele ar afla... Cu cât le plătea el tăcerea?

Unul dintre bărbații în zale izbea fără pricepere, de parcă ar fi despicat copaci. Potrivnicul îi întorcea lovitură după lovitură, cu o ușurință pe care nu o văzusem decât la căpitanul Cardano. Răsucea sabia din încheietură, ca în joacă; nici măcar nu asudase. O ultimă fulgerare a lamei și recrutul s-a uitat neîncrezător la sângele ce îi șiroia din umăr...

109

Casa fără cărți Rodica Bretin

— Lorenzo!

M-a privit cu ochi împăienjeniți de furie, de umilința înfrângerii.

— Nu te cunosc, femeie.

Voia să-mi plătească baia nedorită, râsetele celor de pe punte?

— Ajută-mă... Trebuie să scăpăm de aici, i-am șoptit, dintr-o răsuflare.

— Ești nebună?!

Am căutat în ochii lui semnele prefăcătoriei - nu le-am găsit. Lorenzo nu își amintea de mine. Uitase totul; se lepădase de amintiri ca de niște veșminte vechi, devenind, trup și suflet, un războinic al *Fortăretei*. ♦

De astăzi, ești unul dintre noi.

Ce îi făcuseră? Nu eram sigură că vreau să aflu. Un lucru însă, era limpede: nu puteam aștepta nimic de la Lorenzo. Care și-a îndreptat umerii, înțepenind cu brațele pe lângă trup. Ochii nu-i mai erau fântâni secate; se umpluseră de apele tulburi ale spaimei.

Și /-am văzut pășind printre soldații ce prindeau viață doar cât să se dea la o parte. Purta uniforma neagră, fără însemne. Și tot ca de fiecare dată, bastardul ducelui de Mantegna îi călca pe urme. Cezare încerca să îi fie pe potrivă, ceilalți să-i facă pe plac - o haită de câini gudurându-se pe lângă un lup.

Comandantul și-a înclinat fruntea a încuviințare și

încordarea tuturor s-a topit brusc. Am înțeles atunci de unde le venea credința, osârdia.

110

Casa fără cărți

Rodica

El îi făcuse ce erau.

Când a ajuns înaintea-mi privirea i-a lunecat peste mine fără să zăbovească și m-am simțit deodată mărunță, neînsemnată - o piatră peste care trecuse un ghețar.



Femeia azvârlea încă săgețile cu vârful bont ale sfidării... N-aveam nimic pentru târfă - nici măcar mânie. La Veneția, negoțul îi fusese la fel de cinstit ca multe altele. Aici însă, pescuia în ape tulburi. Dar ea nu voia să priceapă. Trecea printre oamenii mei cu unduiri din șolduri, cu buzele spoite, crezând, sperând... Ce?!

Soldații îmi așteptau porunca: bărbați fără trecut, care n-aveau altă slăbiciune decât ascultarea. Așa fuseseră și cei de acum douăzeci de ani, așa vor fi cei de peste un veac.

Oameni pe care să te bizui *când vine vremea*.

Lorenzo: curând va fi de-ai noștri, pe de-a-ntregul. Drago Lanza avea grijă de asta - prin mâinile lui trecuseră toți... I-am făcut semn Maestrului de Arme să se apropie.

— Cezare vrea să îți arate cum se luptă la Veneția.

Tânărul Mantegna s-a făcut mai alb decât pelerina țesută cu fire de argint. Nu voia să se tăvălească prin noroiul curții, în văzul soldaților? Drago își scosese sabia, ceilalți reîncepuseră bătălia fiecărei zile. I-am lăsat; își cunoșteau menirea, iar eu pe a mea.

Am pornit printre turnurile ce aruncau umbre scurtate de secera de foc a amiezii. La Capelă, am zăbovit înaintea ușilor deschise, ascultând liniștea. Uneori mă izbeam de ea ca de un zid nevăzut, care îmi întorcea pașii. Astăzi însă, tăcerea Capelei Negre mă chema înăuntru.

M-am oprit lângă lespede plină de nume. Intr-o zi va mai fi unul, iar povara o să treacă pe umerii altuia. Povara aceea... De ce eu? Întrebasesm o dată. Fiindcă ea tăcea, am găsit singur răspunsul: cineva trebuia să o facă.

Chipurile crescute din piatră bulbucău spre mine ochi orbi. Cu gurile căscate, se căzneau zadarnic să smulgă vreun strigăt încremenirii. Cândva, fuseseră surde la glasul *ei*. Acum erau mute pentru vecie.

Deodată, am încremenit: în lespede începea să se ivească un chip nou. Cezare? Otrava Veneției curgea încă în vinele lui... Toți fuseserăm așa, până când *Fortăreața* ne ajutase să ne lepădăm de îndoială, de șovăieli. Unii, ca Lorenzo, o auzeau de la început - le trebuia doar un răgaz pentru a-și cerne spaima. Altora le vorbea după săptămâni, luni... Pentru fiul ducelui de Mantegna trecuse aproape un an. Răbdare... deși crescătura în piatră începea să semene cu o frunte.

Când am auzit întâia oară glasul fără trup? Eram sus, la creneluri, cu gândul la muzică și femei, la nopțile fierbinți ale Carnavalului, la orașul în care aș fi vrut să fiu. Și iată-mă într-un loc uitat de Dumnezeu

și de oameni. Ce păzeam acolo? De ce veghea necurmată, fără vreun folos?

Atunci am auzit-o.

Trezește-te, mi-a spus glasul de sub frunte.

Și am văzut Orașul din Lagună așa cum era cu adevărat: o lume bolnavă, sortită pieirii, amăgindu-se cu vin și cu vorbe, oarbă la norii ce se îngrămădeau deasupra, surdă la bubuiturile furtunii. Fiindcă fulgerele i-au ocolit atâta vreme, venețienii ajunseseră să creadă că nu-i vor mai lovi vreodată.

Mi-am potrivit palma în adâncitura din lespede și-am așteptat. Piatra se încălzea, curând i-am simțit zvâcnetele rare, asemeni băților unei inimi uriașe. Un zgomot m-a făcut să mă răsucesc - cine cuteza?... Angelo, băiatul cel mut, se furișase înăuntru. Dormea într-un ungher al Capelei și nu-l alungam: ea îl îngăduise. Angelo s-a uitat la mine, la lespede cu nume și, pentru o clipă, mi s-a părut că *știa*. Afară, în soare, gândul s-a amestecat cu altele, nenumărate. Apoi l-am uitat.

TREI

Bianca dormea cu buzele strânse, cu pătura trasă până sub bărbie. Atâtea nopți stătuse trează, tresărind la orice zgomot... Ii aștepta pe soldați ca s-o rușineze, să o tăvălească prin așternutul ud de sudoarea fricii.

113

Casa fără cărți

Rodica

Dar soldații n-au venit; nici în prima seară, nici în următoarele. Bianca își păstrase fecioria - și spaima de a o pierde. Singura nenorocire pe lume era să fie pângărită, așa credea? Cu vremea, o să le afle și pe celelalte.

Rămas bun, Bianca.

În bezna coridorului mi-am numărat pașii până la odaia bucătăresei. Am împins ușa și scârțâitul balamalelor m-a încremenit... Cheia? Miranda o purta la gât, ca pe un talisman. Am desprins lanțul încet, cu grijă și femeia a murmurat ceva nedeslușit. Am lăsat-o să își viseze munții de cartofi și varză, de cratițe unsuroase.

Adio, Miranda. Nu o să îmi simți lipsa.

Ușa cu ferecături de aramă dădea spre curte. Am răsucit cheia în broască, am săltat drugul. Afară, câteva stele găureau întunericul cu împunsături de foc, însă Luna rămânea ascunsă în nori - soarta părea să țină cu mine... Mergeam pe lângă zid și, la răstimpuri, mă opream să ascult liniștea apăsătoare ca o lespede de mormânt.

Lângă bastion, m-am oprit. Era miezul nopții, când se schimbau străjile, iar tăcerea devenea așteptare... Într-o noapte ca asta mă vândusem întâia oară. Aveam treisprezece ani și tremuram - fiindcă era răcoare, fiindcă răsunau pași. Fusesse o zi de Carnaval la Veneția, când totul devenea cu puțință... Am văzut o umbră, apoi un glas răgușit m-a întrebat scurt: *Cât?* Înainte să-i răspund, bărbatul m-a încheștat, săltându-mă, stri-

Casa fără cărți Rodica Bretin

vindu-mă de zid. Mi-am ferit buzele și sărutul mi-a ars umărul ca un fier înroșit. Apoi...

Răsunetul armelor lovite de platoșe m-a făcut să tresar. Dar soldații priveau înainte, mișcându-se ca un singur trup, o singură voință, de parcă... Gândul m-a dus la Bianca și spaima-i neîmplinită. Bărbații *Fortă-reței* ar fi putut avea pe degeaba ce venisem să vând - însă niciunul nu încercase. Lucirea dorinței,

trează în ochii oricărui bărbat, la ei... lipsea.

Vântul risipise norii, despuind Luna. Timpul se întorcea împotriva-mi și am iuțit pașii. Prea târziu: clopotul a bătut miezul nopții, iar Drago Lanza venea drept spre mine, urmat de patru archebuzieri. Încă nu mă văzuseră, dar... Ușile Capelei Negre erau deschise și m-am năpustit sub portalul ca un gâtlej de beznă.

Înăuntru, două torțe alungau întunericul și, sub lucirile lor am deslușit lespede-obelisc, catafalcul. Cui îi ridicaseră sălaș de veșnică odihnă în inima *Fortăreței*?... Nu era unul, ci mai multi: Ettore Vinci, Razano Barbera, Falco Mancini - și alții, destui - nume după nume.

Atunci le-am văzut: chipuri încercând să se smulgă din piatră, cu gurile sfâșiate de urlete mute, cu ochii holbați, gata să țâșnească din găvane. Fețe înghețate într-o clipă de agonie... Ultima era neterminată: doar fruntea, împinsă înainte într-o sfortare cumplită, izbutise să străpungă lespede ieșind la iveală, iar chipul fără trăsături părea mai înfricoșător decât toate.

115

Casa fără cărți

Rodica

Picături de rășină fierbinte îmi lunecau pe mână, însă nu le simțeam arsura. Am pus torța la loc, trăgându-mă pas cu pas spre ieșire. Erau doar niște chipuri cioplite îmi repetam, fără să o cred...

Atârnată de creneluri, Luna își vărsa strălucirea peste Curtea Armelor. Însă norocul a rămas cu mine: străjile priveau către larg, de unde venea primejdia închipuită. Am strâns cheia în pumn, să mă încredințez că n-o pierdusem. Bastionul de Miazănoapte nu era departe, nici poarta pe care puțini o știau.

Cineva mi-a încleștat umărul. Drago îmi călcase pe urme... Cum de nu-l auzisem? *Nu acum*, am rostit

fără glas și lacrimi de ciudă mi-au țâșnit de sub pleoape. Mă lăsase să ajung până aici, să cred că o să izbutesc.

Bărbatul și-a slăbit strânsoarea, răsucindu-mă spre el. Nu era Drago, ci fiul ducelui Mantegna. Mă sufo- cam de neputință, de furie împotriva lui, a sortii po- trivnice, dar i-am surâs, privindu-l cu inocență.

— Este o noapte atât de frumoasă... Mă însoțești, signore?

Cezare s-a încruntat: ce să facă cu mine? Eram o pradă pe care nu o aștepta în noaptea aceea.

— Nu este locul potrivit pentru plimbări, doamnă...

îmi dăruia viața, robia - iar eu trebuia să îi fiu recu- noscătoare? Și totuși... Fiul ducelui n-avea disprețul față de tot și toate al soldaților *Fortăreței*. Nepăsarea lui era doar o pojghiță - cu ceva osteneală, puteam să o răzui.

116

Casa fără cărți

Rodica

Șalul îmi alunecase și privirea lui Cezare a stăruit asupra a ce dezgolise. Îi ghiceam tulburarea, șovă- iala... Nu i-am dat răgaz să și-o deslușească. M-am înălțat pe vârfuri, lipindu-mi gura de a lui. Un freamăt l-a străbătut și mi-a întors sărutul cu ardoare. Era un bărbat, iar eu o femeie - izbutisem să îi reamintesc.

— Sunt Francesca.

L-am lăsat acolo să se întrebe, să dorească, să de- prindă chinul neîmplinirii. Iar mai târziu... Când am trecut pe dinaintea Turnului Comandantului, mi-am ridicat ochii spre fereastra de sus, luminată. *El* era treaz, ca în fiecare noapte.

Nu s-a terminat, signor Corrado. De-abia începe...

Și gândul ce-mi încolțise în minte m-a făcut să zâmbesc.

Târfei nu-i plăcea găzduirea noastră. Voia să plece în miez de noapte, fără să își ia rămas bun. Cezare o întorsese din drum - nu cu ascuțișul pumnalului, ci cu vorbe. De ce o cruțase? Va veni singur să îmi dea socoteală; ori poate că nu. Femeia aceea... Ar fi trebuit să o arunc în mare cu un bolovan de gât, din prima zi.

Încă nu era târziu.

Am întors spatele ferestrei, iar flacăra lumânării a prins să dănțuiască în văzduh, aur și purpură, îngemănate, chemând o amintire pe care o credeam uitată:

117

*Casa fără cărți*_încăperea unui han, Rodica cupa de vin golită prea repede, curtezana cu părul roșu strălucind mai tare decât flăcările din cămin... Aveam optsprezece ani și șovăiam, necutezând ce se cerea împlinit. Femeia mă dezmierda cu mâinile, cu buzele, până ce m-am cutremurat sub atingerile-i meșteșugite. Un vuiet surd urca și murea în mine, iar și iar... Curtezana voia să smulgă ce era încătușat, să trezească ce era adormit. Dar am rămas cu tâmplele vuind și neputința răscolindu-mi măruntaiele - mut ca un clopot îngropat în țărână... Și-atunci, târfa a râs. Un hohot batjocoritor, ce m-a urmărit pe scările hanului, în curte. Avea să îmi răsune în urechi ani la rând.

Mai târziu, femeile mi-au spus că le răstumam în așternut cu dușmănie, ca într-o luptă. Dar le plăcea asta - căci veneau din nou să pătimească. Eu nu simțeam decât o trecătoare ușurare, apoi mă pomeneam iarăși golit, furios, cu o foame pe care nimic nu izbutea să o îndestuleze. Când frământarea trupurilor istovea și zăceam pe spate, răsufând arar, râsul curtezanei îmi răsuna de fiecare dată în auz.

Numai aici, în *Fortăreață*, amuțise.

Pași, curmându-mi șirul gândurilor: Drago îmi în-

tindea o scrisoare venită de departe, pe care sângele părea o a doua pecete. Veștile erau bune... și rele. Sol- dații Semilunii se împotmoliseră în nisipurile Persiei, iar călăreții șahului îi hăituiau fără răgaz, semănând pustia cu leșuri. Izbânda perșilor era însă o sabie cu

118

Casa fără cărți două tăişuri: neputând Rodica răzbate mai departe, armatele Profetului se vor înverșuna împotriva creștinătății. Doar dacă...

— Iscoada noastră din Anatolia? am întrebat.

— Nu s-a întors.

M-am uitat la harta ce ocupa întreg peretele. După ce înghițise seminție după seminție, umbra Semilunii încremenise. Pândeau. Sultanul avea astăzi ochii ațintiți spre Orient. Dar mâine?!

Teme-te de vipera pe care n-o vezi.

— Mercenarii dalmati? »

— Sunt pe drum.

Aveam nevoie de oameni deprinși cu multe. Che- mați de sunetul aurului, după o vreme îl uitau. Rămâ- neau pentru ea.

Drago nu se clintise. Mai era ceva? Șovăitor, a slo- bozit vorbele care îi stăteau pe limbă:

— Cezare Mantegna nu e unul dintre noi. Nici nu va fi.

L-am privit cu răceală.

— Nu-i rostul tău să-l judeci!

S-a înclinat, ieșind țeapăn. Ultimele-i cuvinte însă au rămas, stăruind ca un ecou al temerilor mele ne- rostite. Cezare rămăsese surd la glasul ei. Iar chipul din piatră...

Afară, cerul albea a zori. Încă o noapte irosită în așteptare... Mă simțeam sătul de veghe, istovit. Când vor veni? Pentru ea o zi, un veac cântăreau la fel. Dar eu... Au trecut douăzeci de ani!

Durerea bruscă, neașteptată, m-a făcut să mă clatin. Pumnale de foc îmi străpungeau fruntea și am apăsat-o cu pumnii, până la amortire... Atunci am auzit glasurile: mânioase, cerându-mi socoteală pentru blasfemia îndoielii - într-un grai străvechi, al meu și totuși străin. Erau cei de sub lespede, morții cu nume adâncite în piatra vie. Toți fuseseră ai ei, trup și simțire, toți o slujiseră cu fiecare gând, în fiecă clipă, fără a cunoaște vreun răgaz, fără să se îndoiască vreodată de menirea lor.

M-am pomenit în genunchi, cu capul în mâini, cu tâmplele vuind. Glasurile amuțiseră, topite într-o liniște grea, chinuitoare.

Iartă-mă! Sunt nevrednic de tine, de fiii tăi.

Dar ea nu mi-a răspuns și am știut că, o vreme, mă va pedepsi prin tăcere.

PATRU

Trăgeam amândouă de lanț, din răspuțeri. Izbutisem să urcăm găleata până la jumătatea fântânii, când verigile ude ne-au lunecat din mâini - a câta oară? M-am uitat la Bianca, apoi la soldații ce treceau, fără vreun rost anume.

— Voi doi! i-am chemat.

Bianca m-a privit cu spaimă, bărbații cu mirare. Dar au venit. Și-n mâinile lor, scosul apei a devenit o joacă.

— Ce faceți acolo?

Drago arunca flăcări pe nări. Soldații au dat drumul lanțului, lăsând găleata să se prăvale în adâncuri. Era prea mult! Trudeam din zori, iar răbdarea mi se isprăvise.

— Ajută-ne tu, Drago. N-o să-ți uzi cizmele...

Vorbele îmi scăpaseră - nu puteam și nici nu voiam să le iau înapoi. Maestrul de Arme a pornit spre mine cu pași mari, cu fălcile încleștate. N-am avut răgazul să mă feresc de pumnul ce m-a izbit în obraz, ca un baros. M-am pomenit la pământ, gustând sânge, țărână.

Eram amețită, obrazul îmi ardea și, prin ceața ce îmi împăienjenea privirea, am deslușit chipul Biancăi.

— Lasă-mă în pace!

Când i-am văzut lacrimile, mi-a părut rău. Mai târziu, am s-o împac. Acum... Am pornit prin curte, la întâmplare. Bianca nu m-a urmat - poate că, totuși, pricepuse.

Femeile spălau rufe într-o tăcere frântă de ciocănitul maiurilor. Niciuna n-a ridicat ochii. Și nimeni nu m-a văzut intrând în grajdul unde mirosul de fân și bălegar mi-a amintit de un alt răstimp al nefericirii... Viața la Veneția nu era numai o lungă noapte de Carnaval. Fusesse o vreme când dormeam într-un grajd, când mă luptam pentru resturi cu câinii, cu șobolanii. Toată agoniseala mi se topise în lunile cât am zăcut scuturată de friguri. Mă vindecasem, însă trupul doar piele și os nu mai ispita pe nimeni. Au fost zile în

121

*Casa fără cărți*_care mă gândeam să Rodica îmi caut izbăvirea în adâncul unui canal...

Atingerea m-a făcut să tresar. Angelo, băiatul fără grai, și-a trecut degetele peste obrazul meu într-o mângâiere stângace.

— Lasă, a trecut..., am murmurat.

De sub cămașă, Angelo a scos un măr roșu-auriu, dintre acelea păstrate de Miranda pentru masa *lui*. N-a așteptat să-i mulțumesc; se cățăraseră deja pe scară, dispărând printre grinzile acoperișului.

Afară, lumina soarelui mi-a ars pleoapele odată cu un gând nou... De ce nu? Mi-am răsfirat pletele, mi-am netezit faldurile rochiei. Am trecut fără grabă prin fata Armurăriei, a soldatilor care încercau noile arba-lete genoveze - orbi, nepăsători.

Cezare însă, m-a văzut.

N-am întors capul - știam că o să mă urmeze în labirintul de ziduri unde nimeni nu va vedea, nu va ști...

— Francesca!

M-a ajuns din urmă și m-a răsucit spre el, sorbindu-mi răsuflarea... apoi mi-a dat drumul, uitându-se la obrazul vânat, la pleoapa umflată.

— Cine?

— Drago.

Cezare s-a încruntat; cu Maestrul de Arme avea o socoteală mai veche, dinaintea venirii mele în *Fortăreață*. Cu atât mai bine... însă nu puteam lăsa răbufnirea dintâi a mâniei să-i întunece judecata - asta ne-ar

122

Casa fără cărți pierde pe amândoi! Rodica Voiam neînfrânarea lui, dar *altfel*. I-am luat mâinile într-ale mele, l-am silit să mi se uite în ochi. În cele din urmă și-a plecat fruntea, supus.

— Ce vrei să fac, Francesca?

— Acum, nimic. Dar mai târziu...

Am dus un deget la buze, pecetluind taina noastră cu o făgăduială nouă.

Pe curând, Cezare.

Fiul ducelui ajunsese acolo unde voiam să-l aduc. Și fusese atât de lesne... Câteva atingeri, un sărut. Și

iată-1 încurcat în năvodul pe care îl azvârlisem într-o noapte cu Lună. Unul dintre soldații *Fortăreței* era gata să plătească prețul. Intr-o altă noapte, aveam să-i împlinesc dorința cea mai arzătoare. Iar el o va împlini pe a mea.

Trecusem de ultimul meterez - când m-am pomenit înaintea *lui*. Signor Corrado mă privea parcă de la mile depărtare, deși ne aflam la un pas. Apoi și-a văzut de drum, lăsându-mă cu inima bătând nebunește - scăpasem?!

Îi vedeam încă zâmbetul, abia o crispare a gurii, iar chipul lui îmi amintea de un altul: Angelo. La fel ca băiatul nimănui, Signor Corrado avea trăsături de o nefirească desăvârșire. Însă frumusețea îi era stearpă, înghețată. Copilul semăna cu un înger. Bărbatul fusese și el, odinioară; își arsese însă aripile în ceasul de sânge și scrum al revoltei împotriva Cerurilor.

*Păstrează-ți neînduplecarea, Prinț al întunericului.
Dar nu-mi sta în cale!*

123

Casa fără cărți

Rodica

Femeia mintea; cu fiecă cuvânt, cu fiecă răsuflare. Niciodată nu era unde se cuvenea să fie, făcând ce trebuia să facă. Avea un obraz vânăt, buza crăpată - unul dintre noi își pierduse în cele din urmă răbdarea; era de înțeles. Nu pricepeam însă lucirea pe care o ascunsese nu îndeajuns de repede sub pleoape. Gândul fugii nu o părăsise vreo clipă. Iar acum, găsisese un mijloc - sau așa credea. Își făcea aripi ca să zboare peste ziduri? Săpa un tunel de cârtiță în stâncă? Aveam s-o las să își mai poarte o vreme umbra prin *Fortăreață* - până voi afla.

Pe ziduri, tunarii rostogoleau ghiulele înăuntrul țe-vilor. Coloșii de fier aduși din Toscana fărâmaseră

scripetii și au trebuit urcați treaptă cu treaptă. Nu li se zăreau decât gurile negre, ieșind dintre creneluri; venise timpul să le încercăm puterea.

Drago a înălțat brațul. I-au răspuns scăpărarea amnarelor, licuricii de foc lunecând pe fitile. Bubuiturile au părut una singură; a urmat plesnetul apelor despicate, împrôșcând departe și înalt ca niște sfărâmă-turi de corabie... Tunurile au scuiat bulgării de fier a doua oară, apoi iarăși. Ascultam suierul ghiulelelor și știam că acela era glasul *Fortăreței*, unul din nenumăratele prin care își vestea vrerea. Mă chema - într-un fel ce nu îngăduia zăbavă. Le-am făcut semn tunarilor să continue - *ei* nu îi plăcea să aștepte.

124

Casa fără cărți

Rodica

De departe, zidurile Capelei străluceau întunecat, înghițind lumina zilei, la fel de negre ca stâncile în care își implântau temeliile. Se înălțaseră odinioară în mijlocul unei cetăți păgâne, unde barbari în piei de capră se războiau cu niște vrăjmași de care numai *Fortăreața* își mai aducea aminte. Când meterezele din lemn arseseră, a rămas doar Capela, pe care focul n-a putut să o mistuie.

O adiere rece - fusese *ea*? M-am gândit la bărbatul care îi simțise întâia oară atingerea...

Cei Vechi nu lăsaseră cronici, numai un nume săpat în lespede: al Primului Fiu. Mai mult fiare decât oameni, barbarii mutaseră stâncile cu mâinile goale, ridicându-i altar. Iar *ea*... Fusese acolo dintotdeauna? Se născuse din ura lor, suptă de țărână odată cu sângele? Din încrâncenarea cu care își apăraseră petecul de pământ, nevoind să îl lase altora?

Am intrat pe ușile mereu deschise. Fusese o vreme

când printre ele nu trecea decât vântul. Furtuni după furtuni risipiseră cenușa cetății arse, ploi după ploi bătuseră acoperișul Capelei, fără a izbuti să-l spele de zgură. Un veac, poate mai mult, *ea* dormise. O treziseră într-o noapte Ettore Vinci și călăreții lui. Niciunul nu avea să mai plece, deși nu veniseră cu gând să rămână. În zori, în loc să își înșeueze caii, războinicii au început să sape temelii pentru noua cetate.

Veacuri mai târziu, vedeam strălucirea tortelor revărsându-se peste chipurile de piatră care... erau treze,

125

Casa fără cărți Rodica Bretin

ca niciodată! De sub despicătura pleoapelor țâșnea o lumină rece, sângerie. Erau cinci acum: Cezare avea gura pecetluită, ochii orbi, dar urletul creștea deja înăuntrul lui, gata să...

Când va sparge încremenirea?

M-am uitat la fiii ei renegați, cărora nu le păstrase numele - doar fapta. Unul dăduse foc primei cetăți, altul deschisese dușmanilor porțile *Fortăreței*, al treilea i-a trimis corăbiile la pieire, ultimul i-a vândut tainele Levantului... *Ea* nu le iertase trădarea, revolta, necu- getarea, trufia și îi osândise la o caznă cumplită: nici moarte, nici viață.

Cezare nu săvârșise încă nimic. Dar ceva o să facă. *Ea* deslușea pornirile ascunse ale cugetului omenesc - știa cine și când va greși.

Mantegna nu e unul dintre noi, spusese Drago. Atunci, n-am vrut să-l ascult. Inșă *ea* vorbise prin glasul lui.

Cine nu este cu noi, este împotriva noastră - iată cuvintele pe care le aștepta de la mine.

Curând, o să le rostesc.

M-am ferit din calea armăsarului negru. Signor Corrado îl strunise o clipă, năpustindu-1 apoi spre porțile larg deschise. Călăreții lui au trecut în goană pe

Casa fără cărți sub grilajul ridicat, Rodica peste podețul de lemn. Până la Da-
 niek era drum lung - însă eu n-o să le aștept întoarcerea.

În bucătărie, Bianca împlotea un coș și, o vreme, a răsunat doar foșnetul rafiei.

— la-mă cu tine.

Am tresărit, uluită. Cum aflate? Punând laolaltă întâmplări mărunte, dându-le un înțeles. Cumințenia ei ascundea o judecată mai ascuțită decât credeam. Îmi urmărise fiecă mișcare, fără să bag de seamă - știa și tăcuse. Îmi păstrase taina, iar acum voia răsplata cuvenită.

— Unde, Bianca?

Mi-a zâmbit, recunoscătoare - nu încercam să mint, să tăgăduiesc. Și de ce s-o fac? Dacă voia să mă vândă, n-ar fi așteptat atât.

— La Veneția.

În *Orașul Pierzaniei*? N-aveam de gând să duc grija Biancăi - acolo ori aici.

— Fiecare își face singur soarta, i-am spus.

Și-a plecat fruntea, văzându-și de lucru. Aș fi vrut să mă amenințe, să plângă - nu resemnarea aceea, mai grea decât orice învinuire.

O puttana n-are inimă. Negustoreasa Ruggeri ți-a spus, poate, și asta.

Mi-am silit degetele să se miște, gândurile să încremenească. Însă vremea se scurgea prea încet,

mărun- țită în grăunți de așteptare. Mă apucasem de un alt coș, când Bianca m-a oprit:

127

Casa fără cărți Rodica Bretin

— Lasă, termin eu.

I-am mulțumit cu o privire - pentru ceva ce nu cerusem, dar trebuia să primesc.

În odaie mi-am scos rochia, cămașa. Luciul încetoșat al oglinzii nu mă răsfrângea toată. Și poate era mai bine. Mi-am trecut palmele peste sâni, peste rotunjimea coapselor. Slăbisem, dar... Trupul mă slujise de-atâtea ori; avea să o facă încă o dată.

Am început să îmi descâlcesc pletele, iar legănarea pieptenului de os mi-a adus aminte de oglinzile castelului Deller a. Erau nenumărate - la fel și tablourile din care strămoșii baronului mă priveau încruntați. Deller a găsisese în mine o femeie ca nicio alta, care să-i trezească vigoarea amorțită. Îmi dăduse în schimb o închisoare cu oglinzi aurite.

Baronul era gelos și pe umbra lui, fiindcă mi se culca la picioare. I-am lăsat atunci împreună, să-și țină de urât - și am fugit.

În zori, pe un drum de pădure, m-a ajuns din urmă chemarea cornului, lătrat de câini. Baronul pornise la vânătoare. Mi-1 închipuiam călare, cu părul sur fluturând, cu gânduri crunte... Mă hăituia ca pe o sălbăticuie, am făcut ca una: un râu mi-a șters urmele, o scorbura m-a ascuns de ochii urmăritorilor.

Mai târziu, nu îi mai îngăduisem vreunui bărbat să mă creadă a lui dincolo de hotarul unei singure nopți. Am dormit în palate și sub poduri, am băut din pocale de argint și din căușul palmelor, am mâncat la

128

masa dogelui și am flămânzit - însă nimeni nu a hohotărât vreodată pentru mine.

Mi-am uns buzele cu ulei parfumat și femeia din oglindă mi-a întors zâmbetul, mulțumirea.

Voi trece de porțile Fortăreței, signor Corrado. Căci nu se află ziduri îndeajuns de înalte, nici bărbat nesupus Ispitei.

Dincolo de gratiile ferestrei, cenușa zilei începea să se cearnă din țării. Pe pat, vechea mea rochie: brocartul își pierduse strălucirea, mătasea se rărise. Jalnic veșmânt pentru o întâlnire de dragoste... Am azvârlit-o ca pe o piele scorjită, de care nu mai aveam trebuință.

Am scos din cufăr mantia Biancăi, m-am înfășurat în catifeaua moale ce îmi aluneca pe trup, dându-mi fiori. Mă făcea să mă simt dorită, tulburătoare. Cezare nu cunoștea încă prețul acestei nopți. N-avea habar că îmi va înlesni fuga. Când o să-i șoptesc dorința, porunca, n-o să șovăie, chiar dacă...

Bianca nu se întorsese și nu puteam să o aștept. Am potrivit faldurile mantiei, ascunzând într-una o sârmă subțire, îndoită. Pe coridor, am trecut prin fața șirului de uși aidoma; ultima era zăvorâtă. Am băgat fierul în broască, l-am răsucit ușor, cu răbdare. Meșteșugul descântării unui lacăt îl deprinsesem de la un milanez, în loc de plată. Un clinchet, încă unul, apoi încu- ietoearea s-a supus.

Am ieșit, uitându-mă iute împrejur: nimeni. Doar Luna, plutind pe apele întunericului ca fața palidă și umflată a unui înecat... Am lăsat în urmă bucătăriile,

*Casa fără cărți*_grajdurile, Curtea Rodica Fierarilor. Când flăcările vor înfier-
bânta iarăși spuza de cenușă a cuptoarelor, iar cioca-

nele vor bate în clopotul văzduhului, voi fi departe.

Lângă Armurărie, o umbră m-a făcut să încremesc: după zid pândeă cineva - mă așteptase?! Am rămas locului, până ce gura mi s-a umplut de acreala fricii. Cum *acela* nu ieșea la iveală, am făcut un pas, al doilea... îmi dusesem palma la gură, însă strigătul care îmi creștea în piept s-a topit într-un oftat de ușurare.

Angelo stătea cu mâinile căzute pe lângă trup, cu privirea în pământ. I-am cuprins bărbia, silindu-1 să își ridice ochii cu albastrul încetoșat. La fel ca Bianca, știa. Îmi ghicise însă taina cu inima, nu cu mintea. Mă simțeam ca un hoț, furișându-se noaptea dintr-o catedrală după ce furase sfintele odoare.

— Te-am căutat, Angelo.

Nu voisem să îl părăsesc fără un cuvânt - încercasem să-l aflu, să-i spun...

Nu pot rămâne, Angelo. Nici chiar pentru tine.

Dar nu-l găsisem nicăieri, iar cuvintele nerostite mă apăsau cu povara vinovăției.

Nu eu rostuisem lumea așa cum era! Nu-mi stătea în putere să o schimb, să aleg, să părătesc. Născut în *Fortăreață*, copilul nimănui nu râvnea la ce nu cunoscuse. Veneția ar fi făcut din el un cerșetor, un câine de pripas.

Îngenunch easem, lipindu-mi obrazul de al lui; era umed și, când s-a desprins, o răsuflare fierbinte mi-a ars buzele:

— *Ea n-o să te lase să pleci.*

I-am dat drumul, zvâcnind în picioare. Băiatul mă privea cu înduioșarea unui înger venit să îi mântuie pe cei căzuți în ispită. Îl crezusem mut și, iată, nu era. Ce altceva îmi scăpase?

N-am avut răgazul să îl întreb. Angelo s-a strecurat pe lângă mine; când m-am răsucit, nu l-am

mai văzut - întunericul îl înghițise dintr-o dată. L-am chemat, dar șoaptele mi se loveau de tăcerea ce mă împresurase iarăși. Mi-am amintit ce-mi spusese. *Ea...* Cine?! Am alungat neliniștea cu o ridicare din umeri. La ce bun să caut deslușire închipuirilor care bântuiau mintea unui copil?

Nu-ți fie teamă pentru mine, Angelo. Ea - oricine ar fi - doarme adânc în noaptea asta.

Am trecut pe lângă o scară urcând spre metereze, pe sub niște bolți de piatră. În bastionul părăsit, la creneluri nu veghea decât întunericul. Jivinele pădurii n-aveau cum pomi război împotriva *Fortăreței* - până și signor Corrado pricepuse asta.

Ușa de lemn s-a deschis și m-am pomenit în brațele lui Cezare: îmi sărută pleoapele cu buze uscate de așteptare, îmi răsfira în neștire pletele, îmi pipăia obrazul, ca un orb. I-am îngăduit să-mi guste, să-mi soarbă răsuflarea, să încerce să-mi toarne în vine jarul ce îi ardea măruntaiele. Dorința aceea... O văzusem la atâția 1 »

bărbați, fără să o cunosc vreodată. Răspundeam nevoii lor cu mincinoasă ardoare, mă prefăceam înflo-

131

*Casa fără cărți*_rată de o patimă pe Rodica care n-o încercăm - dându-le trupul, nu și simțirea. Mă pricepeam să trezesc plăceri străine mie, să astâmpăr altora o foame ce nu mă chinuise nicicând.

Cezare îmi frământa carnea - nesățios, până la durere.

— Nu așa... așteaptă, i-am șoptit, rugămintă și poruncă.

Întâi, dulcele chin al zăbavei... M-am desprins, l-am îndepărtat, iar bărbatul s-a supus; era gata să se mulțumească cu cât îi dădeam, necutezând să ceară mai mult.

Când am pășit în cercul de lumină al singurei

torțe, Cezare căpătase iarăși privirea vânătorului pândind o căprioară încremenită sub ploaia de argint a Lunii. Clipa hăituielii sosise - dar cine era prada?

Am făcut mantia Biancăi să îmi lunece peste umeri, peste șolduri, să mi se culce la glezne ca o fiară îmblânzită. Am lăsat flăcările să-mi toarne aur în plete, să aprindă luciri în brățara de la gleznă. Am așteptat ca umbre și lumini să mă învăluie, să mă despoaie, să mă prefacă într-o statuie de aramă.

Cezare încremenise; apoi m-am pomenit cu el la picioare, îmbrățișându-mi genunchii. Am rămas amândoi așa, ascultând tăcerea... într-un târziu, bărbatul a ridicat ochii spre mine: întunecați, dogoritori - însă nu ascundeau dorință, ci evlavie. Așa trebuie să se fi prosternat pelerinii la statuile sfinților, după ce trecu-

132

Casa fără cărți Rodica Bretin

seră munți, pustiuri și ape în râvna de a ajunge acolo. Dar eu nu eram decât o madonă a păcatului, iar Cezare nu se afla încă la capătul călătoriei.

I-am atins obrazul - într-o mângâiere castă, cum numai Angelo trezise în mine... Cezare și-a lipit buzele de palmele mele, într-o umilă adorație.

Pași grei, glasuri, o bufnitură și soldații gărzii au năvălit peste noi, călcând ușa smulsă din balamale. Cezare a dat să se ridice, însă lăncile care-l aținteau l-au silit să rămână nemișcat.

Ultimul a trecut pragul Drago - cine altul? Privirea Maestrului de Arme a lunecat pe lângă mine de parcă n-aș fi fost acolo, oprindu-se asupra lui Cezare.

Venețianul l-a fulgerat cu mânie:

— Ce sminteală mai e și asta?

Drago și-a încrucișat brațele, privindu-l de sus.

— Nu-ti irosi răsuflarea. N-ai fost niciodată unul » dintre noi.

Ultimele vorbe s-au pierdut în tropotul ce creştea în curte... Călăreţii intrau în *Fortăreaţă*. Ce îi întorsese din drum? Toate se petreceau prea repede, nu izbuteam să le dau de rost... Înaintea tuturor, l-am văzut pe signor Corrado. Venea către noi, aducându-mi o nedorită desluşire: jocul se sfârşise.

Şi nu doar pentru mine.

133

Casa fără cărţi Rodica Bretin

Târfa nu căuta să se acopere. Stătea în lumină, si-lindu-mă să iau aminte la neruşinata-i goliciune. Sâniul lăsaţi, cu vârfuri aidoma unor pete de sânge închegat, şoldurile prea late - femeia nu mai era tânără. Ne atintea însă cu o ură atât de neînfrică, încât ochii, chipul, întregu-i trup, străluceau.

Când unul dintre oamenii mei i-a pus mantia pe umeri, s-a învelit fără grabă - rămăsese ispititoare şi o ştia. Înainte ca soldaţii să o ia de acolo s-a uitat peste umăr; nu la cel pe care îl dusesese la pierzanie, ci la mine. Privirea îi devenise rugătoare: voia să desfac pumnul, ca nisipul vieţii ei să îmi lunece printre degete. O clipă, gândul m-a ademenit. Dar nu eu îi hotărâam soarta.

— Sabia ta, Mantegna.

S-a ridicat încet, mi-a dat-o.

— Cu ea, ce veţi face?

M-am încruntat. Până şi un orb ar fi văzut coasa care îi atârna deasupra creştetului. Dar nesăbuitul nu se gândea la sine, nici în al doisprezecelea ceas.

— E doar o *puttana*. În Veneţia afli câte una la

orice colt de stradă.

»

— O cheamă Francesca.

De parcă avea vreo însemnătate... Bastardul duce-lui nu pricepuse cine fusese ales de către cine. *Puttana* Francesca căutase o poartă nezăvorâtă, pe care să o deschidă lesne. A încercat, poate, întâi cu alții. Și s-a oprit la Cezare.

— Ce ti-a cerut?

»

134

Casa fără cărți

Rodica

— Nimic.

Rostea adevărul. Ea nu-i ceruse nimic - încă. Iar acum va plăti pentru ce nu avusese vreme să făptuiască.

Cei care păcătuiesc în cuget sunt deopotrivă de vinovați.

— Drago, a murmurat Cezare, crezând că înțelege.

Dar greșea: nu glasul lui Drago îmi răsunase sub frunte în pădure, nu el ne-a hotărât întoarcerea. Maestrul de Arme nu era decât unul dintre brațele *Fortăreței*. Așa cum eu dădeam glas vrerii *ei*.

— Zidul Umbrelor, am rostit.

Soldații l-au împins afară și uimirea lui Cezare s-a prefăcut în spaimă. Era târziu însă pentru regrete, mărturisiri ori căință. *Ea* știa multe, nu și să fie îndurătoare.

Am ieșit în curte în urma celor care îl duceau pe osândit; apoi, ei au pornit spre Curtea Trecerii, eu spre Capelă.

...înăuntru era atâta lumină încât m-am clătinat, orbit, de parcă promisem o lovitură. Cei Patru se treziseră din tulburele somn al încremenirii, iar ochii li se umpleau de așteptare, de teroarea *a ce va fi*.

Știam ce văd: Zidul Umbrelor creștea în fața lor, adus tot mai aproape de pașii lui Cezare. Toți și fiecare fuseseră purtați așa, între alți războinici, din alte veacuri, prin aceeași Curte a Trecerii.

În oglinda groazei lor l-am deslușit pe Drago Lanza care lepăda o poruncă... Soldații l-au târât pe osândit, l-au ținut cu spatele de stâncă, cu brațele desfăcute

135

Casa fără cărți Rodica Bretin

în cruce. I-au descleștat pumnul stâng, potrivindu-i un piron în palmă, apoi Drago a ridicat barosul și...

Ultimul chip căpătase gură, urla împreună cu celelalte care își retrăiau calvarul, durerea dintâi.

În timp ce luneca într-o amortire ce nu era viață și nu era moarte, Cezare și-a mișcat buzele:

— Francesca...

Apoi, pleoape de piatră i-au pecetluit luminile ochilor. Devenise un chip încremenit, unul dintre *Veghetori*.

Apoi n-a mai fost decât tăcerea.

ȘASE

Dangăte rare, înăbușite: clopotul vestea amiaza sau, poate, miezul nopții. Glasul de aramă răsunase de șase ori până acum, dar nimeni nu venea să îmi aducă apă, o coajă de pâine. Mă uitaseră în hruba cât o vizuină?

M-am zgribulit; umezeala îmi intrase în oase, făcea să îmi clănțâne dinții. Frigul, foamea, setea - aveau să rămână cu mine până la capăt, să-mi țină de urât... Mai rea decât toate rămânea însă bezna: o simțeam * împrejurul meu, carapace pe care n-o puteam sparge nici măcar cu închipuirea. De câte ori adormeam -

mai mult o amorteală a simțurilor - ceva ca o lespede îmi apăsa pieptul. Îmi părea atunci că tainița se strâmta, iar zidurile erau gata să mă strivească.

136

Casa fără cărți

Rodica

Am încremenit, ascultând pașii ce s-au oprit în dreptul ușii; au urmat scrâșnetul zăvorului, o strălucire orbitoare. M-am tras înapoi, ferindu-mi ochii cu brațul.

Purtătorul torței mi-a făcut semn să ies și m-am supus, fără niciun gând. Speranță ori deznădejdie, trecusem deja prin fiecare. Zacerea în ghearele beznei mă vlăguise până și de spaimă. Voiam doar ca totul să se sfârșească mai repede.

Afară, un soare alb mi-a ars pleoapele: era amiază. Clipeam, amețită, când l-am auzit pe Drago:

— Mergi, sau trebuie să te târâm?

Mi-am îndreptat umerii, încercând să pășesc între soldați fără să mă clatin - cumva, am izbutit.

Curtea Porții era aproape pustie: câțiva slujitori, o femeie venind de la fântână... Am trecut pe dinaintea bucătăriilor, grajdurilor și fierăriei fără să văd pe nimeni. Nu pricepeam. Dacă Signor Corrado hotărâse să-mi primesc osânda la lumina zilei, în văzul tuturor, unde erau cei meniți să ia aminte, să se înfricoșeze?

În Curtea Armelor nu vegheau decât oamenii de paie. Încotro mă ducea Drago?... Ultimul zid, dinspre mare, al *Fortăreței* mărginea o curte unde nu călcasem vreodată: cea a Trecerii. Ciudat nume pentru un loc fără vreo poartă... Ce putea să însemne?

Acolo, murmurul valurilor devenea vuiet. Din prăpastia de dincolo de creneluri marea părea să fi crescut dintr-odată; ori poate că stânca se scufundase în

ape... Soarele mă orbea și, abia după ce am pășit în umbra zidului am văzut adânciturile săpate în stâncă, cât niște firide.

Dintr-una, Cezare aținea cerul cu ochi sticloși.

Ii bătuseră piroane în palme, în glezne, lăsându-l să atârne până ce viața i s-a scurs din trup, încetul cu încetul... Revolta, neputința s-au frânt însă în mine sub izbitura înțelegerii târzii:

Eu îl omorâsem, nu ei.

Mă aduseseră ca să văd, să înțeleg ce făcusem. Și m-am uitat: la trupul încremenit după ultima zvârcolire, la umerii împinși înainte, într-o sfortare zădărnica de a se smulge îmbrățișării stâncii.

Iartă-mă, Cezare. N-am vrut să se sfârșească așa.

Croncănitul m-a făcut să tresar: un corb mă privea de pe creasta zidului, alții se roteau în văzduh... Chiar atunci, vântul mi-a adus un iz dulceag - duhoarea morții. Păsările o simțeau și ele, chemându-le, tot mai ațâțătoare. Ceva le oprea însă; niciuna nu se înfruptase din leșul osânditului, nu îi ciugulise luminile ochilor. Rămâneau în tărie, râvnind și necutezând să se apropie - ca și cum prada ar fi fost a unui vânător mai de temut decât lupii.

M-am răsucit, întâlnind privirea sumbră a lui Drago. Ce aștepta? Cu mine, păsările or să cuteze, poate, mai mult.

— Du-te acum, femeie.

— Să mă duc... unde?

Mă uitam când la el, când la soldati, încercând să pricep. Drago Lanza mi-a întors spatele și a pornit

spre Curtea Armelor, urmat de ceilalți.

Am rămas singură cu stârvul de care păsările morții nu îndrăzneau să se atingă... Drago nu ieșea din cuvântul *lui*. Dacă signor Corrado poruncise să-mi mai târăsc o vreme umbra neînsemnată sub soare, atunci...

— Ce are de gând cu mine, Cezare?

Răstignitul nu mi-a răspuns. Doar corbul s-a înălțat, alăturându-se celor din văzduh. Ascultam fâlfâitul aripilor negre - sau era vântul încurcat prin scobiturile stâncii? - când am auzit un glas răsunându-mi sub frunte:

În Fortăreață, până la moarte.

Și înțelegerea a venit, deodată: signor Corrado nu mă cruțase. Îmi dăduse osânda potrivită.

Mergeam, fără să mă uit pe unde calc: un pas, încă unul... Înaintea ochilor nu vedeam decât corbii, trupul țintuit în piroane.

Unde te-am adus, Cezare...

Niciunul dintre noi nu s-a ales cu ce crezuse că va primi.

Am împins ușa bucătăriei și femeile și-au ridicat privirile - dar numai o clipă. Stăteau strânse laolaltă, pentru a se apăra parcă de o primejdie.

— Ce vrei?

Vocea Mirandei m-a lovit ca o palmă. Ce puteam să mai vreau?!

— Apă... atât.

Butoiul era în celălalt capăt al încăperii și am uitat de orice în afară de porunca setei - să beau, să sting focul ce îmi ardea în piept... N-am apucat: stăpâna bucătăriilor îmi tăiașe calea.

— Aici nu este nimic pentru tine.

Câteva slujitoare își înălțaseră capetele, mă ațin-

teau cu vrăjmășie. *Du-te. O să chemi blestemul asupra noastră.* Le-am răspuns cu fulgerarea mâniei: *Am vrut să plec și nu m-au lăsat!* M-am uitat la turma aceea de oi îngrămădite, așteptând satârul măcelarului. Mirosul fricii umplea odaia - jilav, ca al lânii udate de ploaie. Miranda rostise adevărul: n-aveam ce căuta acolo.

La fântână, găleata era pe ghizd, plină și am început să beau cu sorbituri mari. Mă oprisem ca să răsufli, cu apa șiroindu-mi pe gât, pe brațe, când privirea mi-a lunecat în două adâncuri albastre: ochii lui Angelo.

— Ai rămas. Ți-am spus eu!

Copilul nimănui putea vorbi - nu fusese o închi-puire. Nici asta, nici ce-mi spusese acum patru nopți. *Ea n-o să te lase să pleci.* M-am aplecat, zgâlțâindu-l de umeri.

- *Ea?*

— *Fortăreața, f*

Angelo mă privea cu nevinovăție, dar m-am înfiorat. Acolo, lângă *Zidul Umbrelor...*

— *Ea...* este un glas?

— Uneori.

140

Casa fără cărți

Rodica

Nu puteam să cred, dar nici să mă îndoiesc. Glasul acela... II auzeau toți și fiecare? Așa, ascultarea lor oarbă începea să capete înțeles.

— Miranda, Bianca, celelalte...

Copilul mi-a pus palma peste buze:

— Doar tu. Niciodată altă femeie.

Un glas ce porunceă numai bărbaților... Ce înțeles să aleg din asta?

— Du-mă la *ea*!

Angelo m-a luat de mână și mi-am potrivit pașii

după ai lui. în fața Capelei Negre, mi-a strâns degetele, complice.

Aici?, l-am întrebat cu privirea. A dat din cap, bucuros că ghicisem - pentru el, totul era un joc. Pentru mine, un coșmar cu ochii deschiși. Ce era pentru *ea*?

M-am apropiat de lăcașul cu pereți ca niște oglinzi întunecate.

— Intră! m-a îndemnat Angelo.

Beznă, umezeală, duhoarea stătută pe care o simțisem și în temnița-hrubă. Venea laolaltă cu apăsarea ce-mi strivea pieptul, îmi curma răsuflarea...

M-am răsucit, cu o întrebare pe buze; însă în spatele meu nu mai era nimeni.

Am ieșit repede, tremurând de un frig asupra căruia soarele amiezii n-avea nicio putere... Atunci am auzit pași. Angelo?

Signor Corrado era singur, fără Drago, câinele lui credincios, fără haita în zale. A trecut pe lângă mine

141

Casa fără cărți absent, preocupat, ca- Rodica totdeauna. Dar, ca niciodată, avea ~~~~~ privirea tulbure, bântuită de o neliniște geamănă cu a mea.

Dacă *ea* era un vis rău, atunci îl visa și el.

Ochii femeii se lărgiseră de spaimă. Fiindcă acum știa. Văzuse *Zidul Umbrelor*, leșul vegheat de corbi... înțelesese însă de-ajuns?

Am urcat treptele încet, simțind parcă apăsarea anilor. Cei Patru din Capelă își meritau soarta. Cezare însă... Nu păcătuisese decât cu simțirea.

A murit cu numele tău pe buze, Francesca.

În turn m-au primit pereții acoperiți cu hărți, masa de scris, patul din fier... Cufărul rămăsese desferecat și am scos caseta de abanos, am deschis-o. Strălucirea smaraldelor mi-a adus chipul, glasul mamei. *Pentru cea care îți va purta numele, îți va zămisli fiul.* Douăzeci de ani, colanul zăcuse acolo, uitat. Îl țineam în palmă ca pe un lucru străin, căruia îi descopeream abia acum rostul, când dangăte de clopot au cutremurat văzduhul: două scurte, unul lung.

Drago a dat ușa de perete.

— Corabie dinspre miazăzi!

În golf, una dintre navele mele înălța pânzele, soldații își încărcau muschetele, pregăteau căngi. Un stol de corbi se rotea, răbdător, peste *Zidul Umbrelor*. O co-

142

*Casa fără cărți*_rabie venețiană avea Rodica să își întâlnească ursita. Un chip de piatră își urla chinul, fără glas. Ancora se ridicase șiroind din adâncuri, nava cu pânze negre se smucea către larg, în ochii soldaților ei lucea pofta de a ucide. Nu trebuia decât...

— Lăsați-o să treacă!

Un zvâcnet al colțurilor gurii - apoi uimirea lui Drago s-a prefăcut în ascultare. Și a plecat să ducă celorlalți porunca.

M-am uitat la scrisorile sigilate, la cele care așteptau răspuns: din Anatolia, de la Vatican, din Genova. Am desfăcut-o pe ultima: genovezii născociseră o catapultă care să fărâme orice meterez... Chiar așa? Știam niște ziduri nu prea lesne de năruit.

Am luat o filă albă, am muiat perna în cerneală, însă literele nu voiau să se aștearnă. Epistole, hărți, sigilii, cheia scrierilor secrete - îmi păreau dintr-o dată lipsite de noimă. M-am ridicat și m-am dus la fereastră.

Corabia venețiană trecea pe dinaintea *Fortăreței*, cu pânzele umflate de vânt. Prin lunetă, vedeam neguțătorii îngrămădiți la prova, marinarii cățărați pe catarge. Cu toții se uitau la zidurile crenelate, crescute parcă din stânca falezei.

Minunați-vă. Putea să fie ultima priveliște care să vă bucure ochii.

Corabia se îndepărta lunecând pe ape liniștite, sub un cer senin, până ce s-a topit înspre miazănoapte. Zarea din care așteptam să apară - peste o zi, peste un veac - corăbiile dușmane.

143

Casa fără cărți Rodica Bretin

Vor mai veni vreodată?

Gândul nefiresc, blasfemia îndoielii... *Ea* auzise - însă durerea n-a venit. Veghetorii dormeau acum. Poate că... Nu, tăcerea aceea avea un alt înțeles.

Curând, o să-1 aflu.

ȘAPTE

Bianca mă asculta, răbdătoare, în timp ce îi deslușeam puținul înțeles pe care izbutisem să îl aleg ori să-l cuprind cu mintea. Când am terminat, a rămas pe gânduri.

— De unde știi?

I-am mărturisit adevărul:

— De la Angelo.

Bianca a încuviințat, ca și cum i s-ar fi făcut deodată lumină.

— Copilul mut. Înțeleg.

Nu mă credea. N-auzise glasul *ei* și... Poate era mai bine. De ce să o amestec? Uneori, ignoranța poate fi un scut. Să-i spun că născocisem totul...

N-am apucat. Bianca încremenise și se uita peste umărul meu - la ce? Nu era decât un soldat care... se

oprise și ne privea.

— Se uită la noi, am murmurat neîncrezătoare.

— Nu la noi. La tine.

Un gând nebunesc mi-a fulgerat în clipa aceea prin minte.

144

Casa fără cărți Rodica Bretin

— Mai vrei să scapi de aici?

A șovăit doar o clipire de pleoapă.

- Da!

— Atunci, ce așteptăm?!

Am tras-o după mine pe lângă soldatul care nu ne scăpa din ochi, printre slujitorii ce se dădeau la o parte, prin fața bucătăriilor unde femeile au ieșit să afle de cine fugeam.

În odaie, Bianca s-a lăsat dusă înaintea oglinzii.

— Uită-te... dar altfel. Ca la o străină.

Ce vedea? O fată în rochie cenușie, încheiată până la gât, cu părul strâns și chipul umbrat de crețurile bonetei. Negustoreasa Ruggeri își deprinsese copila să își ascundă frumusețea - atât de bine că nu-mi rămânea decât să o bănuiesc. Venise însă timpul unor noi învățături.

I-am desfăcut șireturile corsajului, dezgolindu-i umerii, lăsând să se ghicească promisiunea sânilor. I-am scos boneta și neașteptata bogăție a pletelor a țâșnit din strânsoare. Ruggeri-tatăl nu și-ar mai fi recunoscut fiica... Am apucat-o de bărbie: puțin roșu o să-i învioreze obrajii palizi, va da strălucire buzelor.

Bianca și-a oglindit chipul cel nou, s-a rotit pe călcâie. I-am arătat cum să se miște încet, unduitor. A făcut câțiva pași, scuturându-și șuvițele de culoarea mării.

— Bianca!!

Ne-am uitat la bucătăreasa care încremenise în prag, apoi una la alta - și am izbucnit în râs. Miranda

Casa fără cărți Rodica Bretin

fulgerat cu privirea, după care ne-a întors spatele, plecând mânioasă.

Bianca mi-a zâmbit complice și i-am întins pieptul meu de fildeș.

— Începe cu asta.

De mâine, aveam să o învăț meșteșugul curtezanelor din Veneția. Astăzi însă... Am sărutat-o pe obraz și am ieșit, lăsând-o înaintea oglinzii, să se deprindă cu chipul pe care, curând, i-l vor cunoaște toți.

Pe Angelo nu l-am găsit la bucătărie, nici la grajduri; parcă intrase în pământ. Soldatul care își ducea calul la potcovar a întors capul după mine: deci, era adevărat. Ceva îi trezise. Unul de-al lor murise pentru o femeie. Voiau să vadă dacă meritam?... Nu era încă dorință în ochii lor - dar va veni și aceea. Fuseseră cândva bărbați; o să îi ajut să își amintească.

M-am așezat pe trepte, uitându-mă la soldații din Curtea Armelor. Câte unul își încetineau pașii, mă măsura o clipă, apoi își muta privirea, grăbit să se alăture celorlalți. Teama lor mă făcea să râd: nu-mi pusesem în minte să aleg un alt Cezare. Aveam să-i ispitesc pe toți, fără părtinire. În câteva săptămâni, o să-i arăt Biancăi Venetia...

— Este frumoasă, Venetia ta?

Ivit, ca-ntotdeauna, când nu mă așteptam, Angelo mă privea cu ochii nevinovăției. Copilul mut vorbea; de ce nu mi-ar auzi și gândurile?

I-am spus atunci despre Orașul din Lagună: gondole lunecând pe unde, muzică, strălucire... marea care

oaspeții serii... o cupă de vin băută pe nerăsuflăte, femei cu umerii strălucind de argintul Lunii... o serenadă sub verandele umbrite, foșnetul unei rochii, o îmbrățișare în beznă, sub un pod... bătaii în poartă la ceas târziu de noapte... lampioane plutind pe cerul negru al apelor... marea, săpând sub temeliile palatelor... Un oraș pe care valurile o să îl smulgă într-o zi uscatului, purtându-1 departe, în larg, ca pe o corabie de piatră.

Veneția era toate astea și câte altele... Copilul tăcea, încercând să le cuprindă cu închipuirea. Însă, cum ar fi putut? Cunoștea doar locul unde se născuse.

— Atunci, de ce ai plecat?

Pentru că fiecare oraș are două fețe: unora le arată luciri de candelabre, altora șobolanii din pivnițele mucegăite. Cheia descuind ușile Veneției se purta la brâu, în pungi de mătase, iar clinchetul monezilor răsuna pretutindeni, amuțind murmurul valurilor. Pe primul, băiatul nu-1 auzise, nu știa ce înseamnă. I-am ciufulit creștetul - aurul pletelor lui n-avusese vreodată preț.

— Este o lume largă, Angelo. Oamenii pleacă, se întorc...

Asta putea înțelege. Și lui îi plăcea să colinde prin *Fortăreață* - o cunoștea piatră cu piatră.

— Aici, mă ai pe mine.

Mi-am trecut brațul peste umerii lui, ținându-1 strâns. Angelo era ceva care, *acolo*, îmi lipsise. Un fiu:

vlăstarul unei dorințe nebunești... Nicio sămânță bărbătească nu-mi rodea în pânțele. Nu trebuia să beau fierturi amare, să mă păzesc de Lună. Eram stearpă,

așa mă născusem - darul sortii sau un blestem?

Mi-am lipit obrazul de al lui Angelo:

Ești tu, copile, cu adevărat al meu?

S-a răsucit, privindu-mă în ochi ca și cum... Apoi s-a ridicat și n-am găsit puterea să-l opresc. Dispăruse după zidul bastionului, când, deodată, am știut ce aveam de făcut. O învoială cu glasul fără trup? Fuseseră și lucruri mai neîntâmplăte pe lume, deși nu-mi aminteam care... Liniștea *Fortăreței* pentru Angelo și Bianca. *Ea* nu o să le simtă lipsa; nici lor, nici mie. O *puttana*, o fată, un copil... Și nimeni nu îi va afla taina - o s-o ducem cu noi în mormânt, când ne va fi sorocul.

Într-o clipă am fost în picioare, cu hotărârea luată. Târgul îmi părea cinstit: ale ei erau Veșnicia, țeluri dincolo de înțelegerea omenească. Eu n-aveam de pierdut decât pustiul din suflet. Odinioară îl crezusem tărie - fusese doar însingurare.

În Curtea Capelei, pașii mi s-au încetinit fără voie. Vedeam lăcașul cu ziduri înegrite, ușile date de perete. O să intru pe sub bolta întunecată, în încăperea unde... Și mai departe? Lespedea, chipurile ieșind din piatră - gândul la ele m-a făcut să șovăi. Ce mă duceam să înfrunt? M-am scuturat de spaima care îmi îngheța sângele. *Ea* o să mă asculte; trebuia. Altfel... O să-i învrăjbesc fiii, o să-l ridic pe unul împotriva al-

148

*Casa fără cărți*_tuia, pe toți împotriva Rodica tuturor. O să zgudui temeliiile *Fortăreței* până ce porțile se vor deschide înaintea noastră!

Când l-am văzut pe bărbatul din umbra portalului era prea târziu.

— La o parte, Drago.

S-a uitat împrejur; lui îi vorbisem?

— Ți-ai pierdut mințile, *puttana*?

— Mai bine *puttana* decât câinele *ei*...

Drago și-a încleștat fălcile, apoi toate s-au învălmășit: chipul crunt al Maestrului de Arme... Cezare, răstignit pe zid... sabia ieșind din teacă... lespedeaua cu prea multe nume pentru un singur mormânt... lumina din ochii Biancăi - *ia-mă cu tine*... brațul lui Drago, ridicându-se nefiresc de încet... o voce de copil, rugătoare - *ea n-o să te lase să pleci*... glasuri ce mă chemau din străfundurile beznei... un chip de piatră care îmi rostea osânda - *aici, până la moarte*.

Mi-am coborât pleoapele peste gândul din urmă. *Fortăreața* îmi dădea, iată, un răspuns... Izbitura fierului pe fier m-a făcut să deschid ochii: două săbii încremeniseră, încrucișate, peste creștetul meu. Signor Corrado și-a rotit brațul, lovind o singură dată și Drago a lunecat în genunchi; vinele de la tâmpile i se umflaseră, zvâcneau.

— Femeia își caută moartea, a șuierat.

— Nu astăzi o va primi. Și nu de la tine.

Și-a întors sabia în teacă, netulburat. Pentru mine nu irosise nici măcar o privire. M-a lăsat acolo, lângă

149

Casa fără cărți

Rodica

Drago, fără să-i pese că îmi dăduse - odată cu viața - o îndoială nouă.

N-am răspunsul pe care mi-l ceri, Francesca.

După zece pași m-a oprit o fată; avea în ochi spaimă, dar și ușurare. Mi-a apucat mâna, sărutând-o.

— Mulțumesc..., a murmurat.

Am privit-o cu luare-aminte. Fata neguțătorului... Așadar, micuța Ruggeri o iubea pe Francesca. Și ea.

Lângă Bastionul de Miazăzi am deslușit glasuri: scăzute, fărâmitându-se sub suflarea vântului. Lo-

renzo și alți patru vorbeau despre venețiană și... *pe drumul apelor, toți de pe corabie o avuseseră*. Chiar și el, Lorenzo... Mintea, însă ceilalți l-au crezut; de ce n-ar fi făcut-o?

Când m-a văzut, zâmbetul, mulțumirea i s-au șters de pe chip. Soldații încremeniseră, însă neclintita lor supunere nu izbutea să mă înșele - în vremea din urmă le fierbea în sânge și altă patimă decât cea a luptei... Râvneau o femeie, una anume. Dar Francesca era de trei luni în *Fortăreață*, sub privirile lor nepăsătoare. Le deschisese ochii osânda lui Cezare? Nu putea fi numai asta.

Vedeau, fiindcă ea voia să vadă.

La semnul meu s-au împrăștiat, abia ascunzându-și ușurarea. Lorenzo făcuse câțiva pași, când l-am întors

150

Casa fără cărți Rodica Bretin

din drum. Voiam să îmi spună și mie cum o tăvălise pe Francesca în cală, peste saci și baloturi. Ardeam să îi bag vorbele înapoi pe gât, una câte una.

— Cine era căpitanul vostru?

Lorenzo a căscat ochii mari - nu asta aștepta să îl iscodesc.

— Signor Cardano.

Numele nu-mi era străin... Odinioară unul dintre noi, Cardano izbutise să fugă de mânia *ei* sau așa a crezut pentru o vreme. *De ce te-ai întors, căpitane? Nu mai aveai mări și oceane de străbătut?* După cincisprezece ani, venise să moară în apele astea.

Și să o aducă pe Francesca.

Acum, venețiana voia să plece. își urmărea gândul cu o îndârjire ciudată la o femeie. Astăzi, încercase să își lepede sfidarea în lăcașul *ei*.

Cineva i-a spus. Cezare nu știa. De la cine aflase?

Rezemat de un portal, Angelo mi-a întors privirea. De la o vreme nu mai umbla zdrențăros, murdar. Francesca se îngrijea de el - îi cususe haine noi, îi dădea să mănânce. Angelo și Francesca. Băiatul orfan, frumos ca un heruvim găsisese în străina venită de departe ceva care-i lipsise dintotdeauna: o mamă, o soră?

— Tu ce crezi?

Copilul mut... Să fie cu putință?! Sub frunte, gândurile îmi băteau la porți zăvorâte; degeaba căutam să aleg vreun înțeles.

— Nu cred nimic. Spune-mi.

151

Casa fără cărți Rodica Bretin

Și m-am uitat în ochii albaștri ai unui copil bătrân cât lumea.

— Francesca nu trebuie să plece. Niciodată.

Era dorința lui sau a *Fortăretei*? 9 9

În Curtea Armelor, câțiva soldați se adunaseră și vorbeau iarăși despre femeia venită din Venetia. Am zâmbit, fără voie: eu, Angelo, soldații mei - pe toți ne unea, încă o dată, același țel: voiam ca Francesca să rămână aici, cu noi.

Era, însă, de ajuns?

OPT

Bărbatul mă aținea fără fereală - scânteia din ochii lui devenise flacăra, mistuia. I-am trecut pe dinainte cu prefăcută nepăsare... Lângă Bastionul de Miazănoapte m-am oprit, îngăduindu-le celor de pe ziduri să mă cerceteze în voie. Trebuia să le hrănesc dorința, să le răsplătesc răbdarea.

Porneam prin *Fortăreață* odată cu zorii. Mă

arătam pretutindeni, urmărită de privirile tuturor, iar pașii mei stârneau flăcări în jarul ce n-apucase să se răcească. Numai în Curtea Trecerii nu călcam vreodată - Cezare fusese ispitit îndeajuns.

Câtiva soldați o înconjuraseră pe Bianca... Șalul îi lunecase de pe umeri, ca din întâmplare - *să dezvălui și să ascunzi*. Buzele îi picurau vorbe ca pe niște taine

152

Casa fără cărți - să promițifără să dai Rodica vreodată. Nu îmi irosisem învătăturile. Bianca avea câte ceva pentru fiecare. Din surâsuri grele de înțeles împlotea o plasă în care bărbații se încurcau fără să bage măcar de seamă.

M-au văzut venind și toate privirile s-au întors spre mine, îngemănate de aceeași ardoare. Pe fata neguțătorului o uitaseră, ca și cum n-ar fi fost acolo. Când le-a simțit răceala bruscă, nepăsarea, o fulgerare i-a trecut pe sub pleoape. I-am cuprins mijlocul, aplecându-mă să-i șoptesc:

— E doar un joc, Bianca. Uneori, drumul te face să uiți încotro te îndrepti.

Bărbații ne aruncau vorbe tot mai cutezătoare. Cu-
»

rând, nu le va mai fi de-ajuns să își umple ochii. Vor umbla după noi la lumina zilei, asemeni unei haite stârnite.

— Ce înseamnă asta?!

Soldații s-au răsucit spre Drago fără să se tulbure. Niciunul nu se clintea; îl măsurau cu ochi îngustați, de fiare la pândă. Întins prea mult, lațul ascultării stătea să se rupă. Drago însă, nu pricepuse, așa cum nu auzea vuietul furtunii gata să se dezlănțuie. Când a dus mâna la sabie soldații au făcut la fel și am știu că va curge sânge.

— Destul.

Comandantul nu ridicase glasul, însă armele au

rămas toate în teacă. Drago, soldații se îndepărtau și ne pregăteam să le urmăm pilda, nu și pașii, când porunca lui signor Corrado m-a încremenit:

153

Casa fără cărți

Rodica

— Vino, Francesca.

L-am urmat - ce altceva puteam face? - prin curte, pe scările spre Turn. Sus, bărbatul s-a dat la o parte, lăsându-mă să pășesc înăuntru. Ce mă adusese să văd?

O încăpere austeră ca o chilie, cu pereți acoperiți de hărți. Mi-a spus despre rostul lui, al celorlalți, despre veghea ce avea să se sfârșească într-o zi - mâine sau peste un veac. Ziua când corăbiile dușmane...

— Și dacă n-o să mai vină?

Ți-ai irosit viața în așteptare.

Continua să mă cerceteze cu neliniștitoare stăruință. Nu îmi râvnea trupul. Voia însă ceva de la mine - ce?!

— Vreau să înțelegi.

O șoptă abia ghicită din mișcarea buzelor subțiri, palide. Gura aceea, deprinsă a porunci viața sau moartea... sărutase vreodată?

— Lasă-ne să plecăm, signor Corrado.

Îndrăzneala mea l-a făcut să zâmbească. Mă întrebam până unde va duce îngăduința...

— Tu și fata neguțătorului?

Am încuviințat, cu ochii într-ai lui. Nu erau cenușii, cum crezusem, ci de albastrul întunecat al apelor la asfințit.

*

— Bianca și Angelo. Îi iau cu mine.

— Angelo?!

S-a tras înapoi, cu trăsături împietrite deodată.

— E doar un copil, am stăruit.

Pășisem într-o mlaștină și fiecare vorbă nu făcea decât să mă afunde mai adânc. A urmat o tăcere pe care nimic nu venea să o curme. Corrado isprăvisese, eu la fel. Eram gata să plec, când m-a oprit:

— Francesca!

Răceala pietrelor a înflorat-o. Smaralde, lucind pe pielea de alabastru. Veșnicia și clipa, îngemănate în licăririle nestematelor, în ochii femeii. Și-a trecut degetele peste colan, parcă neîncrezătoare.

Ce să fac cu tine, Francesca? Să te iubesc sau să te dau pierzaniei?

Mi-a luat mâna, apăsând-o peste zvâcnetele inimii ei.

'Nimeni n-ar vedea, n-ar știi, spunea privirea Francescăi. Era o *puttana* - uitasem?

— Noi, am știi...

Femeia însă, n-a înțeles.

— Sunt și alte feluri de a face dragoste.

Neputința mea este altfel decât crezi, Francesca.

I-am atins buzele, apoi mi-am coborât mâna de-a lungul gâtului, am strâns. încă puțin și trupul acela nu va mai ispiți niciodată pe nimeni. începuse să răsuflă scurt, repede... I-am dat drumul, înainte ca gândul să devină faptă.

— Toți te vor. Nu-ți ajunge?

— Ti-e frică de ea.

Am ridicat din umeri.

— Poate.

Și-a sticlit albul dinților de lupoaică.

— Atunci, așteaptă-ți rândul.

Vorbele mi-au adus tot sângele în obraji, ca o palmă. Dacă o doream? Mi-aș fi vândut sufletul pentru o noapte cu ea... Nu umbra lui Cezare Mantegna stătea între noi, nici râsul unei târfe. Mă oprea ghimpele îndoielii: era dorința mea sau porunca *Fortăreței*?

— Este un joc primejdios, am spus.

— Numai pentru tine. Pe curând, signor Corrado.

M-am uitat cum cobora scările, urmărită de privirile celor de la creneluri. În curte, doi soldați i-au ținut calea; a zăbovit cât să le arunce o vorbă, un surâs. Amândoi o râvneau, păzindu-se unul pe altul. Ocrotită de pânda fiecăruia, rămânea de neatins. Toți nu făceau decât să îi dea târcoale; pofta și înfrânarea cântăreau încă la fel. Dar într-o zi...

Am simțit arsura unei priviri: unul dintre oamenii *mei* mă scruta cu bănuială. O văzuse plecând pe vene-țiană și... Cuteza să mă judece?!

Am coborât din turn, printre soldații care au înțepenit, cu archebuzele în mâini. Unii nu își plecau destul de iute frunțile; în ochii lor mocnea ceva... Sămânța sădită de Francesca prinsese rod. Pașii mei îi făceau să tresară, glasul meu le aducea încremenirea. Se supunea încă... dar până când?

156

Casa fără cărți

Rodica

Ea știa totul - de ce nu i-aș cere deslușire?

Capela cu ziduri fumurii, ușile întotdeauna deschise... Am pășit pe sub portal, prin coridorul la capătul căruia mă așteptau întunericul și răbdarea de piatră a *Fortăreței*.

Torțele ardeau, subțind bezna și l-am văzut pe Angelo cu palmele lipite de lespede. Ce își închipuia că face?! Numai un bărbat, un războinic putea atinge

mormântul. Angelo nu era nici una, nici alta.

O strălucire albastră tâșnea dintre degetele băiatului, un scrâșnet alungase liniștea capelei: lespedea se mișca, șerpi de lumină se prelingeau prin deschizătura tot mai largă. Mi-am strivit pumnii de zid, ca durerea să mă trezească!

Coborâsem eu însumi viziera peste chipul înghețat în moarte al celui dinaintea mea. Lespedea pecetluisese apoi mormântul și nimic n-ar fi trebuit să o clintească până ce urmașul meu n-o să-mi așeze înăuntru trupul fără suflare. *Fortăreața* avea grijă de fiii ei, în viață și în moarte. Cu credința asta o slujisem atâta vreme. Acum, băiatul venea să mi-o clatine. Era unul dintre Aleși?

— Sunt Cel-care-vine-după-tine.

Angelo mă privea cu o liniște care m-a înflorat. Apoi a trecut pe lângă mine și, până să mă dezmeticesc, ieșise.

Am rămas singur lângă mormântul Primului Fiu. Piatra era caldă, vie, iar dedesubt simțeam bătaile unei

157

*Casa fără cărți*_inimi uriașe, tot mai Rodica rare, până ce n-a mai fost decât
încremenirea.

îmi rămăsese totuși o întrebare și i-am dat glas:

— Ce trebuie să fac?

NOUĂ

Asfințitul vărsa cenușă peste metereze, umbrele se lungeau, când bărbatul a apărut pe neașteptate, tăindu-mi calea. Își alesese bine locul: o trecere îngustă, între două ziduri. Am dat să mă strecor pe lângă el -

degeaba. Atunci i-am zâmbit, într-o promisiune mincinoasă. Lorenzo însă, știa; și avea să își ia singur ce nu voiam să îi dau.

Mă trăgeam înapoi, pas cu pas, când... Bărbatul a încremenit, năruindu-se fără un geamăt. M-am uitat la mânerul pumnalului care îi ieșea dintre umeri, apoi la Drago. De unde se ivise?

— Pleacă!

Șovăiam, așteptând încă lovitura care să-mi aducă cruțarea lui Drago Lanza... Apoi m-am pomenit alergând, tot mai repede.

În ușa odăii noastre m-am oprit, să-mi trag răsuflarea. Dinăuntru răzbăteau clipocitul apei, glasuri: Angelo și Bianca. Fata îl săpunea, cu mânecile suflecate; l-a băgat cu capul sub apă și Angelo a ieșit, scuturându-se și împrôșcând stropi, ca o pisică - doi copii ju-

158

*Casa fără cărți*_cându-se fără să știe Rodica ori să le pese dacă lumea se năruia în jurul lor. Uneori, îi invidiam.

Am închis ușa, cu zgomot. Bianca și-a ferit privirea, stânjenită, apoi a luat găleata și s-a dus să o umple.

Angelo mi-a arătat buretele, săpunul, cu prefăcută neajutorare. Le-am luat și am început să-l spăl. Avea o piele atât de moale... Peste ani, va ajunge tăbăcită de soare și vânt, brăzdată de cicatrici. De ce nu putea să rămână mereu așa?

Copilul și-a ridicat ochii spre mine.

— O să mă părăsești?

Glasul îi era înecat de lacrimi.

— Nu, Angelo. Niciodată!

Promisiunea l-a făcut fericit. Și-a îngropat fața la pieptul meu, primindu-mi dezmierdările, iar florii care îl scuturau au încetat.

Copilul meu... Venit atât de târziu, unde nu credeam, când nu te mai așteptam. Vom pleca la Veneția, împreună.

M-a privit cu tot seninul cerului în priviri.

— Pot dormi aici? Numai în noaptea asta...

L-am ajutat să se îmbrace cu una din cămășile Biancăi și s-a întins cu grijă în patul meu, de parcă se temea să nu spulbere un vis. Copilul nimănui dormea pe pământ, pe lespezile reci. Era întâia oară într-un așternut. Și-a lăsat capul pe pernă, a închis ochii.

— Te iubesc, Francesca.

— Vise de aur, am murmurat.

Și eu te iubesc, Angelo.

159

Casa fără cărți Rodica Bretin

L-am învelit până sub bărbie, am suflat în lumânări. Adormise deja când m-am strecurat afară.

În curte, stăruia o beznă atât de adâncă încât nu vedeam pe unde merg. La răstimpuri mă opream, ascultând tăcerea. O suflare de vânt a sfâșiat negurile și, la lumina lunii am deslușit fântâna, găleata uitată lângă ghizd... Unde era Bianca? Chiar atunci, fluturarea unei mantii mi-a atras privirea.

— Bianca!

Nu m-a auzit; încotro grăbea la ceasul acela târziu?

Am urmat-o, tinându-mă în umbra meterezelor. Fata nu se ferea, nu se uita peste umăr. Am intrat sub un portal și, când am ieșit, dispăruse... Eram în Curtea Capelei. Ușile lăcașului-criptă stăteau, cantotdeauna, deschise. Un gând m-a înfiorat:

Las-o în pace pe Bianca. Dacă mă chemai, aș fi venit.

Nu era destul adevăr în asta - dar m-am silit să pășesc în bârlogul celei-fără-trup... îndată, flăcările tor-

țelor s-au micșorat, ca atinse de o suflare rece.

Te așteptam, Francesca.

— Ce vrei de la mine?

Fusesse o șoaptă - piatră azvârlită în mlaștina de li-niște a Capelei. Nu credeam că voi primi răspuns; și nu pe acela.

Eu, nimic.

Mi-am înghițit uimirea.

— Atunci, cine?

Cine... cine... cine...

160

Casa fără cărți

Rodica

M-am uitat la cele patru chipuri de pe lespedea mormântului, încremenite în veșnicie: ochi orbi, guri căscate într-un urlet mut. Iar al cincilea... Cezare?!

Am ingenuncheat, întinzând mâna spre obrazul de piatră. Era cald, buzele i se mișcau.

Francesca...

Cezare mă ațintea rugător, cu nesfârșită răbdare, îngăduință, așteptare. Ceilalți au deschis ochii, chemându-mă:

Francesca... Francesca...

Glasurile îmi ciocăneau fruntea pe dinăuntru, necurmat, înebunitor.

Cineva mă apucase de umeri, mă scutura. Cei cinci își bulbucaseră ochii a mânie și, venind parcă de departe, am deslușit șoapta lui Corrado:

— Vino cu mine.

În urma noastră, strălucirea răbufnind din Capelă umplea noaptea. Francesca s-a înfiorat. Trecuse pe lângă o gură de iad și o știa.

În Curtea Armurilor am zărit ceva, ca o umbră. Am încleștat pumnalul, dar silueta de beznă nu s-a clintit.

— E Bianca...

Mâna Francescăi pe brațul meu, topindu-mi încordarea. Fata s-a răsucit dintr-o zvâcnire; gluga i-a căzut, dezvelind un chip pe care spaima s-a prefăcut în ușurare.

161

Casa fără cărți

Rodica

Caii așteptau lângă Bastionul de Miazăzi, unde îi lăsasem. Văzând burdufurile cu apă, păturile legate de șei, Francesca s-a uitat la mine întrebător - da, era liberă să plece. Nu asta râvnise? Când i-am întins frâul, a șovăit.

— Și Angelo?

O clipă, una singură, am fost gata să îi spun *cine* era micul ei heruvim. M-ar fi crezut?

— Nu l-am găsit nicăieri, am mințit.

— Fără el nu plecăm. Este în...

Am lovit-o scurt, în tâmplă; până să lunece la pământ, o săltasem de-a curmezișul șei. Am apucat calul de dârlogi și Bianca m-a urmat fără o vorbă.

Pășeam încet, încercând să îmi amintesc drumul... După Bastion începeau niște ziduri ruinate, cornișe sparte, scări năruite, portaluri ridicându-se dintre mormane de dărâmături. Un labirint prin care mă călăuzeau doar sunetele: murmurul mării, șuietul vântului, foșnetul copacilor din pădurea încă nevăzută, dar tot mai aproape... Într-un târziu am zărit lucirea grilajului, poarta.

Am potrivit cheia în broască, răsucind cu amândouă mâinile, apoi am împins; la a patra încercare s-a deschis.

Francesca nu se trezise. Am așezat-o în sa, încăle când la rândul meu. O țineam mai strâns decât ar fi l

trebuit, să-i simt căldura trupului lipit de al meu, rotunjimea molatică a sânilor tresărind la răstimpuri.

Casa fără cărți Rodica Bretin

Mi se lăsase greu în brațe, dăruită acelui somn nefiresc... I-am răsfirat șuvițele de pe ceafă cu răsuflarea, mi-am lipit buzele de pielea mirosind a iasomie. Gura mi-era uscată, un sfredel de foc îmi sfârteca măruntaiele. Tot ce râvnisem vreodată se afla acum înnebunitor de aproape...

Am smucit de frâu: printre trunchiuri se deschidea un drum bătătorit de copite și roți.

Francesca își venea în fire. O stângeam încă la piept, de parcă cineva ar fi vrut să mi-o smulgă. I-am dat drumul și am descălecat, dintr-o singură mișcare - de ce să amân ce nu putea fi amânat?

— în zori sunteți la Ragusa, am spus.

De acolo, o corabie le va duce la Veneția. Am pus punga în mâna Biancăi - aur, destul cât să plătească prețul călătoriei, cât să trăiască un an, doi, fără grija zilei de mâine.

Francesca s-a răsucit în șa, căutându-mi privirea:
— Ai grijă de Angelo.

Mi-am încheștat fălcile. *El o să aibă grijă de mine.* În loc de asta, am încuviințat. Nu era o minciună - aveam să-mi țin promisiunea, deși nu cum credea Francesca.

S-a aplecat pe neașteptate, sărutându-mă. *Sunt și alte feluri de a face dragoste*, îmi deslușise odată.

Nu pentru mine, i-am spus fără glas, în timp ce își îndemna calul în urma Biancăi. Le-am privit cum se îndepărtau, înghițite de umbrele pădurii... Apoi am rămas singur: carapace din came și oase, goală pe dinăuntru.

Fusesem vreodată mai mult?

Razele Lunii, clătinarea frunzișului nășteau nălciri - fruntea lui Cezare ieșind din piatră... chipurile celorlați, cu guri căscate într-un urlet mut... mâinile lui Angelo trezind strălucirea lespezii.

Sunt *Cel-care-vine-după-tine*.

Am pornit înapoi, fără grabă.

Ea mă aștepta.

ZECE

Albastrul de pe pleoape, vișiniul buzelor, atât de închis încât părea negru... - chipul din oglindă mă cerceta cu luare-aminte. Văzându-i cearcănele, m-am încruntat și cealaltă Francesca mi-a întors nemulțumirea. Am muiat pensula în vopsele: încă puțină spomială peste urmele nopților irosite.

— Ești frumoasă...

Bianca m-a îmbrățișat, lipindu-și obrazul de al meu. Fusese o minciună nevinovată și m-am silit să-i zâmbesc. În seara asta nu se cuvenea să fie nimeni trist sau însingurat. Eram la Veneția, în Carnaval.

Am lăsat-o să-mi perie părul, să împletească în el panglici și flori, să-mi presare pulbere argintată peste umerii goi, peste strălucirea colanului cu smaralde. De câteva ori fusesem ispitită să îl vând, însă n-am făcut-o. *Vreau să înțelegi*, rostise Corrado înainte să mi-1 dăruiască. După trei ani, încă mă întrebam dacă...

— Grăbește-te!

Bianca ardea de nerăbdare să se amestece cu gloata veselă care se tălăzuia sub ferestre. Îi plăcea Orașul din Lagună - poate prea mult.

Mi-am pus masca: un fluture de aur și mătase. În noaptea asta n-aveam chip, nume. Bianca m-a tras de mână și am coborât în stradă.

Veneția ne aștepta.

Afară, puhoiul omenesc ne-a luat cu el. Ne-am pomenit între un bărbat cu coarne de cerb, suflând dintr-un corn vânătoresc și o nimfă cu plete verzi... Ultimii întârziați ieșeau să se alătore mulțimii, iar licuricii torțelor umpleau străzi, poduri, piețe. Veneția semăna cu o corabie în flăcări, plutind pe ape negre.

Înainte de puntea San Marco, procesiunea a încetinit. Un bărbat cu semnul lui Adonis pe frunte a trecut pe lângă noi, zâmbindu-ne. Nu l-am băgat în seamă. Mă uitam la gondolele trăgând ghirlande de crini... Valurile unduiau domol, stelele păliseră - adâncurile înmulțeau doar luminile de pe pământ. Însă marea nu dormea niciodată. Orașul era al ei, întreg, oameni și pietre. Intr-o zi, valurile or să-1 înghită...

Intr-o zi - dar nu astăzi.

Dintr-un balcon ningeă cu petale parfumate peste nimfele înveșmântate în plase aurite, peste bătrânul cu barba de alge, ce își flutura tridentul. Alături, Pan tropăia neobosit, îndemnat de bătaii din palme. Se râdea din orice, fără noimă, cu o bucurie neînfrânată.

Venețienii se pregăteau să trăiască noaptea cu frenezie, de parcă nu se sfârșea o zi, ci o lume.

Trei sunete ascuțite au străpuns văzduhul și toți am încremenit: trompetele de la palatul Dogelui vesteau începutul Carnavalului. Apoi, glasurile din jur au răbufnit iarăși, învălmășite, asurzitoare... Călare pe

un măgar alb, Bachus conducea un cortegiu de muzicanți peste Podul Rialto. Toți se îmbulzeau într-o vânzoleală nebună, grăbiți să ajungă la fântânile unde curgea vin în loc de apă.

— Vino, e Noaptea cea Mare! m-a chemat Bianca.

Ne-am pomenit între o colombină și un cocoșat care smucea de lanț o maimuță. Cineva mi-a dus la gură o cupă cu vin. Mi-am muiat buzele și i-am dat-o Bianca, care a golit-o dintr-o dată, iar ochii au început să-i strălucească. Era atât de însetată de viață... Orașul din Lagună nu îi arătase decât obrazul poleit și fiecare zi îi părea o sărbătoare. Veneția însă, îmi semăna: o *puttana* îmbătrânită, istovindu-se în plăceri care o plictiseau de moarte. Ii văzusem adevăratul chip, fără să o iubesc mai puțin pentru asta.

Tamburine, flaute, lăute, bătaia tobelor - sunetele ne mânau, biruitoare, spre Canal Grande... Doi satiri au ajuns din urmă o bacantă, au săltat-o în brațe fără să se oprească... Toți erau așa: nerăbdători, grăbiți. În alte nopți trebuiau să se mulțumească cu o atingere, o șoptă - firimituri în locul ospățului după care tânjeau. Până la Carnaval. Acum, fiecare își putea potoli foamea.

166

Casa fără cărți

Rodica

Un arlechin șoptea ceva la urechea Biancăi, care a început să râdă. La miez de noapte, femeile se dădeau primului venit fără să ceară plată. Aveam să o facem și noi, fiindcă trăiam sub cerul și după legile Veneției... Un bărbat cu mască de țap mi-a cuprins mijlocul, trăgându-mă spre el.

Toți te vor. Nu-ți ajunge? spusese Corrado. *Toți în afară de tine*, eram gata să îi răspund. N-o făcusem - ar fi fost o minciună. Tremurul mâinilor când îmi

punea colanul, lucirea de sub pleoape... Însă dorința lui nu semăna cu patima soldaților *Fortăreței*, nici cu a celor care îmi plăteau dezmierdările în arginți.

Perechile se găseau și se desfăceau neconținut, măștile ascundeau frumusețe, urâțenie, nerușinare ori sfială. Bărbatul-țap îmi căuta buzele, fără să-i pese dacă eram eu sau alta. Brusc, mi-a dat drumul, ademenit de fluturarea unui surâs. Bianca își pierduse arlechinul, însă un eunuc i-a luat locul. Îndată s-au ivit mai mulți, cu trupuri și fețe vopsite în albastru, dansând împrejurul *Ducesei*.

M-am pomenit între ea și Bianca. Săream și ne răsuceam, iar mulțimea se răsucea și sărea, clătinând corabia Veneției... Cortegiile își urmau curgerea pe străzi, peste poduri. Nimeni nu se întreba *încotro*. Nimeni nu voia să știe *de ce* ori *până când*. Singură clipa căpătase preț. Cui să-i pese de clipele-adunate? Veșnicia putea să mai aștepte.

De douăzeci de ani văd lumea printr-o fereastră. Corrado își irosise viața - corăbiile Semilunii nu veniseră, nici

9 n-aveau să se arate. În nemărginita lor sminteală, soldații *Fortăreței* se credeau un scut al Veneției. Ca să

apere, ce?! Noaptea Carnavalului, o *puttana* dansând între eunuci albaștri. Spoială peste nimicnicie.

În Piața Fântânilor, trompetele de la Palatul Dogelui au vestit miezul nopții. Întors printre noi, arlechinul și-a cufundat capul în havuz, iar clopoței scufiei au sclipit sub unde ca niște pești de argint. Bianca sorbea pe îndelete licoarea din scobitura limbii broscuiului de bronz și unul dintre bărbații albaștri i-a lins picăturile lunecând pe gât... La Veneția nu se cunoștea zăbava, amânarea. Abia născute, dorințele își aflau făgașul, împlinirea. Corrado m-a dorit cum nu fusesem vreodată - așa de mult că a avut tăria să

mă lase să plec.

Cineva mi-a încleștat brațul: *Ducesa*. Era mai înaltă decât mine, decât bărbații dimprejur. Crusta groasă de fard semăna cu o mască, însă buzele i se mișcau:

— Te caut demult, Francesca.

Uluirea mi-a secat vorbele, apoi mi-am luat seama. Erau destui în oraș care cunoșteau negoțul meu și al Biancăi.

— M-ai găsit.

Ducesa și-a strecurat mâna între faldurile rochiei. Când a scos-o, plină de strălucirea aurului, am clătinat din cap. *Fără plată în noaptea asta*. M-am uitat după Bianca. Eunucii îi legaseră o eșarfă la ochi, o împingeau, o răsuceau și ea râdea, pipăind văzduhul. Am fost gata să o chem.

168

Casa fără cărți

Rodica

— Doar tu, m-a oprit *Ducesa*.

Am ridicat din umeri, urmând-o printre saltimbanci, nimfe, dansatoare. Un bărbat săruta buzele odaliscei de bronz, o femeie se lungise pe spinarea leului de piatră... Muzica, vinul, atingerile tulburau minți, aprindeau simțiri. Încins de torțe și răsuflări, văzduhul frigea ca la amiază. Curând, perechile se vor îmbrățișa fără opreliște pe dale sau ghizdul fântânilor, în umbra coloanelor.

Și Carnavalul abia începuse.

Ducesa m-a dus într-un gang pustiu. De ce? Eram la Veneția, într-o noapte când nimeni nu se rușina de sine ori de alții. Alegerea ei... ascundea sfială sau *altceva*?

Femeia mă privea lung, de parcă am fi avut amândouă o socoteală mai veche.

— Sunt dorința ta. Tu m-ai chemat, a rostit.

Abia atunci mi s-a făcut frică. Eram singură, în puterea străinei care mă aținea cu o poruncă lesne de deslușit. M-am supus, cu mișcări încetinite - lunecarea mătăsii peste umeri, șireturile corsajului desfăcute imul câte unul... Și-atunci m-a sărutat. Au urmat mângâieri, fiori ce nu-mi îngăduiau să-mi deslușesc șovăiala, să mă smulg din turburea vârtoare. Alunecam, lăsându-mă tot mai deplin în voia străinei - în timp ce gândurile îmi goneau mai repede decât zvâcnetele inimii: s-o lovesc, să strig, să fug?

Ducesa mi-a smucit mâinile în lături, cu nerăbdare - și degetele ei mi s-au închis peste sâni, încleștând -

169

*Casa fără cărți*_o clipă, zece. Îi Rodica simțeam pe gât răsuflarea fierbinte, suierătoare, cârligele de os mi se adânceau în carne încet, cu socotită cruzime... Tâmpilele îmi dogoreau și mi-am mușcat buzele, căci țipătul îmi umpluse pieptul, mă înăbușea. Trebuia să rabd, să o las să-și sature foamea de chinul altuia. Poate asta o s-o mulțumească, o să-i ajungă. Durerea creștea mereu, lacrimile mă orbeau - cât mai puteam să îndur? *Ducesa* se încrâncenase, încerca să smulgă ce nu putea fi acolo. Înăuntrul meu nu fierbea decât neîmplinirea - sânul mi-era sterp până și de drojdia amară a voluptății.

— Da, Francesca... Ai dat greș în toate.

Șoaptele mi-au lunecat în auz, ca o otravă. Nu se stinseseră bine și am lovit-o cu genunchiul în pântec - nici n-a simțit, mai degrabă aș fi năruit un zid. Dar ceva s-a schimbat... *Ducesa* m-a izbit în obraz, o dată și încă. Întâi cu palmele, apoi cu pumnii ca niște baroase, grindină năucitoare sub care am lunecat la pământ. Aveam în gură un gust de fiere și cenușă, urechile îmi țiuiau, zidurile caselor păreau să se clatine...

Când mi-am venit în fire, *Ducesa* plecase. Dacă îmi voia viata, ar fi luat-o... Găsise ce căuta?!

M-am ridicat anevoie și am pornit ținându-mă de un zid, ca după o beție. Afară, în piață, am dat să-mi acopăr umilința. Sâni mi se învinețiseră, dintr-unul curgea sânge. Mi-am îndreptat umerii, trăgându-mi rochia peste picurii purpurii, închegați - o să treacă și asta.

170

Casa fără cărți

Rodica

Pretutindeni răsunau glasuri, muzică, râsete nepăsătoare. Clopotele de la San Marco au prins iarăși să bată.

Era miezul nopții și Carnaval.

Grindină de aramă, dangătele vesteau zorii... Împrejur, pereții cenușii, patul neatins, lumânările ce se mistuiseră în sfeșnic, scrisoarea neisprăvită. Adormisem în jilt, îmbrăcat. În ultima vreme mă feream de somn ca de un dușman. Mi-am turnat apă peste cap, iar șuvoiul rece a alungat amorțeala. Spaima însă, a rămas... În vis, eram în Capela Neagră. Veghetorii deschiseseră ochii și, dincolo de ultimul chip, se ivise o nouă umflătură în piatră. O frunte, apoi nasul, bărbia, gura, se smulgeau, trudnic, încremenirii. Fața aceea... *E rândul tău*, a rostit Cezare.

Am coborât, cu pași grei. Încă o zi în care să-mi trag după mine umbra.

În Curtea Armelor, praful roșu îi împresura pe soldați ca o ceață de sânge. Dar ei loveau și loveau, amestecându-și sudoarea cu țărâna. Oamenii *mei* - îi numeam odinioară. Nu fuseseră însă niciodată ai mei; nu cu adevărat.

Strigătul, altfel decât celelalte, a adus o tăcere nefirească. Am pornit într-acolo, printre cei care se

dădeau la o parte. Soldații făcuseră cerc în jurul a doi

171

Casa fără cărți potrivnici - unul se Rodica
holba la cer cu o uimire încremenită
în veșnicie. Celălalt și-a scos coiful, scuturându-și
pletele aurii. Angelo își păstrase frumusețea de înger;
dar învățase să ucidă, j

M-a privit fără să se tulbure:

— A alunecat. A fost o întâmplare.

S-a iscat un murmur aprobator. Soldații erau
oricând gata să îi țină partea, deși pe fiecare îl
înșelase măcar o dată la zaruri. Angelo mințea așa
cum respira, însă nimeni nu-i purta pică. Astăzi îl
omorâse pe unul dintre ei - și îl iertaseră. Eu însă, nu
puteam fi la fel de îngăduitor.

— Voi doi! Luati-1!

Cei chemați s-au așezat de o parte și de alta a lui
Angelo. Am pornit după ei, printre soldații ce înce-
puseră să se împrăstie. Le arătasem cine porunca în
Fortăreață; poate vor ține minte - o vreme.

În temniță am zăvorât eu însumi ușa de fier. Când
să plec, Angelo mi-a aruncat o privire întunecată.

— Nu s-a terminat...

Ba da, se terminase. De cinci ani, Francesca era la
Veneția, unde nimeni și nimic n-o putea atinge.

Am pornit prin *Fortăreață*, pe drumul care nu
ducea nicăieri al fiecărei zile... După un timp, pașii
mi-au căpătat ecou: Drago. Maestrul de Arme avea
ceva să-mi spună, iar șovăiala nu i se potrivea. S-a
hotărât, în sfârșit.

— E tânăr, are mintea înfierbântată. Fii îngăduitor
cu el.

172

Casa fără cărți Rodica Bretin

M-am încruntat: iarăși Angelo... *E doar un copil,*

spusese Francesca.

Acum un an, Drago îmi ceruse să-l primesc printre recruți. Puteam să n-o fac?! 1

— Dă-i drumul, am încuviințat. Peste trei zile.

Și-a înclinat fruntea, mulțumindu-se cu atât. Nu-mi aduceam aminte să fi stat chezășie pentru altcineva. Drago îi pusese întâia oară în mână o sabie, dându-și mai multă osteneală cu el decât cu oricare. La rândul-i, Angelo a deprins meșteșugul armelor cu neistovită râvnă. Băiatul nimănui se grăbea; nu îi era de-ajuns să fie unul dintre soldații *Fortăreței*. Angelo țintea sus, departe.

Sunt Cel-care-vine-după-tine.

Drago Lanza plecase spre temnița unde învățacelul său deprindea acum așteptarea. Avea să fie mai lungă decât credea - el sau alții. »

La crenelurile dinspre miazănoapte, archebuzierii îndurau cu neclintire arșița. Corăbiile Semilunii nu se arătaseră nici astăzi; poate mâine, poate peste un veac... Când noi vom fi țărână, alții vor veghea zidurile acestea, vor scormoni zărilor cu privirea. Ca să ne țină aici, *Fortăreața* avea nevoie de o primejdie - oricare. Nu creștinătatea o slujeam, ci pe *ea*. Ne stăpânea pe de-a-ntregul, hrănindu-se cu ascultarea noastră. Odinioară, gândul mi-ar fi părut o blasfemie. Aș fi murit pentru *ea*, așa cum trăisem o viață. Apoi... Venise o femeie în rochie roșie; și totul se schimbase.

173

Casa fără cărți

Rodica

Nicio pasăre nu săgeta cerul amiezii; până și vântul tăcuse. De pe ultimul meterez, vedeam satul Ragusa: acoperișurile colibelor, fumul subțindu-se spre înal-turi... Dincolo de golf începeau iarăși apele adânci, netulburate de vreo vâslă. Numai stânci, cer și mare - până departe, în Lagună.

Veneția: orașul celor o mie de poduri, gondole și pilaștri. Orașul celor o sută de palate. Orașul

Frances- căi... Nu-mi ceruse să plec cu ea în noaptea aceea. Îl voia doar pe Angelo, copilul-înger. Râvnim cu inima, nu cu mintea - de asta ne sunt dorințele așa de nesăbuite. Dacă îmi spunea *vino*, m-aș fi dus?

Mai târziu, m-am întrebat de ce nu o urmam la Veneția. *Ei* îi rămâneau destui robi împătimiți în orbire; unul mai puțin n-avea însemnătate. *Ți-e frică de ea?* mă întrebuse Francesca. Doar unui nebun nu i-ar fi... însă nu de asta rămăsesem.

Dacă alegeam drumul Francescăi, lumea nu era destul de mare ca să ne-ascundă. Undeva, cândva, ne-ar fi găsit... Fiindcă rămăsesem, nu se grăbea să îmi hotărască osânda. Iar pe Francesca o uitase.

Zborul unui albatros mi-a prins deodată privirea. Ce căuta deasupra *Fortăreței*?

O împușcătură a cutremurat zărilor. Lovită, pasărea s-a prăbușit din înalturi. În Curtea Trecerii, un archibuzier își cobora țeava armei, mulțumit.

Cerul *ei* rămăsese din nou pustiu, așa cum se cuvenea.

174

Casa fără cărți

Rodica

UNSPREZECE

Soldatul nu pricepea. Aveam mințile rătăcite? Cine ar bate altfel la Porțile Iadului, cerând să i se dea drumul înăuntru? Când am rostit numele lui Corrado, omul mi-a făcut semn să aștept.

Am rămas acolo, hotărâtă să prind rădăcini... Intr-un târziu, am auzit pași: soldatul se întorcea, dar nu singur. Pe celălalt îl știam - era unul dintre cei vechi. M-a măsurat cu uimire; la porunca lui grilajul a început să se ridice, porțile s-au deschis.

Șapte ani - la Veneția, îmi păruseră o viață. Aici,

timpul încremenise - sau poate că nu. Soldații mă priveau lung, stăruitor. Pe unii nu-i mai văzusem, însă cei vechi trebuie să le fi vorbit despre mine... Războinicii *Fortăreței* nu râvneau femeile, aurul, vinul. Pe mine însă, m-au râvnit.

Am căutat în ochii lor flacăra dorinței; mocnea acolo, dar altfel - o patimă rece, întunecată. Îi dovedisem slabi, înrobiți cărnii și bărbații de fier nu uitaseră, nu iertaseră. Pașii mei le păreau o nouă și neînchipuită sfidare. Căci, iată, cutezam iarăși să-i ispitesc.

Nu vă temeți. *Ce am venit să iau, n-a fost niciodată al vostru.*

Femeile de la bucătărie duceau coșuri cu pâini, sub veghea scrutătoare a Mirandei. Când m-a văzut a încremenit, uitându-se ca la o vedenie de dincolo de mormânt.

175

Casa fără cărți Rodica Bretin

— Angelo..., am început.

Glasul meu a făcut-o să tresară; încă mai spera să fiu o nălucire iscată de zăduful amiezii. Nu eram.

— Caută-1 în altă parte!

Miranda își înfipsese mâinile în șolduri, gata să apere liniștea bucătăriilor, iarăși amenințată. *Aici nu este nimic pentru tine* îmi strigase odinioară.

Am trecut pe lângă ea, printre femeile care se grăbeau să se tragă în lături din cale-mi.

O viață trăită în frică este doar un altfel de moarte, îmi spusese căpitanul Cardano în noaptea când luminile Veneției rămâneau în urma noastră. Atunci, n-am înțeles... Ca și mine, se crezuse scăpat din *Fortăreață*. Dar a rămas prizonierul propriilor spaime, purtându-și temnița pe mările și oceanele lumii.

În ultimii ani, de câte ori mă priveam într-o oglindă, în ochii mei se ivea ceva - părere de rău, vinovăție? - ce până acum nu cutezasem să înfrunt. Gândul mi-a iuțit pașii, bătaile inimii și aproape m-am poticnit de făptura în zdrențe ascunsă în umbra unui portal.

— Angelo? Am venit să te iau.

Vorbele acelea... Le repetasem de-atâtea ori, în gând. Mi se părea ciudat să le aud rostite.

Băiatul a întors capul: nu era Angelo. Și cum ar fi putut?! Copilul nimănui nu mai era demult un copil, avea... șaisprezece ani?

— Francesca Lombardi-

Drago însă, nu se schimbase.

176

Casa fără cărți

Rodica

— Ce-ați făcut cu Angelo?

— Nimic din ce el n-ar fi vrut.

— Du-mă la signor Corrado!

S-a înclinat, batjocoritor.

— Porunca doamnei este lege pentru mine.

Iviți parcă de nicăieri, doi soldați m-au apucat de brațe, al treilea m-a îmbrâncit înainte. M-am smucit, dar soldații mă târau nepăsători.

— Comandantului n-o să-i placă asta!

Drago s-a strâmbat, ori poate era un zâmbet.

— Dar mie... da!

Soldații nu s-au oprit în fața temniței. Mă purtau mai departe - încotro?

În Curtea Trecerii vuietul mării a crescut brusc, iar privirea mi s-a izbit de un talaz cenușiu, până la cer: Zidul Umbrelor. Găunos, plin de adâncituri - unele cât niște scorburi, altele largi ca niște firide. Treptele ducând spre ele fuseseră lustruite de curând, iar ploile nu apucaseră să le înnegrească... Deodată, înțelegerea m-a înflorat: ea mă aștepta.

Și îmi pregătise întoarcerea.

Curtea se umplea de soldați, haită venită la ospățul prea mult întârziat. Acum șapte ani, stăpâna lor le făgăduise o pradă - și iată, o aveau... Unul dintre ofițeri rămăsese cu viziera lăsată, însă ochii de după gratiile de fier ardeau, înghețau.

Totul se sfârșește aici, mi-a răsunat în minte glasul Doamnei Negre, iar fâlfâitul corbilor i-a răspuns, ca

177

*Casa fără cărți*_un ecou. Da, se Rodica sfârșise. Cutezasem să iau ce era al *ei* și venise timpul să plătesc pentru asta.

Maestru de Arme s-a apropiat cu pași mari. O smucitură și rochia sfâșiată mi-a lunecat peste brațe, peste șolduri, adunându-mi-se la picioare. Rămăsesem în cămașa subțire, străvezie, iar Drago mi-a arătat Zidul Umbrelor, treptele de piatră. *Mergi sau trebuie să te târâm?* mă întrebase odinioară. Și tot ca atunci, privirea lui avea atâtea înțelesuri câte voiam să-i dau. t

M-am supus - lui sau fricii pe care o crezusem uitată? La jumătatea scării am șovăit, însă o împunsătură în spate m-a mînat mai departe.

De sus, Curtea Trecerii se vedea întreagă. Soldații stăteau nemișcați, o mie de trupuri și o singură nerăbdare - așa cum așteptaseră împlinirea osândeii lui Cezare, așa cum alții, din alte veacuri îi văzuseră murind pe fiii renegați ai Doamnei Negre.

Călăii m-au lipit de zid, mi-au desfăcut brațele, au potrivit primul piron... O clipă, barosul a părut să încremenească în văzduh, după care a lovit. Șuier, fierul străpungând carne și os, scrâșnetul pietrei, o dată și încă... Apoi n-a mai fost decât durerea - răscolitoare, de neîndurat, gustul sărat al sângelui din buzele sfârtecate cu dinții, lacrimile arzându-mi obrazii... Când mi-au împlântat al doilea piron, când sângele a țâșnit iarăși, mi-am amintit de ziua în care

mă tăiasem la deget, iar Doamna Neagră îmi gustase viața, întâia oară...

Casa fără cărți Rodica Bretin

După un timp, ceața roșie ce-mi împăienjenea vederea a început să se destrame, rănilă să-mi amorțească. Un croncănit m-a făcut să mă uit în sus: corbul »

se rotea în văzduh, peste creasta zidului; îndată, o altă pasăre s-a ivit lângă el - două seceri de beznă, retezând razele soarelui.

Trupul îmi atârna tot mai greu sub privirile celor din curte, ce nu se clintiseră. Fiii *ei* mă aținteau flă-mânzi, sorbindu-mi chinul, spaima. Ani la rând, Doamna Neagră le spusese că, într-o zi, o să fiu a tuturor.

Și iată, eram.

Gândurile mă părăseau unul după altul, furnici într-un mușuroi inundat. Am încercat să îmi mișc degetele - înțepeniseră. Răceala pietrei mi se vărsa în vine și...

Bărbatul de lângă Drago, cel cu chipul ascuns de vizieră. Să fie Corrado?

Ca și cum m-ar fi auzit, *acela* și-a dus mâinile la tâmple, scoțându-și coiful: revărsarea aurie a pletelor a luminat un chip de arhanghel.

Angelo și-a înclinat fruntea, mi-a zâmbit.

Mi-am coborât atunci pleoapele, iar întunericul a căzut în sfârșit peste mine, peste lume.

Ajunsesem la Fortăreață odată cu umbrele serii; dar soldații ne țineau pe pod, mișcându-se cu o ciu-

*Casa fără cărți*_dată încetineală... Rodica
Când grilajul s-a înălțat, lăsându-ne
înăuntru, am privit împrejur cu mirare - niciun rân-
daș nu alerga să ne apuce de dârlogi caii asudați, să-i
ducă la grajduri.

M-am răsucit spre păzitorii porții:

— Unde sunt ceilalți?

Intr-un târziu unul mi-a răspuns, dar nu la
întrebare. — *Puttana...* S-a întors.

Vorbele, cioburi de gheață și nebunie, îmi păreau
fără noimă. Francesca? *Nu poate fi adevărat.* Și
totuși... Mi-am înfipt călcâiele în coastele
armăsarului, mâ- nându-1 pe dinaintea cazărmilor cu
ferestre întunecate, prin labirintul de ziduri. În
Curtea Trecerii, strălucirea sutelor de văpăi
îngemănate mi-a ars privirea.

Torte... Sub Zidul Umbrelor?

Am smucit frâul și calul s-a săltat în două picioare,
nechezând. Până să atingă lespezile mă năpusteam
printre soldații încremeniți ca niște statui de lut. Unii
se dădeau la o parte, alții nu se urneau, silindu-mă
să-mi croiesc drum printre ei. Toți se uitau la Zidul
umbrelor unde...

Vederea femeii răstignite m-a izbit ca un pumn
uriaș. Francesca atârna fără simțire, ținută doar de
piroanele ce îi sfredeleau carnea. Capul căzut în
piept, ochii închiși, șuvițele arămii ascunzându-i
chipul, mască a durerii... De câtă vreme îi pândeau
soldații ultima răsuflare?

— Cine a făcut asta?

Casa fără cărți Rodica Bretin

Nu ridicasem vocea, însă vorbele s-au auzit până

departe în tăcerea aceea nefirească.

— Noi.

Sfruntarea venea prin glasul lui Drago Lanza. Mi-am stăpânit anevoie pornirea de a-1 face una cu pământul.

— Din a cui poruncă?

— A mea.

Angelo a pășit în lumina torțelor. Purta cămașa de zale a lui Cezare, de parcă i s-ar fi convenit.

— Tu ești nimeni, Angelo.

Scuipate cu dispreț, vorbele i-au clătinat siguranța. Colțurile gurii îi zvâcneau, albul ochilor i se umpluse de sânge. Nu trebuia să-i las răgazul să își vină în fire - nici lui, nici celorlalți.

Ajunsesem aproape de scară când Drago și oamenii lui mi-au tăiat calea.

— La o parte!

Maestrul de Arme a clătinat din cap; mă privea cu înțelegere, aproape cu milă.

— Ne vei da dreptate într-o zi.

Mi-am înghitit furia, neputința. Eram singur în fața neînțelegerii tuturor. Calăreții veniți cu mine descăleca-
» *

seră și se uitau la osândită cu o bucurie crudă. Să le poruncesc... ce?! Le pierdusem demult credința, ascultarea. *Oamenii mei*, îi numeam cu prostească trufie. *Ea* îmi îngăduise să mă amăgesc - până astăzi.

Am făcut un pas spre Angelo, iar Drago Lanza și soldații de lângă el au zvâcnit în aceeași clipă. Doamna

Neagră îi pusese să vegheze asupra fiului ei - însă bărbatul cu chip de înger simțea deja răceala fierului sub bărbie.

— Francesca s-a întors pentru tine, i-am șuiert.

M-a privit cu o uimire pe care nu se ostenea s-o ascundă.

— Minti!

Șapte ani, Angelo îmi călcase pe ascuns umbra. Nu părea cu putință să mă urască *mai mult* - și totuși, era.

Am apăsat pumnalul, făcând să țâșnească o picătură rubinie, dar gândul la Francesca m-a oprit. Vie sau moartă, nu le-o puteam lăsa lor. Femeia nu se clintise - la răstimpuri, vântul îi învolbura pletele, apoi șuvițele arămii cădeau iarăși, parcă istovite.

M-am tras înapoi cu mișcări încete - pierdusem și o știam. Am pășit pe lângă Angelo și Drago, printre soldații ce își continuau, netulburați, priveghiul. Nimeni nu m-a oprit, nu m-a luat în seamă.

Ieșeam din Curtea Trecerii, când un tunet a zdruncinat zărilor. I-a răspuns urletul mării, talazurile izbînd temeliile stâncii, înrîncenându-se din nou, a cîta oară, să năruie *Fortăreața* în prăpastia de dedesubt.

Pașii mă purtau, singuri, spre Capelă. O viață întreagă îi slujisem Doamnei Negre fără să aștept vreo răsplată. Acum aveam ceva să-i cer.

la-mă pe mine, Doamnă. Primesc blestemul veșniciei, osînda pietrei.

Eu, în schimbul Francescăi... Ajunsesem în fața portalului, când am simțit că îmi fuge pămîntul de sub

182

Casa fără cărți_picioare. Am căzut în Rodica genunchi, năucit, în timp ce furtuna rupea zăgazurile cerului. Apoi au venit primii stropi - îmi șiroiau pe obraji, reci, grei.

Ușile Capelei erau închise.

DOISPREZECE

Mi-am ridicat privirea spre cerul limpede, nepăsător. De câtă vreme îmi veghea cazna - un an, un veac? *M-au spălat ploii, m-a biciuit vântul. M-au bătut grindini, am asudat sub vipie...* Le îndurasem pe toate, asemeni copacilor ținuiți în țărână, orice le-ar fi dat să pătimească - numai că rădăcinile mele erau de fier.

Sângele se uscaseră, împrejurul țepușelor din care izvorâse atâta durere creștea o came nouă. Se mai vedeau doar capetele piroanelor - spini ce mă îngemănau cu piatra... în prima dimineață, când am deschis ochii, am înțeles că nu murisem; *ea* nu fusese atât de îndurătoare... Corbii au croncănit și ceva ca o cutremurare a străbătut Zidul Umbrelor.

Doamna Neagră râdea.

Către apus, soarele își vărsa văpăile în mare - trecuse încă o zi, venea o nouă noapte. La asfințit, *Fortăreața* părea să ia foc: creneluri, bastioane și acoperișuri se acopereau cu un jar care strălucea fără să mistuie - măcar de ar fi ars cu adevărat! Și tot ca în fiecare seară, călăreții se întorceau între ziduri cu platoșele

183

Casa fără cărți muiate în sângele Rodica văzduhului. Pretutindeni, fiii *ei* vegheau: pe metereze, la tunuri - oriunde îi voia *ea*. Soldații îi erau iarăși credincioși până la ultimul gând, supuși cu fiecare simțire, necunoscând zăbava, îndoiala. Dacă fuseseră vreodată altfel... Doamna Neagră le iertase vremelnica rătăcire.

În depărtare vedeam Turnul Comandantului, fereastra *lui*. Îi așteptasem zile, săptămâni, însă Corrado nu venea să mă izbăvească și, într-un târziu, am înțeles: *ea* izbutise să ne frângă, pe amândoi.

Corrado nu mai era decât o carapace de oțel, menită ascultării oarbe. Pe el îl osândise să uite; pe mine, să-mi amintesc.

— Mă așteptai, Francesca?

Angelo: bărbatul cu chip de înger, cu ochi albaștri și reci era singurul care urca pe Zidul Umbrelor. Venea cu îngăduința Doamnei Negre ori din porunca ei? Când îl întrebam asta, tăcea.

Băiatul nimănui devenise unul dintre războinicii *Fortăreței* - o căpetenie, cum îmi spunea ades, cu mândrie. Șapte ani mă amăgisem să îl cred al meu și Doamna Neagră mi-l luase fără osteneală... Dar cum să-l învinuiesc? I-am promis Venetia, întreaga lume și nu i-am dat nimic. *Fortăreața* îi dăruise neclintirea pietrei și a fierului, ascultarea altora.

Angelo mi-a apropiat burduful de buze și am sorbit, însetată. Trupul meu voia să trăiască - chiar și acolo, așa. Îndârjirea cărnii țintuite de zid nu înceta să mă uimească. La ce bun să amân somnul veșniciei?

184

Casa fără cărți în fiecare seară, Rodica sosirea arhanghelului nu făcea decât să-mi lungească agonia.

— Nu mai veni, Angelo.

Nu s-a mirat - îmi auzea ruga pentru a nu știu câta oară. Și nu o lua în seamă. Iar când nu voiam să îi primesc mila, Angelo îmi descleșta dinții, silindu-mă. Se așeza mereu între mine și neființă, singura mântuire care-mi rămăsese. Asemeni copilului de odinioară, nu pricepea de ce căutam să fug, să-l părăsesc - în moarte ori la Venetia.

A scos un măr roșu-auriu. Cândva îmi dăruise unul la fel în grajdurile *Fortăreței*; însă pe acesta nu îl furase.

— Te-ai întors pentru mine.

Era un adevăr. Angelo îl pricepuse însă pe dos - sau poate greșeala a fost a mea, dintru început... Iar de la o vreme în ochii lui se ivise o lucire nouă, care mă înflora. O văzusem în privirile atâtor bărbați, de prea multe ori ca să nu știu ce înseamnă.

Dar ce putea să vrea?! Mi-am privit trupul: pielea asprită de soare, pletele încâlcite, cu arama brumată. Mă avuseseră furtuni, arșițe sau ploi, iar chinul fiecărei zile, veghea fiecărei nopți, mă storceau de vlagă. Nu mai eram decât umbra celei de odinioară - și iată, se găsea cineva care să mă râvnească.

— E prea târziu, Angelo.

Arhanghelul nu mă asculta. Avea din nou privirea copilului nimănui, naivă, rugătoare. Pentru el, nimic nu se schimbase. Doar că acum nu trebuia să ceară, să aștepte.

185

Casa fără cărți Rodica Bretin

S-a aplecat, lipindu-și buzele de ale mele, iar sărutul m-a ars ca un fier înroșit. Trebuia să rabd și *asta*? Cu ani în urmă crezusem că voi dobândi un fiu - dar vlăstarul dorințelor mele era un blestem. »

Angelo mi-a mângâiat obrazul, ca o promisiune.

— Pe mâine, Francesca.

M-am uitat cum se îndepărta, știind că va veni să împlinească ce începuse; și pe urmă?!

Arhanghelul cobora scara nepăsător, scăldat în purpura asfințitului - când l-am auzit deodată fluierând.

Angelo venea de la Zidul Umbrelor, ca în fiecare seară. Doamna Neagră îi îngăduise, cum i le îngăduia pe toate... M-am uitat împrejur, la încăperea rece, austeră: aceleași hărți îmi vegheau nesomnul, aceleași lucruri fără însemnătate nu reușeau să umple pustiul din mine. Atâtea zile irosite în

așteptare, atâtea nopți în care îmi sileam până și gândurile să încremenească... Afară, la metereze, umbre neclintite scrutau zărilor, ca-n totdeauna.

Rămâneți de pază, câinii mei. Va fi o noapte lungă, altfel decât celelalte.

Am dat la o parte blana de urs, dezvelind chepengul, am aprins torța, am tras de inelul ruginit. Dede-subt se răsucea melcul de piatră al unei scări și am început să cobor în gâtlejul de beznă, cu nerăbdarea zvâcnindu-mi în piept odată cu inima.

186

Casa fără cărți

Rodica

Trecuse atâta timp, *prea mult...* Nu veghea necurmată a soldaților mă făcuse să șovăi, ci *ea*. Doamna Neagră era în mințile fiecăruia și ale tuturor: nici un gând nu îi putea rămâne ascuns, nici o pornire nedeslușită. Și totuși...

Ultima treaptă, apoi galeria îngustă și întunecată. Mergeam călăuzit de flacăra împrăștiată a torței gata să se stingă și, la răstimpuri, mă izbea un curent de aer stătut, cu iz de salpetru - trecusem de o răscruce. Tunelurile duceau la Pulberărie, în temeliiile Bastionului de Miazănoapte, sub Curtea Armelor... Un imens labirint subteran ferestruia stânca: grote în care dospeau butoaie cu praf de pușcă, galerii ascunzând șerpii fitilelor... *Fortăreața* nu trebuia să cadă în stăpânire dușmană. Dar *putea să cadă* - un gând pe care nu cutezam să îl rostesc nici măcar în tăcerea de sub frunte.

Pereții netezi, pașii mei tulburând pulberea veacurilor, nisip, ori, poate, cenușă. Am îngenuncheat, răscolind, săpând cu înfrigurare... Intr-un târziu am găsit capătul unui fitil. L-am dezgropat pe altul și altele, apoi am aplecat torța, făcând să încolțească în fiecare câte un sâmbure de jar. Scânteile au prins viață și le-am privit cu o bucurie sumbră cum

lunecau, șerpuiau ca niște vipere de foc, grăbind spre peșterile prafului de pușcă. Doamna Neagră îmi afla, prea târziu, gândul, fapta.

O să aprind un foc cum n-a mai fost vreodată.

Afară, vuietul mării a umplut văzduhul, Curtea Trecerii. Zidul Umbrelor înghițise jumătate din cer și

187

Casa fără cărți Rodica Bretin

am pornit spre creasta de negură încet, fără grabă. Moartea alerga acum prin vinele de piatră ale *Fortăreței*. Curând, ea, noi toți ne vom primi ursita cuvenită.

Pentru tine, Francesca.

Femeia ținută de zid dormea cu capul lăsat pe un umăr, ca o pasăre ostenită. Oare ce năluci îi bântuiau somnul? Trecuseră o sută de zile de când o văzusem ultima oară: tot nemișcată și parcă fără suflare.

Brațul îmi tremura, torța se făcuse grea ca plumbul; am lăsat-o jos și un scut de beznă a coborât peste femeia din firidă... Mereu fusese o stavilă între noi: Veneția, copilul nimănui, Doamna Neagră.

Curând, nu va mai fi.

Zăngănitul armelor, strigătele, m-au făcut să mă răsucesc: Angelo, Drago, soldații din gardă se năpus-teau spre mine, răcnind ceva de neînțeles. În urma lor veneau alții, dar n-am stat să îi număr. Am scos pistolul, am ochit și toate s-au petrecut deodată: pocnetul sec, reculul, gaura ivită în fruntea arhanghelului ca un al treilea ochi, uluirea lui înainte să muște țărâna.

Du-te la ea, Angelo. Iadul sau Raiul nu-s pentru tine.

Soldații împietriseră; priveau leșul, țeava fume-gândă fără să priceapă. Am lepădat pistolul cu nepăsare, am scos sabia și am rămas neclintit, așteptân-

du-i. De-acum, nisipul vieții ni se scurgea în aceeași clepsidră. Un grăunte mai mult n-avea însemnătate.

Drago s-a dezmeticit primul și a sărit la mine cu un urlet de câine care își pierduse stăpânul. M-am tras

188

Casa fără cărți Rodica Bretin

în lături, iar tăișul săbiei lui mi-a străpuns doar umbra. A lovit iarăși, încrâncenat, cosind văzduhul cu turbare. Nu izbutea să mă atingă și curând a început să asude, să răsuflă greu. L-am lăsat să își adune puterile, furia, ura, să se năpustească încă o dată. Atunci i-am tăiat avântul; scurt și pentru totdeauna.

Ca la im semn, soldații au năvălit de-a valma, încur- cându-se unii pe alții. Iar dansul a început... Izbeau și izbeam, fără răgaz. Fierul devenise o parte din mine, lama aprindea un arc de lumină când tăia, despica.

Brațul îmi amortise și am schimbat sabia în cealaltă mână, fără să mă opresc. O nebunie rece, controlată îmi hotăra fiecă mișcare... Am simțit o arsură în umăr, alta în coapsă - apoi n-au mai fost decât tobele sângelui bubuindu-mi sub frunte. Nu stăteam să aleg: seceram și ei cădeau - nu de-ajuns de repede, nu destui.

Ucide-i pe toți. Lasă-l pe Dumnezeu să-i judece.

Un tăiș mi-a şuierat pe lângă tâmplă, o dardă m-a izbit în spate. Schiopătam, sângele îmi șiroia sub cămașa de zale - când a răsunat un hohot scrâșnit, amestecându-se cu cântecul fierului. Soldații s-au tras înapoi, șovăind, și am înțeles că râdeam - de ei, de mine.

Eram morti cu totii - doar că ei n-o aflaseră încă. 9

9

Niște leșuri luptându-se la Porțile Infernului... Curând, vom trece împreună Pragul.

Noi și multi, multi alții.

189

Casa fără cărți

Rodica

TREISPREZECE

Bărbatul în armură argintie râdea. Și de mine o făcuse odată, dar îl iertasem. Acum râdea de Moarte. Soldații care se îndârjeau să-l răpună cădeau unul după altul. Dar erau multi, *prea multi*.

Angelo zăcea printre leșuri, cu ochii înghețați pentru vecie.

De-acum, nu o să mai vină.

Corrado lunecase în genunchi, dar s-a rostogolit sub tășuri, țâșnind iarăși în picioare. Potrivnicii îl hărțu-iau, istovindu-l, secându-i puterile. Curând vor veni alții - credea că îi poate doborî pe toți? O lovitură i-a frânt sabia, iar soldații s-au năpustit, siguri de izbândă...

Atunci s-au zguduit temeliele lumii, zărilor s-au aprins. Un fulger a despicat întunericul - dinspre pământ, nu din cer. Tumul Comandantului s-a scuturat, o dată și încă, după care s-a năruit, lăsând colbul să se ridice vremelnice în locul lui, ca un alt turn.

O nouă zdruncinătură, șuvoiul de foc răbufnind din adâncuri: Bastionul de Miazănoapte ardea împrôscând pietre, ghiulele, țevi de tun.

Luna părea de sânge, stelele păliseră.

Apoi a venit grindina sfărâmăturilor: cădea în curți, peste ziduri, peste oameni. O furtună de foc care mistuia, spulbera. Pretutindeni, pământul scuipa flăcări, bolovani, fum. Am văzut acoperișuri crăpând ca niște

190

coji de ou, căruțe fărâmate parcă de un pumn uriaș, armuri ce zburau prin văzduh...

La poartă răsunau strigăte, nechezaturi de cai, tropote. Fiii *ei* voiau să scape, uitând că nimeni nu fuge de soartă. Doamna Neagră mă învățase asta - era rândul lor să afle... Au urmat bufnitura podului frânt, uruitul zidului căzut în șanțul cu apă. Bastionul Porții se prăbușise... Călăreții s-au întors în curte, dar goana lor nebună n-avea încotro să îi poarte. Prinși în capcana focului, urlau, se rugau de *ea* să îi cruțe. Răsuflare irosită: Doamna Neagră nu mai putea să mântuie pe nimeni, nici măcar pe sine.

O nouă bubuitură, mai cumplită decât toate, a cutremurat Zidul Umbrelor. Curtea Trecerii dispăruse în colbul sângieru ce urca mereu. Mort sau viu, Corrado biruise piatra, veșnicia.

Praful fierbinte îmi astupa nările, ochii îmi lăcri-mau dar îi țineam deschiși - să-i umplu cu prăpădul *ei*.

Crăpături prelungi, ca niște răni deschise brăzdau stânca - una chiar la picioarele mele. încă o zguduitură și Zidul Umbrelor, șubrezit, găunos, o să se prăvale în mare... Bubuitura așteptată a venit, despicând catapeteasma bolții. Zidul rămânea însă întreg și atunci am știut ce se năruise: Capela Neagră. Chipurile de piatră fuseseră fărâmițate, lespedea spartă, numele fiilor *ei* șterse din neuitare.

Căci nu va rămâne piatră pe piatră.

Arsura din piept devenise de neîndurat, însă pri-meam chinul ca pe o binecuvântare: *ea* era acum cenușă risipită-n patru zări, înghițită de valuri.

Văzduhul mîlos îmi îneca tot mai mult răsuflarea, mintea începuse să mi se întunece. *Corrado*, am vrut să şoptesc, dar chemarea a rămas nerostită. Am închis ochii şi bezna s-a lăsat iarăşi peste lume.

Zăceam pe trepte, fără să-mi amintesc cum ajunseseam acolo. Razele unui soare alb străpungeau mlaştina văzduhului. O amiază tulbure, ce n-ar fi trebuit să fie - nu după noaptea sfârşitului de lume.

În Curtea Trecerii, doar bolovani, sfărâmături şi leşuri acoperite cu lînţolii de colb... M-am ridicat anevoie, sprijinindu-mă de zid. Eram plin de creştături, însă nu simţeam durerea - numai sfârşeală, nepăsare.

Sus, în firidă, la fel de neclintită ca stânca pe care o ţintuiseră, Francesca nu mi-a auzit nici paşii, nici glasul. Cenuşa Doamnei Negre ninsese peste zid, peste femeia răstignită, îngemănând came şi piatră... Francesca era mai slabă decât o ştiam; coastele, oasele şoldurilor i se desluşeau sub piele. Însă Timpul o ocolise - în şuviţe nu se împleteau fire argintii, obrajii nu i se ofliseră... Atâtea zile-veşnicii ploile o spălaseră de trecut, de păcate. Devenise iarăşi neîntinată, fără prihană.

I-am atins o încheietură şi mâna s-a desprins singură de zid, lunecând pe lângă trup. Capul pironului

192

Casa fără cărţi rămăsese încrustat în Rodica came, dar tulpina de fier se măcinase - era cu putinţă?

Blestemul ei se risipise.

Francesca nu s-a trezit; nid când am săltat-o în braţe, nici când am început să cobor treptele. Atârna rece, moale... Dar trăia, răsufla, îi simţeam bătăile rare ale inimii.

Zidul Umbrelor era singurul rămas în picioare.

Bastioane, creneluri, metereze, se năruiseră din temelie. Tumul Comandantului se prefăcuse într-un morman de bolovani, înaintea porții se căsca o crevasă. Lemnul arsese, piatra devenise colb. Pretutindeni pereți prăbușiți, roți risipite printre țevi de tun, ruine și leșuri peste care se așternuse o cenușă de sânge... în locul Capelei se căsca un puț întunecat, gură a iadului din care urca încă un fum negru, gros... Puterea *For-tăretei* era sfărâmată. De-acum, nimeni nu va mai auzi glasul, poruncile Doamnei Negre. Puținii scăpați dintre zidurile moarte duceau în lume doar spaima și amintirea prăpădului...

Francesca a deschis ochii și uimirea i s-a prefăcut într-o întrebare mută.

— S-a sfârșit, am încuviințat.

În loc de răspuns mi-a atins obrazul; i-am sărutat palma, urma pironului, m-am aplecat apoi să-i culeg șoaptele de pe buze.

— Nu și pentru noi.

Se gândea la clipele, la anii iroșiți...

193

Casa fără cărți Rodica Bretin

Te iubesc, Francesca.

Nu i-am spus-o, fiindcă știa.

— N-a mai rămas mult..., am început, dar vorbele mi s-au stins, înecate de amărăciune.

Din mine, din viață.

Francesca mi-a zâmbit și am înțeles atunci că nu se întorsese numai pentru Angelo.

— Va fi de-ajuns, Corrado, a murmurat.

Și am crezut-o.



RODICA BRETIN

A debutat cu povestire, în 1982, iar în 1985 i-a apărut volumul *Efect Holografic*.

Este membră a Uniunii Scriitorilor din România și a Fantasia Art Association din Cornwall (Marea Britanie).

Volume de beletristică publicate: *Efect Holografic* (1985); *Șoimul Alb* (1987); *Urișul cel Bun* (1989); *Drumul fără Sfârșit* (1991); *Cel care Vine din Urmă* (1993); *Lumea lui Hind* (1998); *Omul de Nisip* (2000); *Fecioara de Fier* (2002; 2006; 2014; 2017); *Cetatea fără trecut* (2015); *Fortăreața* (2016); *Oameni și Zei*, volumul 1, seria *Protectorii* (2017); *Poarta Stelară*, volumul 2, seria *Protectorii* (2018); *Elysium*, volumul 3, seria *Protectorii* (2019).

Cărți din domeniul frontierelor cunoașterii: *Dosarele Imposibilului* (2003); *Tunelul Timpului* (2003); *Poarta Vrăjitoarelor* (2004; 2015); *Poltergeist - atacatori invizibili* (2005); *Misterul Lumilor Paralele* (2006); *Naufragiați în Timp* (2006); *Călătorii în timp și lumi paralele* (2015); *Războinicii Nordului* (2015); *Cronicile Imposibilului* (2015); *Ecouri din tenebre* (2016).

A înființat împreună cu soțul ei, scriitorul Dan Apostol, Editura Baricada și a coeditat seria *Antares*, patru antologii dedicate literaturii fantastice și culturii enciclopedice (vechi

195 civilizații, fenomene neelucidate, cryptozoologie); a realizat antologiile de literatură clasică fantastică *Cronici din lumi interzise* (2003) și *Vânătorii Lumii de Dincolo* (2006).

A tradus, din limbile engleză și franceză, patru romane: *Dale Cooper* de S. Frost, *Amantul doamnei Chatterley* de D.H. Lawrence, *Leul uriaș* de J. H. Rosny-Aîne (în colaborare) și *În umbra ghilotinei* de O. LeBaron.

A publicat proză, eseuri, articole, traduceri în reviste literare din România, Franța și Marea Britanie.

A primit numeroase premii, printre care:

„Premiul pentru cea mai bună proză străină” la Festivalul Internațional al Artei Fantastice de la Annecy (Franța), pentru nuvela *Negura*.

„Premiul Volaverunt” (Premiul pentru proză fantastică) la Festivalul din Valencia (Spania), pentru nuvela *Conquis- tadorul*.

„Premiul pentru cel mai bun roman străin” al Fantasia Art Association, pentru romanul *Fecioara de Fier*, publicat în serial de revista *The Historian* din Truro (Cornwall - Marea Britanie).

„Premiul COLIN, categoria volum de proză scurtă fantastică” pentru *Cetatea fără trecut*.

„Premiul OPERA OMNIA”, decernat la cea de-a 40-a ediție a Convenției Naționale a Cluburilor și Autorilor de science-fiction din România, Timișoara 2019.

Tunelul de la capătul lumii

de Diana Alzner



„Premiul pentru cel mai bun roman SF - RomCon 2019!”

„Aveam de spus o poveste adevărată și, pentru că nu puteam s-o înfățișez lumii ca atare, am pus-o într-o ramă SF.”

Diana Alzner

„Am cumpărat cartea și am lăsat-o să aștepte o perioadă, ca să savurez lectura pe îndelete. Dar n-am citit pe îndelete, ci pe nerăsuflăte, într-o singură după-amiază, fără să las cartea din mână. Nu datorită suspansului. Nu suspans e cuvântul potrivit, ci fascinație.

Prezentarea de pe site-ul editurii nu e exagerată, cartea e halucinantă, nu te lasă să pleci, așa cum nu lasă dansul unduitor al șarpelui și privirea lui hipnotizantă prada să fugă. Am ales comparația asta pentru că **Tunelul de la capătul lumii** își are doza sa de horror, iar Diana Alzner e o maestră a horror-ului - a unui horror susurat, fascinant, halucinant.”

Ana-Veronica Mircea

Titlu: *Tunelul de la capătul lumii*

Autor: *Diana Alzner*

Nr. pag.: 376

Colecția Science-Fiction: #79

Comandați-o la: www.pavcon.ro

Revolta îngerilor.....	7
Casa fără cărți.....	14
» întoarcerea.....	28
Cel care vine din urmă.....	40
Undeva, cândva.....	59
Fotografia perfectă.....	78
Lumea tăcerii.....	84
Ora pro nobis.....	90
Fortăreața.....	98
»	